

Munkaközösség:

Magyar-utca 33. házában.

Ide intézendő a lap szerkesztésére
vonatkozó minden közlemény.Bérmertelen levelek csak ismert közők-
ből fogadhatunk el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai Takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereske-
delmi bank, s a Nagy-Kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischei Fülöp könyv
kereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre ..... 5 ft. — kr
Félévre ..... 2 „ 50 „
Negyedévre ..... 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlatter petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekro
vonatkozó Fischei Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Forgácsdarabok.

Párizsban aprógatja: Fabalt A.

Imét együtt valék Barriere tengernagy
urral s mi természetesebb, bemutatam neki
a »Zala« azon kommentárját, mely kilá-
tásba helyezi a szóbeliség törvényére való
emelkedését.

Persze! Én olyan büszkén huztam ki a
„Zalát“ zsebemből, hogy még a kávéház-
ban felagatott világlapok is mozgásba jöt-
tek, különösen mikor ismeretlen kollegájú
kat olyan nagy örömmel s szíjjel mutogat-
tam. Mert hát mégis csak van ebben vato-
lami mikor az ember a külföldön mutog-
gathatja ismerőseinek, hogy ő odahaza még
journalista is. Bár az is igaz, hogy nálunk
a journalista és biztosítási hivatalnok a pub-
likum szemébe nem mindenkor örvendenek
nagy megtiszteltetésnek.

Legnagyobb sajnálkozásomra kell kijel-
lentem, hogy Barrier urnál erős reábeszélés-
lésem s meggyőző érveim mellett sem tud-
tam nagyobb hatást elérni, miután egyszeri
orfintorgatás kíséretében a következőket
mondá:

»Mon Dieu! Ces chanaos ne sont pas be-
soins! Hisz egy szóval sem állítom én,
hogy hazájában sohaem lesz már behozva
a szóbeliség törvénye, csak csodálkozásomat
fejeztem ki a felett, hogy olyan beszédes
nemzetnél mint az ön nemzete-ennyi ideig
késhetik, ámbár az ez irányban kifejtett
mozgalomról tudomásom van ugyan, de arról
hogy az ige már testté lett volna, még ed-
dig nem kaptam értesítést. Pedig fogok kapni!

Mi franciák csak a németnek hisztünk
köteve, de engedje meg, hogy e tekintetben
még a »Zala« kommentárjában is kétke-
dem, még pedig a következő indoknál fogva:
A budapesti kiállítás alkalmával én is sze-
renciaés voltam a többi franciákkal együtt a
páratlan magyar vendégszeretettel élvezhetni
és ez alkalommal egyik magyar jogász is-
merősöm dr. Teuleh éppen olyan hangos-
san, mint amilyen biztosan állította a szó-
beliség legközlebbi életbeléptetését, sőt még
azt is megígérte, hogy a törvényt francia
szövegben is meg fogja küldeni.

Itt megjegyzem, hogy mikor a franciák
Bpestről hazatértek nem bírtak eléggé a
felett csodálkozni, hogy nálunk mennyi
dr. Teuleh létezik. Mert bizony a derék ven-
dégek kíséretében, amint emléksztünk reá,
igen sok dr. volt a hogy azok a nagy ün-
nepélyességek alkalmával ne szomjazzanak,
mindig azt kiabálták egymáknak »dr. Tölts!«
(Azt mondják legközelebb és leghangosabban
gr. Zichy Jenő ur kiabálta: »dr. Tölts!«)

»Hat éve annak, hogy Bpesten voltunk,
de azóta dr. Tölts nem külte meg az ígért
törvényt, mely a szóbeliséget behozta volna,
ebből azt következtettem, hogy még nem
is vált testté az a rég óhajtott ige.«

»Röviden szólva: ami még csak lesz, az
nincs; de adja Isten, hogy minél előbb meg
legyen.«

Miután Barrier ur megtiltotta, hogy ez-
után is az ő véleményeire hivatkozzam, sa-
ját szakállomra adom gondolatait a követ-
kzőkben:

Egy sajtósága van a magyar embernek,
mely a svéd gyntával közös. Valamint a
svédgyuta csak a saját dobozán melegszik
fel s lobban lágra, hasonlóképen a magyar
ember is csak a maga hazája dolgain tud
neki tüzesedni és lelkesülni; míg a legtöbb
mellette a körülötte fekvő egyéb dolgok
hidegen s érintetlenül hagyják, vagy is nem
érdeklük.

Ez a svédgyuta szerű sajtóságunk, ami
inkább ajánlható volna tüzes menyecskéink-
nek, még a külföldön is kísér bennünket a
mindent ami nem ugy van, mint nálunk
lenni szokott, inkább vagyunk hajlandók
rossznak mint jónak declarálni. Még is
mindent csak azoknál fordul elő, akik nem
a dolgok mélyét és horderejét, hanem in-
kább azok külső mázzát mérlegelik és leg-
inkább azzal az egy igazsággal argumen-
tálnak és ez elvitázhatlan: »hogy enni,
inni az egész világban olyan jól és olcsón
nem lehet mint nálunk!«

Én nem tartozom azok közé, akik a jó bog-
rács gulyás kedvéért s egy pohár badacson-
nyiért az egész világ jó intézményeit neg-
ligáljam. Sőt ellenkezőleg! Összeirom azokat
s elküldöm haza azoknak, akik talán ér-
deklődnek a külföldi élet s eseményei iránt
melyeket otthon alkalmazván talán még a
hazának is hasznára lehetnek.

Régi dolog az már otthon, hogy sok a
szegény ember és nagy az adó. E téren
nálunk az örökös adóemelésnél hosszú idő
óta egyéb nem történt. Az adótételekkel
gyon terhelt közönség jajsavával nem

A „ZALA“ tárcája.

A távolból.

Tul a Dandú messze-messze,
Hol a Rákos folydogál,
S a folyócska partja mellett
Karcu, magas torony áll:
Oda vágyik lelkem vissza!
Sohajom mind oda száll!

E falveska szülőhelyem,
Itten voltam gyermek én,
Itt mult étem legszebb kora.
S nem volt felleg az égen,
Szerélem is tegelőszőr —
Itt nőtt kibem melegen.

S most oly távol cagyok föléd
Szülőföldem, otthonom, —
Hogy felhőt is alig látok,
Mely felled hírt hozzon,
S olyat se, mely oda címéd
Sok keserves panaszom! —

Jaj pedigén de szeretném
Megkérdeni azt tőle, —
Gondolsz rám néha néha?
Az a legszebb kis szőke?
De jőlek, hogy »Már feledett,
Ezt hallanám felőle. —

Tul a Dandú messze-messze,
Hol a Rákos folydogál,
S a folyócska partja mellett
Karcu, magas torony áll:
Oda vágyik lelkem vissza!
Ott jőji értem majd halál!

RITKA FERENCZ.

Tromfra tromf.

— Humoriztikus novella. —

Irla: ZAKAL ZSIGMOND.

Átkozott cudar idő. Az ember egész nap nem
hall mást, mint a folytonos szélcsipolást. Az az
ablakragés idegensé teszi az embert; a komor
idő pedig beteggé. Előrebocsátom, hogy ezek a
panaszhangok nem tölem eredtek, hanem a nyu-
galmizott kapitány urtól, ki meleg szobában, ké-
nyelmes karosszékben üldögélve szívja az illatos
havannát, és reá gondol a halton-füredi szép
napokra, mikor a nyári tikkasztó hőségben a hű-
vös habokban pihengette láradt tagjait, vagy az
árnyas fák alatt a zene andalító hangjainál áb-
rándosott boldog ifjúkori éveiről. Oh, az a nyár!
Mennyi öröm, mennyi élvezet van abban.

Az ember azt sem tudja, hogy hol és mit él-
vezzen? A tél? Hurr! Megtagyasszija az emberben
a vért. Idegessé, fogékonytalanná teszi minden
iránt. Ezese nap a kályha mellett ül, és kissivni
tiz-tizenöt pipa dohányt, aitan nézni a semmi-
ségbe — ez ketszbeestőm unalmas időöltés.

Vagy menjen az ember a kávéházba, és szívja ott
a sűrű, lüszös levegőt? Ebből tegelőbb az a
haszna, hogy mikor kijön a meleg levegőről a
a nedves hidegre, jól meghűti magát, és kap egy
hathetes náthát. Hoi itt a költőiség? Nincs, nincs
ebben egy parányi sem.

A kapitány ur ilyen gondolatok közt kiszívja
azivarát, és eldobja. Aztán fölkel helyéről, és
megindul egy óriási állvány felé, a mely teive van
szébbnél szébb taptek és nentaptek pipákkal. Le-
het ott látni a szívódó pipa mindenféle változa-
tát és szárait az egy ujnyi hosszúságtól a há-
rom röfög. Kiválaszt egy hosszúsáru csibukot,
azt megtömi szép aranyzárga dohánynyal, jól
puposan s mikor meggyújtotta elkezd löbbálni,
és megy az ablak felé. Mire odaért, arra már a
dohány egészen tüzet fogott, és illatos füst terjed
szét a szobában. A kapitány ur letekint az ut-
cára és ott nem lát mást, mint egy összszesugo-
rodott kofaasszonyt, a ki egy fazek szén fölött
melengeti dermedt kezeit. Szemei végigjárják az
utcát és sehol semmi. Már visszaakart fordulni,
hogy a pamtagon végig nyújtózzék, mikor tekin-
tete véletlenül az átelleni ház egyik ablakára
esett. A kapitány ur nem fordult vissza. Volt
okja reá.

Az átelleni ház egyik ablakában egy szép szőke
leány állott és ujjaival dobolt az ablakon. A ka-
pitány ur azonnal elismerte, hogy ilyen szép le-
ányt még Baladon Füreden sem látott, — és szí-
vében nyári hőséget érzet. Valóságos csodálással
nézte azt a szép rózsás arcú leányt, ki tünődve
állott az ablaknál és észrebe jutott, hogy — ő
már ötvenéves. Erre a gondolatra elkomorodott

törődik senki s hogy a reá rótt terheket legalább könnyebben elviselhetné arra meg ne is számíton halandó. Hogyan kizozna akkor az adófelügyelő, a városi adóhivatalnok ur, le egészen a bagatel végrehajtóig a megriasztott s földhöz ragadt szegény embereket? Szinte látom november s december havában szegénytől szegényhez dőcögni az adószedők kocsiját, a melyen gyakran az utolsó vánkost viszik el-éhez családok feje alól.

Mért viszik hát éppen a kemény fagy idején s mért nem éppen nyáron? Nem lehetne az adóhivatalnak julius I. zárszámadást csinálni? Legalább a mindenéből kifosztottnak nyáron lenne szállása s ideje a télig mindent újra bekeresni.

Vagy miért nem hozzák be a szegények könnyelműségére a külföld mintájára az úgynevezett bélyeg rendszert?

Ez a rendszer, mely igen praktikusnak bizonyult, abban áll, hogy a városi v. községi adók behajtása kedvéért és a szegények könnyelműségére, adóhelyegek árusítatnak el a város nevezetesebb üzleteiben és vehetők felszámolás szerinti mennyiségben. Minő áldás ez a szorgalmas szegényekre? Hetenkint, vagy mikor egy kis pénz van, vehet adó helyeket s mire az adófizetés ideje, elérkezett könnyen lélegzik fel, mert nem fél az adóhivatal szekerétől.

Magának az adóhivatalnak is kevesebb a dolga a kezelési költségek tetemesen alacsonyabbak. Mert hát az üzletlajdosok ép úgy eladják a mellé az adó mint a póstabélyegeket. Ez a is kikerül annak a sok intőnek az árából s kezelési költségek apadásából, de különösen azon kamatkülömbözétekből, melyet az adóhivatal az által nyer, hogy a pénz nála azonnal befoly, holott így még az újév közeledtével kezd a már lejárt adó szigorubb behajtásához.

Ez intézmény meghonosítója bizonyosan nagy hálaért közeleznék az adófizető közönséget s képviselőnek olyan reklam volna, mely mandatumát örökre biztosítaná, vagy legalább nevét halhatatlanná tenné. De ki az aki nálunk új eszmével a szikra szállni marna? Hol van ember, aki a kormány indítványozási előjogát önmagának vindikálni elég bátor lenne? Pedig a legjobb akarattal

működő kormányának figyelme sem terjedhet ki mindenre.

Azt hinné e sorok olvasója, hogy én talán oly praktikus ember vagyok, akia rossz vasszegeket már nem is harapó fogóval, hanem legalább is mágnesvassal húzogatom ki a deszkából. Pedig dehogyan áll ez! Mivel a mágnesvas erre nem alkalmas, megmaradok inkább a régi harapó fogó mellett. Ezzel azt akartam megjegyezni, hogy én nem azért említem fel a fenti s még alább következő dolgokat, mivel azok újak s külföldiek, vagy azért, hogy a hazai intézményeket fitymálnám vagy politikai nézetemet nyilvánítani akarnám. Isten ments! Csak azért, mert előttem újak azok s reményem hogy kivülem még többen nem hallották őket.

Bizony törvényeink közül is sokat megkelene változtatni ha modern Európa s a még modernebb Amerikával lépést tartani akarnánk.

Igy többek között az a törvény, mely a fegyveradó megállapítja bizony régen, még születése előtt meghaltatott volna. Mert egyrészt ezen adó, nem képez olyan nagy állami jövedelem forrást, másrészt pedig rendkívül hátrányára szolgál a katonai kiképzetésnek. Innét van az, hogy a bévonuló utjoncok kiképzetése oly rendkívül nehézséggel jár, s innét ered, hogy nálunk a fegyvertől az emberek annyira félnek és irtóznak. Persze amihez az ember nem ért, ahhoz nem szívesen nyúl. Igazi katonai kiképzetésünk első elengedhetlen követelménye a fegyverrel való bánásmód tökéletes ismerete, a melynek titkára minkel csak a káplár ur avat be, mikor a 21. évüket betöltik. Előbb nem is igen szagolhat hozzá különösen a szegény ember fia, mivel ha volna is már egy rossz csősz hintája, nincs pénze a fegyveradóra. Ez a törvény szintén egyik elnyomója a régi dicsőített magyar harcias szellemnek.

Ez a fajta adó megszüntetendő lenne minél előbb, mert sokkal idvösebb hatása volna annak, mely elrendelné azt, hogy a katonai raktárakban heverő régi fegyverekkel, — okkal s móddal elosztatván, — szigorú felügyelet mellett rendes vásár- s ünnepnapok céllovászatokat kell tartani. Vele született képessége nemzefünknek a katonáskodás s

fegyverforgatás, melyet azonban egy idő óta úgy látszik, mintha mesterségesen s törvénytelenen igyekeznének belőle kioltani. Azért óber figyelemmel s több körültekintéssel kell azt nevelnünk s táptálnunk. Ha a legközelebbi európai véres összeütközésben nemzefünk a puszkaport hiába lövöldözi el, nincs menekülése az elpusztulás elől, mert a birok erőpróba idején már túl vagyunk.

Nem azért említem fel hibás törvényeinket, mivel talán jókat nem ismernék, hanem ezeket a külföldieknek dicsérem, a rosszakra pedig kötelességem saját nemzetemet figyelmeztetni, mert káros következményei is ezt érdeklik legközelebről.

Igazán idején való volna már a választási miseriákat radikálisan megszüntetni. Nem vagyok ugyan barátja a már europaszerte lábra kapott általános szavazati jognak, mely által azok is jogot nyernek, kiket a kötelezettség terhe nem nyom, de igen is kívánám azt, hogy a szavazati jog igen minimális kötelezettséghez kötve rendszeresen gyakoroltassék. Első sorban, is töröltessék el ama kitétel, hogy a szavazónak ezen minőségében állított ítéletért, csak egy feltérnyi kárpótláshoz is volna igénye és álltassék fel azon törvény, mely a szavazattal bíró szigoruan kötelezzé jogának gyakorlására. Mindkét óhaj könnyen keresztül vihető, mert vannak Európában már ezen alapon nyugvó több államok is, ahol 6-10-szer annyi a szavazó polgár és 100-szor akkora a rend mint nálunk. Persze itt nem hajtják össze pénzzel s szép szóval (pártkülömbőség nélkül) a népeket s nem is kívánják, hogy a munkás nép foglalkozását elhagyván egész napot töltsön el azért, hogy szavazatlát leadja: hanem a szavazó urnák vasárnap alkalmával minden nagyobb községben felállítatván, a népnek sem idő mulasztása nem esik, sem pedig kárpótláshoz jogot nem informálhat. Ez az egyszerű s tiszta választás, melyre panasz nem lehetne nálunk sem s miért ne lehetne ez nálunk is így? Bizonyosan ennek is meg van a maga oka, de én ezt nem keresem s ha megtalálnam sem árulnám el a külföldön senkinek sem.

Husz iv papírt tudnék most egyhuzamban tele írni a hazai félszeg dolgokkal s mindezekkel szemközt birnám állítani az

és elment az abaktól. Mikor a pamlagon végigdől, észrevette, hogy esibukja kialudt. Az óvat hamar kitalálta. Fölkelt tehát a pamlagról, esibukját meggyújtotta, s aztán ismét beharagudott. Gondolkozni kezdett: — *Ha ő megházasolná. Talán még is másképp lenne. Talán a jól sem volna olyan unalmas. Talán, talán! De hát ennek nem most kellene megtörténni, hanem már réges-régen. Emuól már annak az ideje. Lehetne e boldog egy fiatal leány egy ötvenéves férfival? Hol ott a harmonia? Különben ki tudja? A sors nagyon szeszélyes, különösen az ilyen esetekben. Van reá elég példa. Oh! ha öneki egy kis felesége volna, ezek a borogva, hűszu téli esték milyen kedélyesen eltelnének. Hogy repülne az idő, ha az a kis feleség az ő ölebe öltne, nyakát átkarolná, szöke kis tejeskejét vállára hajtaná, aztán ölebe sugdosna pajkosabból pajkosabb dolgokat. Ez volna még csak a boldogság. Függhetne akkor a szét, zörgethetne az abaktólakát; meg sem hallana. De hát nem lehet, nem lehet, mert ő már ötvenéves...*

A kapitány ur mindezeket meg ébren álmodta, hanem ezután valósággyal ébredt. Borzasztókat álmodott. Azt álmodta, hogy ő azt a székefűrészt, rózsásarcu kis leányt megkerette. A leány kosarat adott neki. Mikor aztán ő kérdezte tőle, hogy „miért?” akkor belépett a szobába egy szép barna fiatal ember, és a leány hozzászaladva átkarolta és azt felelte neki, hogy „szert.” Erre ő ethatározta, hogy megölt azt az embert. Egy kés hevert az asztalon. Ő lekapta, és szívébe öltötte. A leány erre egy borzasztó sikoltva összerogyott. A kiomló vér, s a fiatal ember halálhőrgése iszo-

nyattal tette el lelkét. Futni akart arról a helyről, de lábait megtagadták a szolgálatot. Ekkor elhatározta, hogy megölt magát. Kihuzta a fiatal ember szívéből a kést, és a saját szívébe dufte egész a markolatig. Mikor aztán önmaga is megölte, akkor hirtelen fölébredt. Homlokáról gyöngyözött a verejték; melé borzasztóan zihált s meredten tekintett maga elé.

— Rossz álma lehetett kedves bátyám. — szólta meg valaki. A kapitány ur ijedten tekintett maga körül. Az álmom egyszerre kirepült szeméből. Kereste azt, ki megszólította. Megtalálta. A karosszegehen egy csinos fiatal ember, a kapitány ur unoka öcsése ölt, és mosolyogva szemlélte bátyja különös állapotát. — Hát te hogy kerü téled? szólta meg elképedve a fiatal embert. — Éppen most érkeztem meg, válaszolta az, s fölkelve helyéről, udvozozte bátyját. — Hát aztán mitéle ügyben jöttél te ide? kérde személt dorzozólte a kapitányt. — A holnap bára. — Bára?! Vannak ismerőseid? — Akárhány! különben engem adott szavam kötelez, hogy a holnap bálom megjelenjek. — Adott szavad?! Ugyan kinek kötelezted le magadat? Csak nem valami szép leánynak? — De igen. A nyáron M... ben megismerkedtem özevgy N... vel és leányával, s azok ígérték meg velem. — Özevgy N... né? Nem ismerek. Hát aztán melyiknek ígérted meg? a leánynak vagy az anyjának? — Mind a kettőnek. A leánynak azonban különösen. — Hm a leánynak azonban különösen. — Ez annyit tesz, hogy az ő kedvéért, aza hogy szerelmes vagy bele. Hát gadszag-e az a leány. — Nem tudom. — No est meg kell tudni.

— Szép? A fiatal ember arcából egy aréket veti elő, és azt bátyjának nyujtja. A kapt any ur amint reatekinthet arra a kepre, megtalálta, hogy nagyon hasonlít ahhoz a székefűrészt, rózsás arcu kis leányhoz, ki pár órával ezelőtt az ablakévegen dobogatott, mikor pedig hosszabb idei, szemlélt, akkor már megesküdött volna reá, hogy ő az. — Fiatal? kérde gonosz inceskedéssel. — Tizenhét éves, válaszolta az öcses, jól megnyomva a számot. — Kik és mik? Atyja, ki pár évvel ezelőtt halt meg, hivatalnok volt. — Tehát tel-arva. — Igen. — És anyja? — Még azt lehet mondani fiatalasszony. — Mi a neve a leánynak? — Jolán. — Szereted? Eovel a lelelettel adós maradt a fiatal ember; csak mokoogott valamit. — No, jó, még reaterünk erre a dologra — szölt a kapitányt — most beszéljünk másról.

Vacsora után, mikor aludni tértek, a kapitány e szavakkal várít el öcsesétől: Holnap én is bálba megyek. Az öcses pedig egész éjjel nevetett bátyjának a lura-sa ötletén.

(Vége köv.)

Ha megcsik.

Ha megcsik néha az, hogy
Utam veled összetéved!
Bár szíveim majd meghasad, de
Elkerüllek mégis téged.
Elkerüllek, mert nem tudom
Elcsúszni azt a vádat:
Hogy bár gyűlölsz s megvetted —
Mégis jörsz te utánnad.

Zakál Zsigmond.

egészséges eszméket: csak a biztosítás, a betegségyelző egyesületek, a munkaidő meghosszabbítás és a vasárnapi szünetekre kellene áttermem: de nem teszem ezt, mert a cukor is ha sokat eszünk belőle émelgőssé válik, meg hát az időm sem engedi meg, hogy e dolgoknak egyszerre oly sok időt szentelhessek.

No majd máskor! Addig is, Isten áldja szerkesztő urat.

Alakítsunk sétatért.

Ha bármely vidékbeli utas Nagy-Kanizsára érkezik s az indóháztól a városba vezető fasor úde légét besziva a főtérre jut, az előtte felálló álló várost tüntet fel, melynek nem csak csinos, de itt ott palotaszzerű épületei a városiasság benyomását teszi a szemlélőre.

Az illúzió megvan, ámde nem tart sokáig. Szét néz a városban, körüljárja az utcákat, szemébe tűnnek itt ott az egyszekes tulajdonát képező, vagy az egyletek birtokában lévő kissé nagyobb kertek, illatos virágokkal s lombkoszorús fákkal. De bármennyit jár, kel, azt mit keres, sétatért nem talál egész Nagy-Kanizsa területén.

A főtérre megállva szemébe ötlök ugyanaz a néhány fiatal ültetvény, mely talán a sétatér színezetével bír s mely lehet évek hosszú sora után azaz is fog alakulni, de ma még arnyéktalan koronája alatt, csak a zöldséget, gyümölcsöt, baromfiakat áruló kőfákat látja ami pedig nézete szerint egy már oly szépen haladó város kellő közepére, mint a minő N.-Kanizsa, sehogy sem illik be.

Városunk nem halad ugyan rohanva előre, de anyagi lehetőséghez képest eléggé iparkodik a nagy városias színezet felöltésére s a mit csak lehet köztisztaság és közegészségügyi szempontból megtesz: egy dologban azonban folytonos stagnálóban van; most is ott áll, a hol akkor állott, mikor még főtérre a rozszant földszinti házak disztelenkedtek, hol most palotaszzerű épületek emelkednek; egyet nem alakít meg és ez a sétatér.

Bar oly sok alkalommal szóba hozott már s a lap hasábjain is több ízben felelítettük a sétatér alakításának szükségességét a város, különben gondos atyái, e kérdést még mai napig sem hajlandók a napirendre kitűzni.

Pedig, mi meg vagyunk erősen győződve a felől, hogy a város atyái között nincs egyetlen egy sem, aki sétaterek szükségességét be nem látná. És mégis oly könnyű tapasztalunk e kérdés iránt! Honnét van ez?

Azt nem lehet mondanunk, hogy a város képviselése nem bírja szívén a város emelkedését, azt az ellenség sem mondhatja teljök, hogy nem áldozatkészek ott, hol a város emelkedése, díszítése, köztisztasága megkívánja az áldozatot; azt sem lehet kétségbe vonni, hogy a közegészségügyi lendítése körül, nem csak józéréket hanem tényleges működést tanúsít, s még is a sétatér kérdését a mai napig sem vette gondját alá.

Megmondjuk az okot? Semmi más nem lehet mint az, hogy a sétatér felállítását igen sokan csak luxus szükségnek tartják, melyre elég idő lesz gondolni akkor is, mikor már lesz állandó színházunk.

Bocsássanak meg azok, kik így gondolkoznak, de mi nem vagyunk velük egy nézetben.

Igaz, hogy a szellemnek is kell táplálék, — s ezt megadhatjuk a majdan felállítandó színházzal, — de a testnek nagyobb szüksége van a táplálékra, — ez pedig első sorban is a levegő, a tiszta levegő, mert hiszen a költőnek teljesen igaza van, midőn azt mondja: „Nem ury részünk e a test, mint a lélek, egyenlő táplálék kell, mind a kettőnek.” Igen is, a sétaterek, nem luxus szükségletek, hanem a test tartásának feltétele; ott hol sétaterek vannak tisztult a lég, s hol a tiszta léget élvezheti a tudó, egészséges a test, és egészséges tevékeny a lélek, mert csak egészséges testben lehet egészséges a lélek.

De nem is találjuk okát annak, hogy miért kellene a sétaterek alakításával az állandó színház felállításáig várakoznunk; hiszen az óriási költségeket igényel, míg amaz csak egy kis munkát kíván s a munkához meg van a városi tanácsnak rendelkezése alatt a közeg, van

városi mérnök, van városi kertész, e két városi közeg működése megalkothatja a sétatért; nem képez akadályt az sem, hogy terület hiány volna mert csak szét kell néznie a városi tanácsnak talál a város területén három, négy sétatér részére is helyet; de nem lehet akadály az ültetendő fák hiánya sem, mert a sebesen fejlődő facsemetékét a közel vidékből csaknem ingyért, legfeljebb csekély áldozatért megszerezheti a város, sőt már fejlettebb fakát is ültethet mi által a sétatér mielőbb használatba vehető lenne.

Városunk polgárai teljes joggal várják meg, hogy üdülő helyük legyen, hol a tiszta léget élvezhesék, s hol a munka utáni pihenés idejét az estéket eltölthessék.

Alakítsunk tehát sétatereket, és ha a városi képviselő testület, nem miúnt morális testület veszi is a kezébe az ügyet, hanem csak társadalmi uton indítja meg a mozgalmat, semmi kétségünk abban, hogy a város lakói a csekély áldozattal nem fognak visszariadni, ha az által üdülő helyet nyerne.

Tegyük meg az illető befolyásos polgárok az első lépést, indítsák meg a mozgalmat társadalmi uton, s mi biztosak vagyunk benne, hogy a jövő tavasszal zöldelni fognak sétatereink!

Egy családapa.

A mi jó s a mi rossz.

Városunk közutjai, — minthogy határunkban s a messze vidéken sem található utcai köve zetre alkalmas kötermés, — élére állított téglákkal burkolat ki.

E burkolat természetesen sokkal gyöngébb lévén, mint e kőburkolat, csakhamar kopiks rövid idő alatt ha nem is teljes újítást, de legalább helylyel javítást követel.

Hogy a burkolat tartossága némileg biztosítva legyen a téglá burkolat felületét megmokolják jó vastagon, mi által a téglák közötti üresség kitöltetik s a szilárdság kissé helyre áll ugyan, de azért e homokolás sem menti meg burkolatunkat az idő előtti elkopástól.

Nos, hát az ellen, az adott körülményeknél fogva, hogy kövünk nincsen, mit sem szólnunk, hogy téglával burkolatnak közutaink; de már az ellen tisztelettel még is csak fel kell szállnunk, hogy a homoklással szilárdítatik meg a burkolat; mert a míg egyszerűen igen jól és helyesen van az, hogy közutaink burkolva vannak, mi által a feneketlen sártól meg vagyunk óva, de más részről aztán nem jó és nem helyes a homoknak, burkolatra való felterítése.

Nem jó pedig azon egyszerű okból, mert ha a város a köztisztaságra ügyelni hivatva van, kétszeres kötelessége, a közegészségügyre is felvigyázni, már pedig a frissen erített száradt homok, — melynek célja az, hogy a burkolaton keresztül robogó kocsik, ne oly hirtelen rongálják meg a téglá burkolatot, — ha mondjuk a száraz homok elhiteit, a kocsik, — melyek különösen Nagy-Kanizsán és különösen betvársárok alkalmával, valóságos örvöllettel robognak végig az nteaknak, felkergetik a homokot, ez megtelíti az egész légkört, s a járó kelők tüdejé ugyancsak telített leget kénytelen beszívni; de nem csak, hanem a nyitott ablakokon át a homokkal telített lég a lakostálya is behatolva, ott is megrontja a léget, és ez feltétlenül tüdő bajokat idéz elő, mi a lakosság népességének kárára van és a mi közegészségügyi szempontból semmi áron sem volna megengedhető.

Nincs valami könnyebb, — fogják mondani sokan, — mint ellenézkedni valami dologban, nincs könnyebb azt állítani, hogy valami rossz; de hát ha valami rosszra rámutatunk, adjunk hozzá oly tanácsot is, mi a meglévő rosszat elhárítani s helyébe valami jót eredményezni képes.

Nem tagadjuk, hogy azoknak, kik ezt állítják teljesen igazuk van; nem is akartunk pusztán rámutatni a meglévő rosszra, hanem el akarjuk mondani a módozatokat is, melyek szerint a meglévő bajon segílni lehetne.

Igaz, közelben nincsen kötermés, igaz az is, hogy a téglá égetését a város saját maga háziilag kezelvén, olcsóbban állíthatja ki a téglát, mint beszerezhetné a követ; de ez nem elég indok — legalább szerintünk, — nem elég indok arra, hogy kőburkolatot ne csináljunk, akkor, mikor a most meglévő homokozott burkolat a város közegészségügyére nézve feltétlenül károsnak bizonyul.

Nincs kö, közeli vidékünkön? Jó! Hát távolabbról kell hozatnunk. A Stíriai hegyek, melyeknek bő kötermése van, nem oly messze esnek tőlünk, hogy onnét követ nem kaphatnánk; a déli vasut Budapest és Bécs közötti vonalának legjelentékenyebb állomása Nagy-Kanizsa s e déli vasut vonalában kereszttül futja egész Stíriát, teher vonatai naponta többször közlekednek Stírta és Kanizsa között; mi nehézséget sem látunk abban, hogy Stírta kötermését a rendelkezésünkre álló közlekedési eszköz által meghozassuk és városunkat, ha nem is egyszerre mindenütt, de legalább ott, hol a jelenlegi burkolat megromlik a javítás igényel kőburkolattal lassuk el és így folytatódjál végre az egész várost kőburkolattal töltjük be, mi által egy részről tartós burkolatot nyerne közutaink, más részről azonban, közegészségügyünkön is jelentékenyét lendítünk.

Szintén halljuk, hogy kiáltanak fel ismét né melyek a fentebbiek elolvasása után, hogy: Igen ám de ehhez pénz is kell.

No hát mi nem tagadjuk, sőt magunk is úgy vagyunk vele, mint a nagy császár volt, mikor azt kérdezték tőle, hogy mi szükség egy nagy hadjáratához, így felelt: először is pénz, másodsor: ismét pénz, és harmadszor is: csak pénz; mi is azt hisszük s tudjuk, hogy minden város szépítéséhez s emelkedéséhez, minden jó inézmény létesítéséhez először, másodsor és harmadszor is csak pénz kell; de azért nem esünk kétségbe s távol van tőlünk, hogy a pénz kérdése miatt vissza vonjuk tettebb elmondottainkat.

Nagy Kanizsa városa lelkes lakossága csak a közel múltban is oly nagy áldozatot hozott már a város emelése s szépítése érdekében, hogy alig tehetjük fel felőre; hogy most is, midőn egy részt a város szépítése, az utcák burkolatának tartossága és a közegészségügy érdekében, kellend áldozatokat hoznia, azokat szívesen meg nem fogná tenni. Igen is, meg fogja hozni a város ezt az áldozatot is, mely nem is oly jelentékeny, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a déli vasut, tekintettel a közérdeki ügyre bizonyára mérsékelt díjszabást fog adni a szállítmánya, és tekintetbe vesszük azt, hogy azon összegeknek pótlásával, melyeket a mostani burkolat folytonos tatarozására fordítunk, egyszerre kiadva a jó burkolatra, fedezni fogjuk a költéseket.

Csak jóakarát kell, a nehézségek el lesznek hárítva és a többi már csak a városi mérnök dolga lesz.

Egy adózó polgár.

A kórházak története Magyarországon.

— Kivonat: A szegényügy történetéből. —

IRTÁ: SCHWARCZ ZSIGMOND.

A magyarok világtörténelmi fellépése idejében a szegényügy majdnem teljes terjedelmében a kolostorok falain belül összpontult. Szerzetesek viseltek gondját az elfáradt utasnak, kezelték a megbetegedett vándort, támogatták a gyámoltalan árvt és özvegyt. Főleg a szt. Benedekrend tagjai azok, kik műveltségterjesztő működésükben a betegápolás ügyét is felkarolták. Az európai műveltség ez uttőró napszámósa Magyarországon is megvetették a rendezett betegápolóügy alapját. Pécsvárad kolostoruk el volt látva kórházzal, mint ez az 1015-ben kelt oklevélből kitűnik, melyben a király a kórház beteget számára négy, a fűrdők mellé hat szolgát rendel. A benedekrendiek mellett a prémontreiek is bírtak kórházakkal, így például jászói, lelezi rendházukban.

A mi e kolostori kórházak berendezését illeti úgy azok élén a kórházmeister állott; segédei az orvosnőmányaiban jártas szerzetesek voltak. A kolostori jövedelmek harmadrésze betegápolói célokra lett fordítva. Egyik másik kolostorban a kórház gondnoka külön alap lett rendelkezett, mint pl. Panonhalmán Szemnyén.

Kórházakkal az apácakolostorok is találkoznak, így pl. a veszprémi dömésrendű apácák zárdájában.

A kórházokban s egyéb jótékonyintézetekben üzött betegápolás szolgáltatót alkalmat a speciális betegápoló rendek életbeléptetésére. Az így keletkezett rendeket két csoportra oszthatjuk. Az egyik tagjait nagybórára a nemesség soraiból toborozta, ez a szerzetes lovagrendek csoportja; a másiknak tagjai jobbára a polgárság köréből kerültek ki s majd kizárólag a kórházak gondozásával foglalkoztak.

alatt a letenyi kir. bíróság ikkvi osztályánál a becses helyi község előjáróságánál megtekinthetők.

Az elrendelt árverés a fentírt telekkönyvben feljegyezve van.

Az árverési hirdetmény a telekkvi hatóságnál kifüggesztés, úgy a fent nevezett a szomszédos községben körözés és kifüggesztés s egyik környékbeli hírlapban egyidejűleg beiktatás által közzétételik.

Kelt Letenyén, a kir. járásbírósg mint telekkvi hatóságnál 1891. évi július hó 16 án.

944 1-1 előadó helyett FILIPICS kir. bíró.

„Magyar Nők Lapja.”

(MAGYAR HÁZIASSZONY)

Szépírói, társadalmi és háztartási lap

Szerkesztő: **Brankovics György.**

Előfizetési ár: A „Tükör előtt” című divatmelleklettel s a *Regénymelleklettel* együtt egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

A „Magyar Nők Lapja” egy szépirodalmi, mint háztartási részben a legelőkelőbb írók és írónők támogatják munkáikkal s hogy közleményei nemcsak érdelem és izlés nemestől hanem hazafiasak mulattatók s a gazdasághozra nézve megbízhatatlan értékek arról elég bizonyítékot nyújtanak az eddigi ávfolyamok s jelenlegi szerkesztőjének az írói neve.

A „Tükör előtt” című, havonként egyszer megjelenő divatmelleklete nemcsak a legújabb divatképeket, hanem a divatvándorlásokat is közli, melyekkel egy lap sem dicsőködhetik.

A „Regénymelleklete” külön bekötött, eredeti regényekkel kedveskedik az előfizetőknek.

A „Magyar Nők Lapjának” számos hatványkép borítékán mulattató közleményeket s humoros apróságokat talál az olvasó.

A „Magyar Nők Lapja” az egyedüli magyar lap, mely kiadással a hűlyek számára szerkesztette s a hűlyék kedvét képezzel éppen azért biztos szánit a magyar nővelnek postfogására.

Mulattatóanyagokat ingyen és bérmentve küld. Azoknak, kik fél évre avagy egész évre egyszerre előfizetnek s 10 kr postaszállítási díjat küldenek a „Magyar Nők Lapja” kiadásában megjelenő *Zilahi Ignác-féle „Valódi magyar szakácskönyv”* volt ingyen kedveskedik a kiadóhivatalt.

Megrendelhető postataleldegyen, minden postahivataltól és minden könyveskereskedésben.

Előfizetéseket a hó barmely napjától elfogadjuk.

A „Magyar Nők Lapja” kiadóhivatala,

Budapest, Erzsébet-körút 36. sz. 39.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgál a kiadóhivatal. 927 2-3.

Keil Alajos-féle PADLÓZAT-FÉNYMÁZ (Glasur)

Legkiválóbb minőségű szerszer padozó száraira, 1 nagy palack ára 1 fr 1.35 kr. 1 kb palack ára 68 kr.

Legjobb és leggyorsabb becsesítő-és kemény padló száraira, 1 kosorú ára 60 kr. mindenkor kapható.

Viassz-kemőcs

Fesselhofer Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Czigarettázók!

A ki ésszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettá jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészség érdekében is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kétélyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches”

BRAUNSTEIN FRÉRES
PÁRISI GYÁRÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való cigarettapapír, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekedik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban hogy a fogyasztók között sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók cégük nevét kinyomai, a mit pedig a tisztességes gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámait és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silyap papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches” jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papírunk címlapján cégünk neve áll.

793 17-25 **BRAUNSTEIN FRÉRES.**

Czigarettapapírunk és leveleink gyári raktára **Bécsben, 1. Schottenring 25. sz.** alatt létezik.

Gyors és biztos segítség nyomorúak s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életvedrik s emek folyón a verek tisztására és tiesta állapotban való fenntartására (s a jó emésztés elősegítésére s legjobb s legvalószínűbb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt.

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Kész életbalszam a legjobb s leggyógytatósság gyógyítókébbi a legelső-dobában van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyú felhőttség, vertóulás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hathatósan bírnyúl. Ely kitünő hatásai következtében ezen életbalszam egy bizonyított, megbízható láriszerévé lett a népek. Árny egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellámerő iratok ezzel bérikének betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmezteték, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam” minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalszam” s „fekete sas oz” ozimzett gyógyszer-tárból FRAGNER B. Prága 205-III” szöveg, cseh, magyar és francia nyelvben olvasható, ezeket teleln jegy az ide nyomon utó vedjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódién kapható csak a készítő FRAGNER B.

Vedjegy: főraktárában, gyógyszer-tár a „fekete sasoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ut. gyógyszer-tárban, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban s Városház téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalszamból. 759 21-28

Ugyasott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindentelre gyuladárak, sebek és gyógyedések ellen. Ezen kesős biztos eredménnyel használható a hó tölő gyuladárak, a tej tevedésnél s az emő megkeményedéseknél szüléskor, kelevényél, védődaganatoknál, genyes tahadéknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, cikeményedéseknél, felgyuladatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felgyuladást s legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gyógyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt földol-m odikül feloldja, kiemel és kigyógyítja.

Óvás! Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben. Mindegyikét figyelmezteték, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz kapható, s csak akkor valódi, ha a várga csomagolása, melybe töltetik, vörös használati utasítás-kba (melyek 2 nyelvben nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott vedjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyítottabb, számtalan próbatétel által legkiválóbbul elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási teltség visszanyerésére. Egy üveg Ára 1 fr.

Bécs, 1878. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1880. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél.
----------------------------	----------------------------------	------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár

BEOCSINBAN. 812 30-30

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja s t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint nagyérdemű építőközönség becses figyelmébe saját gyártmányu

PORTLANDCEMENT és VIZHATLAN MÉSZET

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarizát kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz-érem.	Kecskemét, 1873. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

MAGYAR KIRALYI ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos előírású képviselet Budapest, mérleg utca 4. ajánlja kitünő minőségű palackborall

Borok hordókban is szállítanak. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fiókaruda: Erzsébet-Körút 36-ik szám alatt Korányi F. tanár ur házában.

A KÉPVISELET:

BUDAPEST MERLEG-UTCZA 4-DIK SZÁM

Gácsi lótarló.

Elismert legjobb hazai gyártmány. Egyedüli gyári raktár Zalamegye részére.

Fantl Testvéreknél
N-KANIZSA.

922 4-5

Korona szálloda átellenében.

Legalább is 3 pár megvételénél eredeti gyári árak számíttatnak

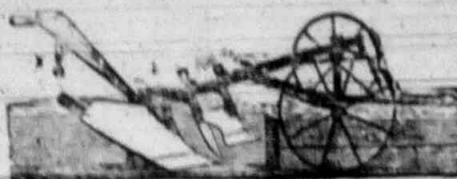
**Szállítható
mezei
vasutakat**

gazdasági, erdészeti és ipari célokra legjobb kivitelben
jutányos árakon, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő-

egyetemes acél-ekéket
(NACK-rendszer)

Jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár
részvény-társaság

BUDAPESTEN.

806. 10-6

19983./ni. 1891. Zalavármegye alispánjától

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. c. 28. szakasza értelmében ezennel közzétételik, hogy a megyei legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak a megyei igazoló választmány által 1892. évre összeállított névjegyzéke folyó évi október hó 1-től ugyanezen évi október 15-ig vagy is 15 napig, a megyei első aljegyzői irodában közszemlére kitéve és a megye székházán kifüggesztve lesz, mely idő alatt a névjegyzék elleni felbeczések a megyei állandó bíráló választmányhoz benyújthatók.

Zala-Egerszeg, 1891. szeptember 21-én.

Cserián Károly s. k.

945 I-1

alispán.

MAGAS JUTALÉK.

Ausztria és Magyarország minden vidékére albalmas ügynőköt keresetnek egy jövedelmező árucikk eladására. Ajánlatok, — az addigi tevékenység felemléstével, — „Mercurius” J. Danneberg Bécs I. Kampfgasse Nr. 7- intézendők. 1940

Képes Családi Lapok

Szépíróadalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: Dr. Tolnai Lajos; Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Árpád.

920-3-5

Előfizetési árak:

a **Hölgyek Lapja** című divat-melléklettel és a **Regénymelléklettel** együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap négyedre lép. A magyar sajtó iradalmának és költészetének a magyar művelt családoknak a szellemi kincsét még a következő évek és évtizedek támogatják. Jókai Mór, Laukó Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady György, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jozsefcszky) Dániel, dr. Prém József, dr. Sziklay János, Lucsády László, Palágyi Lajos, Erdős Dániel, Dombi János, Tótyossy Mihály, Vörösmarty Gyula, Mária Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditsky Jenő, Csorba Pálota Akos, stb.; Benitsky-Bajsa Lenke, Ruthner Lina, Nagyvárady Mita, Kallósy-Benitsky Irma, Harnath Lujza, Hevesiné, Fikar Margit, V. Gáál Karolina, Karlovszky Ida, Merionay-Károly Irma, Erssike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépíróadalmi képes hetilapok között a legértékesebb és legérdekesebb. Tartalma az iradalm minden változatát felöleli, képi a jelen eseményeit és a legérdekesebb események műveit mutatják be.

A **Hölgyek Lapja** című havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza a melléklet a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyasszonyok, a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás és a konyha terén sincs olyan kérdés, melyet ne tárgyalna és nincs olyan titok, melyet a hölgyeknek be ne avatna!

A **Regénymelléklete** külön, beküldhető négy kötet érdekes regényekkel, ajánlókossá meg évszabint az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld boríték is tele van mulattató képekkel, humoros apróságokkal, sakk, kép, szám, kocka és ponttalányokkal és szórakoztatással, melyeknek megfűtött értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dekára még a legérdekesebb szépíróadalmi képes hetilap, éppen azért hiszen szellemiünk minden honfő és boldogság, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Hutatóváltásukat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, akik az iradalmi — legérdekesebb — levelezőlapon — hozaközlőnek.

A ki az egész évre szóló hat frtyai előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 frt előfizetést gyűjt a az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak öt eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

Megrendelhető postamentvényen minden postahivatalnál és minden könyveskereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal mindig szolgálhatunk.

Budapesti Hirlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat

a „BUDAPESTI HIRLAP”

apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalánban tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Ugyanez a dolog az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem éreztetik közvetlenül a közvetlen érintkezésre pedig manap. alig van hathatósabb eszköz, mint egy-eltérjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 0.900 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). **Kereskedő**, aki könyvet, iradalmat, gyakorlatot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: **a gazda**, aki kaszárni ispánt, vagy gazdasági gyakorlatot keres és viszont akik ajánlkozniak: **a háziasszony**, aki szakácsnét, szabaleányt, dajkát, cselédnőnyt keres és hasonlóan szolgál, akik helyet keresnek: **birtokeladás, áleteladás, birtokberlet házeladás, házvétel, nevelés, nevelőnői, házvételnői, gazdasági és egyéb pályázat, lakáseladás, és lakás bérbevétel** hirdetések, sőtval az életvitelséget minden fázisban könnyen és olcsó pénzben a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

által élt lehet elérni

933 3-6

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, himen hírekre,

esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,

néynapi gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

a „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányssal a hirdetés megjelenik, egy-egy szö két krajcárba kerül vastagabb betűvel négy krajcár. Cím-1 eláított hirdetésnél még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím teljesen kitéve, hanem a hirdetés ugy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megindulhat” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdéses hirdetésnek az illető címét, sőt vidékre díjtalanul levélbe is, ha a kérdéses hirdetés a postabélyeggel beküldi. Helyben a hirdetés a kiadóhivatalban vértnek föl közpénzben, vidékről a postát legalkalmasabban postamentvényen lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 30 kr. A cím egyszeresen „Budapesti Hirlap” Kala - utca 10.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 38. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Díjmentesen levelek csak ismert keszkből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai-szegélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Mégjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 " 50 "
Negyedévre	1 " 25 "

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitvatartás 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intézendő.

Az új ülés-szak.

A magyar parlament új ülés-szakát megkezdte.

A Sándor utcai palotának két hónapra át zárva volt nagy tölgy ajtai ismét megnyitottak.

A magyar törvényhozók kipihelve magukat a két havi vakáció alatt tömegesen szüneteltek a fővárosba, hogy ott legyenek az első ülésen.

A ház megtelt. Az öreg szelíd arcú Pécsey most is mint mindig mosolygós ajkán barátai szavakkal üdvözölte, rég nem látott barátait, a pártvezérek elfoglalták nagy képtelenséggel helyeiket, a pártok központi pedig csendesen meghúzódtak ezelőtt két hóval elhagyott helyeiken. Mind a régi ismerős arcok, mind a régi tagok, még az öreg Csánády és a nagy Csátár sem hiányoznak a szélső balon.

A tisztelt ház tehát együtt van. A tárgyalások már megkezdődtek s folynak a saját médrükben mind addig, míg a szélső honfiaknak majd ismét eszükbe nem jut valamelyik kormányjavaslattal szemben obstrukciót produkálni; a mire pedig oly parlamentnek, mint aminő a magyar, épen nincsen szüksége, mert sokkal több teendő

vár a magyar parlamentre az új ülés-szak alatt, mintsem, hogy az időt hasztalan agyonbeszéléssel tölthetné el, mert bizon a mostani parlamenti ülészakra igazán rá illik az angol közmondás: — az idő pénz!

A függőben maradt törvényjavaslatok egész halmaza várja a törvényhozó testület tárgyalását, valamennyi garantialis törvényünkben eddig csak egy lett letárgyalva a többiek részint már a ház asztalán fekszenek, s nyomtatásban a képviselők kezében sorog tanulmányozás szempontjából, részben pedig a kormány rétorikáin most szüretnek át, hogy a ház asztalára kerülhessenek mielőbb.

De vannak még törvényjavaslataink, melyek csak a keletkezés stadiumát élik még; így az igazságügyi miniszter által majdan előterjesztendő büntető törvénykönyvi novella, melyet most rostál meg, a miniszter által egybehívott vegyes bizottság. E bizottság is rövidesen készen lesz munkájával s akkor a miniszter megszervezésével a novelláris törvényt bemutatja a háznak melynek nem lehet e törvényjavaslat tárgyalásával sok ideig késnie, mert hiszen égető szükségessé vált már e novelláris javítás a Császári törvényesszövevény; ezt nem csak a jogász világ látta be

s hangsúlyozza már régen, hanem maga az igazságügyi miniszter is beismerte annak szükségét.

Amíndezzen javaslatok eltárgyalása a későbbi teendő sorába turtozik, van azonban a törvényhozó testületnek sürgős elintézendő kérdése, mely halasztást nem tűr.

A volt Tisza kormány alatt is még, hosszú időn át soha sem tudta a magyar parlament a költségvetési vitát ideje korán befejezni úgy, hogy az ország költségvetése az újévi januárra szentesítést nyerhetett volna és ennek folytán mindig az idemni törvényhez kellett folyamodnia a kormány. A későbbi években sikerült a parlamentnek az idemni alkalmazása nélkül, a költségvetési vitát befejezni s azóta a rendszer kerékvágáson haladunk. Most is a költségvetés tárgyalása kerül a törvényhozó testület elé, ezt kellend lehető gyorsan letárgyalni, mert halad az idő s a rövid két hónap mi még hátra van, nem oly sok, hogy hosszú agyonbeszéléssel töltsék el azt a törvényhozók, mert bizon akkor megint ott leszünk; hol évekkel ezelőtt voltunk az idemnihez kellend folyamodnunk.

Mi azonban bizunk a magyar parlament tagjainak ügy hazafiasságában, mint józan gondolkodásában, még ha az elleuzék tá-

A „ZALA“ tárcája.

Megnyugvás.

(Sonett.)

Oh szent Atyám! teremts egy csillagot!
Amely édom felé bizton vezet,
Amely világot örvények felett,
Hogy el ne vesszen az, ki járdoit.

Oh! távoztad a szűz bánatot,
Szélid öröm vidítsa életemet, —
És hogyha majd kis hant temet,
Emlékezés övezze síromat.

Vezér világ lesz a hit csillaga,
Melytől eloszlik a ködárkakat,
S bizon haladva végzem utamat.

A hit, reménynek éji mámorra
Öröme int és oszlat bánatot;
S fán lesz, ki így szól: „Ertem járdoit!”

Szent-Gáli Molnár M.

Tromfra tromf.

— Humoristikus novella. —

Irtja: ZAKAL ZSIGMOND.

(Vége.)

Tíz év óta nem történt meg a kapitánynyal, hogy déiben kelt volna fel. De hát ezen nincs mit csodálkozni. Előtte való éjjel báiban volt öccsével, s jóllehet nem táncolt mást miót egy négyes, még is kimerült, mert reggel jötték haza. Egy fiatal ember ezt föl sem veszi, de egy ötven éves férfi, ki tíz órákor lezúg hat órákor kel, s azt az életmódot már övek óta gyakorolja, egy kisse megviseli.

Mikor a kapitány úr fölébredt, és kijött a szeméből az álomságot, kezdett az elmult éj eseményeiről elmélkedni. Az éjjel ő báiban volt és majdnem olyan jól mulatoit, mint ezelőtt husz évvel. És hát tulajdonképen mindezt kinek a kedvéért tette? Magáért? Nem. Azért a szőkefejű kislányért? Talán igen; és még sem. Az igaz, hogy egyrészt azért ment báiba, hogy láthassa azt a kislányt; de mikor öccsbe bemutatatta őt a leány anyjának, akkor meg mert volna rá esküdni, hogy azért az asszonyért ment oda. Pedig az előtt még csak nem is látta. Oh! mily bájos, mily elragadó egy nő az. Az ember el sem hinné, hogy anyja annak a szőke kislánynak. Mintha csak testvérek lennének. Aztán mily kedves, mily szeretetreméltó. Lehetetlen azt az asszonyt nem szeretni. Hiszen az a baj, hogy olyan szép, s hogy ő már ötven éves. Tudná ő, hogy mit kell csinálni. Minden gondolkodás nélkül megkérte. De

hát így nincs remény, nincs kilátás. Ha megkérte volna, bizonyosan kocsart kapna. Ennek pedig nem teszi ki magát. Legjobb lesz eltejeitni azt a szép asszonyt; nem csak eltejeitni, hanem többé nem is látni. Többet még az ablakhoz sem megy, ne hogy látni kelljen őt; vagy pedig elmegy más városrészbbe lakni, így aztán eltejeit-beti.

A kapitány úr még tovább is fűzte volna gondolatait, ha öccsbe nem lép hozzá. — No! szóll a fiatal emberhez, hát te már kialudt magadat? Hja persze, könyű az ilyen fiatal embernek két, három éjjelnek oda sem néz. Valamikor én is úgy voltam. Hanem most, ha egy órával később felébredtem le a szokott időnél, már akkor másnap beteg vagyok. Aprócska. Hát megkérte azt a kislányt az anyjától? — Igen. — Jól tetted. Igen kedves kislány: adja az ég, hogy boldog legyen vele. Addig házasodjon meg mindenki, míg fiatal. Látod, az ilyen magamfélék vén gonni már az ördögnek sem kell. Igaz, venet, én sem vennék el, de hát egy fiatal meg réám sem hederítene. — Nem osztom a nézetet, kedves bátyám, felelé a fiatal ember. Ha önkön komoly szándéka volna megházasodni, kapna fiatalat is. A földög csak az, hogy akarja. Nem is kell messze mennünk, hogy a jövőtöbelit megtaláljuk. Nem bizony. Csak az ártelleni házba, és mindkettőket szívesen tognak látni. Sejtj úgye bár, hogy kiről beszélék? Az én jövendőbeli napamról. Parját kell annak még most is keréni a korabeli asszonyok között. Szép is, fiatal is, azután a vagyona sem megvetendő. Szóval jó parthia. — A kapitány úrnak ezekre a biztató szavakra úgy kiderült az

borában vannak is, bízunk, hogy a költségvetési vita ideje korán be lesz fejezve.

Igaz ugyan, hogy a közös birodalmi költségvetésre nézve a delegációk tárgyalása még csak most van folyamatban, és hogy az alatt míg a delegációk ülésessé fognak, a parlamentnek szünete lesz; de az sem baj, mert hiszen a delegacionális kérdésekre nézve alig lesz hevesebb vita, mert a fődolog, mint már azt megírtuk a hadügyi tárca rovata előzetes megállapodás szerint a birodalom két pénzügy minisztere és a közös hadügyminiszter között, eléggé tisztázva lett, nem kell tehát attól félnünk, hogy valami graecas calendarum időkre fog kiterjedni a delegációk tárgyalása; melyeknek befejezése után, a parlament azonnal hozzá láthat a költségvetés tárgyalásához, — mi hogy ne tartson sokáig a parlamenti tagoktól függ csupán, tőlük függ, hogy többet ne beszéljenek, mint mennyit a tárgy érdeme igényel, és ha azt fogják szem előtt tartani, a mit mi himni akarunk, akkor most sem lesz szükség az ideusitire, és az új év január elsejére szentesítve leendő a magyar háztartás költségvetése.

Palotai Csorba Ákos.

Fürdőink.

A tisztaság éppen oly, vagy talán még nagyobb szükséglete az emberi testnek, mint a naponkénti táplálkozás; a test bőrének tisztán tartása nem csak tisztasági, hanem egészségiszerző pontból is első kötelessége mindenkinek.

A keleti népek a test tisztaságára a legnagyobb gondot fordítják s a keleti vallás alapítóinak vallási teendőit határozták meg a mosakodást, hogy ez által a népet a tisztaságra szoktassa, annak egészsége biztosítva legyen; nálunk nem vallásos előírás ugyan, de orvosaink javaslata folytán sürget a tisztaságra.

A test tisztasága céljából keletkeztek a fürdők, melyek már az ó korban is nagy szerepet játszottak a világ hódító Róma a mierre csak kiterjesztette uralkodó hatalmát alkalmos forrásokat oda fürdőket épített, ha nem talált forrást

mesteréges vízvezetékek által terelte a vizet, felállított fürdőket. Mai napig is csodáljuk a római művészet azon remekait, melyek a Mehadia mellett, Herkulés fürdőnek nevezett, s a romaiaknál „Ad aquam” név alatt ismert világhírű fürdő maradványaiként kerülnek elő az archeológus kutatásai folytán. Mai nap is zarándoklatokat folytat a magyar főváros lakossága az Ó-Buda és Szent-Endre között létezett s csak néhány évvel ezelőtt felfedezett Aquincum fürdőihez.

De korunk is kiváló gondoskodás alá vette a fürdőket, a főváros Kacsfürdője a török időkben maradván fenn, az egészen ősi alakjára javítottat, a Margit szigeten József főherceg kezességéből épült fürdő Európa hírhedű lett; de sőt a vidék egyes városaiban is a kényelem és célszerűség szempontjából kifogástalan fürdők állanak rendelkezésre a lakosságnak.

Es mit tapasztalunk városunkban? Folyó vizünk nem lévén természeties, hogy fürdőinket csak gépezetek segítségével láthatjuk el vízzel, s ezt meg is teszi az a három fürdő, mely vajh, mi csak egy 21 ezer lakossal bíró városnak. És ha még ezek a fürdők legalább úgy lennének berendezve, hogy a kor színvonalán állóknak tekinthetők és a lakosság méltányos igényeit kielégíthetnék; de távol attól, egyik mint másik primitív, s nem a tisztaság, hanem a tisztátalanságnak helye.

Tekintsen csak be valaki a tűzoltó laktanya mellett lévő ugynevezett László fürdőbe. Odon, piszkos butorzat, a cabinet talapata megtörték a fürdőkádak szinten undort keltő színezettel bírnak; de egy megvan benne s ez az, hogy méreg drága. Csodá-e aztán, hogy az ilyen fürdőt nem tisztasági szempontból keresi fel a közönség, — hanem jobb része felé meg megy, azok kik felkeresik többnyire szerelmüket e helyen áruba bocsátó hölgyek. A városi rendőrségnek kettős feladata van itt; szorítania kellene a tulajdonost a fürdő rendes és tiszta helyzetbe hozatalára s megkellene akadályozni a demimondók légyottjait, hogy a tisztességes közönség botrányokozás nélkül látogathassa a fürdőt.

Ott van a második „Fürdőház” a Csengery utcában. Sokkal több jól erről sem mondhatunk, mint az előbbiről. A tisztaság ennek sem valami erős oldala s még az a kellemetlenség, hogy a a cabinet ablakai — a ház nem lévén kertben építve, — mind az utcára néznek. A Csengery utcai fürdő berendezése sem felel meg a tisztaság igényeinek, s bár látárolag több gondozásban részesül mint a Lászlófürdő, ez is csak arra való, hogy drága pénzért kényelmetlen fürdőt nyújtson; és hogy itt is mint amott Amornak áldozásának. A rendőrség figyelmét e fürdőre is fel kell hívni.

Egy fürdőnk van, mely mint gőz- és kádfürdő elég kényelemmel kínálkozik, a tisztaság ellen-

sem emelhetünk panaszt s a nagy-kanizsai községben, csakis ez az egy fürdő áll rendelkezésre, melyben a kényelem és tisztaság mellett nem kell bírulnia bizonyos látogatók, látogatásaitól. A részvény társaság, melynek a fürdő tulajdonosa jó érzékkel is látszik bírni, amennyiben a fürdő elég csinos parkkal körítette és a nyári évszakban kényelemes üsdát bocsát a közönség rendelkezésére, a hol a szakértelmű uszómester ügyel fel; e fürdő ellen tehát nem tehetünk ugyan kifogást, de úgy találjuk, hogy ez az egy fürdő, mert a másik kettőt az elmondott okokból nem tekinthetjük látogatásra méltó fürdőknek, — úgy találjuk, hogy ez egyetlen fürdő kevés Nagy-Kanizsának; vagy ki kellene ezt bővíteni, vagy még egyet a város valamelyik más részében felállítani. Ennek a fürdőnek tehát nincs gáncsa alkalmas hibája, egyet azonban még is figyelmébe ajánlunk a fürdő részvénytársulatának s ez az, hogy azt a disztelen kerítést távolítsa el s egy díszes kerítést állítson fel, mi által egy részről a fürdő költséget fogja emelni, más részről szabad látványt enged a csinos parkra, harmadszor pedig vonzóbbá fogja tenni a parkban való sétálást, mi természetesen csak anyagi hasznát fog hozni. Szükségének tartottuk városunk reputatíója érdekében ezeket elmondani, az illetékes köröktől függ, hogy miként fogjak venni jó akaratú közleményünket, minket megnyugtat a tudat, hogy: „Dixi et salvavi animam meam.”

Adózó polgár.

A kiállítások látogatásáról.

Sajátságos, de való, hogy habár korunkban alig van felvilágosodott ember, a ki a kiállítások sok oldalú, nagy erkölcsi, mint anyagi előnyeiről meggyőződve nem lenne, s még is oly közönyt tapasztalunk a kiállítások látogatásánál, hogy alig járódik egyetlen kiállítás is be, melynél a rendezőség a költségek hiányával nem állana szemben.

Eltekintünk a világi kiállításoktól, melyek egy a trancia fővárosban, mint Bécsben költség hiánnyal zárultak le; nem említjük fel a Budapesten 1885-ben megtartott országos kiállítást sem melynek zarszámolásainál majnem két millió hiánylat mutatkozott; hanem csupán a részleges kiállításokról szólunk, melyek mindenike kisebb nagyobb hiánnyal lett berekesztve. A Székesfehérvárt, Pécsert, Szombathelyt, sőt a most Temesvárt eltartott kiállítások mind, mind hiánnyal zárultak.

Mi oka ennek?

Talán az, hogy a rendezőség nem tudja helyesen kiszámítani előzetesen a felmerülő költségeket?

Nem, ez nem az oka, a hiánylatoknak.

A magyar zászló.

Láttatok-e zászlót?

Láttatok-e zászlót?

Mint-mint a széllo Magyarokba lenget.

Lenet az al-Dunánál,

Fent a Kárpáthéren,

Mindenütt ott látod

Lobogni a szélben.

Buzogányos ösök

Szelleme leng abba!

— Zászlójuékért küzdve

Hytak el alatta!

Miljó baj közte,

Miljó veszélybe,

A magyar e zászlót

Mindenha megrépte.

Anyi küzdelem köst,

Anyi nagy csatába,

Nem tapadt se szenyjolt,

Se gyáldzat rója.

Szeressük e zászlót

Soha el ne hagyjuk!

A világ szemébe

Bázkén lobogtassuk!

S ha vész fenyeget majd

— Aljünk mind melléje,

S mutassuk meg — győzünk,

Vagy meghalunk érte!

Folzner Árpád.

arca, mint a nyári borús ég, egy hatalmas zivatar után. Ugyanis rettenetesen feltűnt, hogyha őcsese előtt nyilatkozni talal nőülési szándékaról az meg a szemé köze nevel. Azt meg a világot sem merete volna előtte kibőfenteni, hogy az imádoit lény, éppen az ő jövődöbeli napja. Es csodák csodája. Őcsese maga buzditta a házasságra s a mi hihetetlen, éppen az imádoit, jövődöbeli napát ajánlja neki feleségül. A kapitány ur szíve túlaradt a boldogságtól. — Te Jenő! szólt őcseséhez, tudod bizonyosan, hogy az az asszony hozzám jönne feleségül? — Kedves bátyám, az ilyen dologban semmi bizonyosat nem állíthatunk és nem mondhatunk. És csak gondolom, de azt hiszem, hogy jól gondolom. — És ha kosarat ad? — Nem hiszem. — Különben, ha kapok is, hát Isten neki. Te már megkérted azt a kis szöke tündért, én meg megkértam annak a kis szöke tündérnek az anyját. — Bravo! Kedves bátyám, kiálta örömmel az őcsese, és én tettem az ön keréje. Erre meg a kapitány kiáltott bravót. Kikötöm azonban, szólt a kapitány, hogy abban az esetben, ha igen jó választ kapok, lakodalmunkat együtt fogjuk megtartani. — Ez lesz ám még csak a főléges, szólt elragadtatással az őcsese. *Érte a maga nemében járattan házasságról sokáig beszélni fognak a vidéken.* — Adja az ég, hogy teljesüljön, és hogy mindkettő boldogok legyünk, szólt elérzékenyülve a kapitány. Most pedig a dologra.

Egy hónap múlva már nyílt titok volt a kapitány ismerősei előtt, hogy eljegyzte a szép öcsényt. — né. Egynéhányan a beavatottak közül már az esküvő napját is megüdték mon-

dani. És valóban az esküszöletnek a kapitány részéről már nagyban folytak. Szép tagas lakást bérelt és régi butorait eladva, újjakat vett. A szép öcsény, ezen idő alatt úgy viselte magát, mint tizenhét esztendő leánya. A kapitány egész nap ott sül-lőti körülötte, és udvarolt neki a husz éves öly szenevedélyességével. A program az volt, hogy esküvő után Oroszországba mennek, a hatálok pedig Svájzba.

Egy héttel az esküvő előtt a kapitánynak G... be kellett utaznia. Mikor háromnapitávólet után megött, inassa egy levelet adott át neki. A kapitány a levél elővasása után rögtön kitéte a hideg. A levélben ez volt írva: „Kedves bátyám! En a bank pénztárából, hol alkalmazva voltam, 25,000 forintot elkisáztottam. Azt ön befelhatja, hogy magamat be nem csukathatom. Hogy pedig ezt kikerülhessem, menekülöm kellett. Azonban bocsássam meg, hogy e lázas sítatásgban menyasszonyom helyett a napamat láltam magammal vinni. A tévedést ugyan később észrevettem, de nem lévén alapos kifogásom személye ellen, tehát megtartottam továbbra is utatársul. Hogy pedig ön mint érdekelt fél, kárpótlassa nélkül ne maradjon, kérje meg nevemben menyasszonyomat, hogy menjen önhöz nőül, és ha otthon megunjak magukat, jöjjenek utánunk — Amerikába. Az új frigyhez egyébiránt a legnagyobb boldogságot kíván szerető őcsese, Jenő.”

Három hóval e szenzáció eset után a kapitány csakugyan nőül vette volt menyasszonyának leányát, és mint mondják — boldog vele.

Minden kiállítás rendezésége csak a számba vehető jövedelmeket veszi fel költségvetésébe, mind a kiállítás előre várható jövedelmét s a kiadások tételébe csak a legszükségesebbeket iktatja be, tudva azt, hogy a részvétel az első s főfeltétele a kiállítás sikerének, a cain talis, vagy fényezés csak másodrendű kérdés, s erre különösen a fényezésre, ahol sem találunk kiadási tételeket a kiállítások előlegesen megállapított költségvetésében. A költségelírányzat téves alapokon való összeállítását tehát nem lehet oka az észlelt hiánylatoknak.

Sokan azt állítják, hogy a rossz kezelés oka a hiánylatoknak.

Mi részünkről ezt az indokot sem fogadjhatjuk el, nem pedig azért, mert az általunk ismert kiállítások mindenikénél tapasztaltuk, hogy a kezelésre kirendelt közegek nem csak szakavatott férfiak voltak, hanem oly lelkiismerettel jártak el tisztikben a közösi érdekű vagyonekezelésnél, mintha csak saját vagyonnak kezeléséről lett volna szó, ott pedig hol szakavatottság lelkiismeretességel párosul, rossz kezelést felténni sem lehet.

A rossz kezelés tehát nem lehet indoka a hiánylatoknak.

Vessük fel még azt a kérdést is, vajon nem a rosszul megválasztott idő — okozza e a tapasztalt hiánylatok keletkezését?

E kérdésre szintén nem mel kell felelnünk.

Tudva van a ez általánosan divó szokás, hogy a kiállítások a nyár és őszi hónapokban rendeztetnek mindenütt; e két évszak pedig a leg-helyesebb, mert míg a kora tavasz a munka kezdete s ilyenkor még az évi jövedelemből alig fedjük be valami, vagy jobban mondva semmi s így a kiállítások látogatására remény nem lehet; a tél pedig zordon időjárásánál fogva éppen alkalmatlan arra, hogy meleg tüzhelyeinket elhaggyva, távolabb eső vidékekre utazzunk a kiállítás megtekintésére, ha mindjárt tudjuk is, hogy az reánk nézve, erkölcsi szellemi, sőt esetleg anyagi eredményt is szülhet; míg ellenben a nyár meghozza a nap fényugarait, részben takarítva is van minden, főleg pedig az ősz hónapjaiban már a munka, ha nem is szünetel egészen, de nagyban enged időt, más felé is eltekintünk s már akkor a termés jövedelmével is rendelkezünk, tehát mi sem áll utjában annak, hogy a még távolabb lévő vidék kiállítását is meglátogassuk.

A fentebbiekből tehát eléggé kiviláglik, hogy a kiállítások rendezésére a nyár és őszi hónapok a legalkalmasabbak lévén, a kiállítási idő megválasztása nem lehet oka a hiánylatoknak. És még is észleljük a hiánylatokat; honnét van ez?

Megmondjuk!

Megmondjuk röviden: Két oka van egyik a közöny; — másik: a pénztelenség.

Közöny a tehetősebbek részéről; pénztelenség a kevésbé tehetőseknél.

Némi vádat fognak találni a tehetősebbek, az ugynevezett gazdagok a fentebb kimondott szabványban, de bár beismerjük, hogy nincs szabály kivétel nélkül, és beismerjük, hogy egy része a gazdagoknak el el látogat a kiállításokra, azt azonban a szomorú tapasztalat tanúsítja, hogy a gazdagoknak tömeges látogatásával egyetlen egy kiállítás sem találkozunk; s ezt nevezük mi közönynek; habár jövedelmük nem tagadjuk el, hogy ennek, sem valami nagy és fáradsalmas kutatás után, szintén meg tudjuk találni indokát.

A gazdagok ugyanis nagy anyagi tehetőségük-nél fogva ott keresik a találják szórakozásukat, ahol akarják s így azoknak sokkal több szórakozást nyújtanak — sőt azt is megengedjük, — hogy ők sokkal több élvezetet találjanak például a külföldi világhírű firdőinek lombos fáktól árnyékolt porondos sétateréin, vagy Olaszország kéklő égi alatt viruló illatos narancsok alatt, vagy a tenger változó morajának hallgatásában mint a kiállítások szemlélésében; de ha megengedjük, hogy több szórakozást, több élvezetet találjanak a mondott helyeken, azt már határozottan tagadjuk, hogy több haszonátal van rájuk azon helyek látogatása, mint a kiállítások felkeresése, amelyek iránt teljesen közömbösen maradnak. Ha csak egy tized százaléka jutna a látogatási díjakból a kiállítások pénztárába azon összegből, melyeket a gazdagok ilágen helyeken élvezetekre elköltenek biztosra vehetjük, hogy egyetlen egy kiállítás sem szoródna hiánylatlalt; a ha ezt megismerjük a gaz-

dagok a hozzá még azon meggyőződés fogja őket vezérelni, hogy a kiállítás tanulmányozása által ismereteiket fejlesztik s így hasznót, — erkölcsi hasznót — nyernek, biztosítjuk őket, hogy a kiállításoknak meg lesz az anyagi hasznuk s nem lesz deficit sehol; mert ne teledje senki, hogy minden kiállítás rendezésébe előzetes költségvetésébe felveszi a remélhető látogatók száma után járó belépti díjat s e tételnél nem a szegénysorsokra, kiknek tehetőségük nincs, hanem a tehetősebbekre, a gazdagabbakra számít; hogy a pénzihiány a szegényeknek meg van, s hogy ezek nem járulhatnak a kiállítások jövedelméhez, nem kell bizonyítanunk, tudja mindenki.

Vetkezérek le tehát a tehetősebbek a közönyt áldozzanak a látogassák meg a kiállításokat, akkor el fog enyészni a deficit, s a mily arányban nevelik ők a kiállítások anyagi helyzetét, ép oly arányban fognak ők szellemi s erkölcsi hasznót vonni a kiállítások látogatásából.

Soha sem volt kiállítás.

Megyei közgyűlés.

Megyénk törvényhatósági bizottság tagjai e hó 1-én és 2-án közszertetben álló főispánunk Szasztits Benő elnökelete alatt közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról következőkben értesítjük olvasóinkat.

Előnk a nagy számban egybegyűlt bizottsági tagokat megnyitó beszéddel üdvözöltén, a hivatalos jelentések megtétele után kegyelettel emlékezett meg gr. Széchenyiről, annak száz éves születési évfordulója alkalmából s többek között így szólott: „Engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy néhány szavattal szentelhessek a megemlékezésnek, oly megemlékezésnek, melynek tárgya méltó arra, hogy gondolatunkat a megye házi körén kívül emelje fel oda, hol az országos közérület — melynek megyénk közönsége ép oly hű, mint jogos osztályosa — a hazafisággal kegyeletlenk emléket áll. Gróf Széchenyi István születésének 100 évfordulója ez évi szeptember hó 21-én volt, s ez alkalomból fellélekül a hálás elismerés érzete a férfiú iránt, ki csak phisikailag portáló, de nagy szemlének és lángoló honzteret művelésnek és tetteinek emléke örökke élni fog, míg magyar él, s mert az 5 emléke mindenkörön a haza igaz szeretetének lesz ragyogó példája, s dicsei emlékeink szenteljük mi is azon elhatározásunkat, hogy mai közgyűlésünk jegyzőkönyvébe halhatatlan érdemeinek elismerését és abból folyó hálás kegyeletünk nyilatkoztatását megörökítsük.” A közgyűlés a főispáni megnyitó beszédben foglalt indítványt általános helyeslés között, egyhangulag elfogadta.

A megíreseedett negyedik aljegyzői állásra: Polgár Béla Komárom megyei közigazgatási gyakornok, — a nagy-kanizsai kerületben hiányzó egyik központi választmányi tagságra pedig Koller István biz. tag lett megválasztva.

Hajjas Mihály bizottsági tag interpellálta az alispánt a lapokban megjelent azon hirre nézve, hogy a dráva vásárhelyi s. lelkész a király szülletése napján a kántornak megtiltotta a templomban a magyar éneket.

Csernán Karoly alispán válaszában előadja, hogy a hir közlése után a járás kiváló buzgalomú főszolgabírója ez ügyben tüzetes vizsgálatot tartott, melyből kifolyólag a tényállás a következő: Tény, hogy a segédlelkész a kántor lakásán kijelentette, hogy a templomban magyar éneket nem lehet előadni; hiszen hazamérvén, midőn ezt lelkésének elmondotta a ez őt felvilágosította, hogy máskor is szoktak magyarul énekelni, visszament a kántorhoz s a magyar négyeshangu ének éneklésébe beleegyezését adta. Kijelentette továbbá a segédlelkész, hogy ezel legkevésbébb sem volt szándéka a magyar államcszme ellen lázítani, sőt a magyarság ügye iránt való jó indulatának tényleg aznál is kifejezést adott, hogy ottléte óta tanulja a magyar nyelvet. — A választ tudomásul vette a közgyűlés.

Lógrád községének azon kérelme, hogy tahi építessék, a miniszterhez pártolólag felterjesztett; a megyei költség előirányzat 1892. évre megállapított a több folyó ügy, ezek között több község kérvénye elintéztetett.

Nagy-Kanizsát specialiter érdeklő tárgyak következők fordultak elő a közgyűlésen:

A Nagy-Kanizsán bevehetetlené vált vármegyei pótdó a megyei számvonóság jelentése alapján leírattott.

Nagy Kanizsa város 1892-ik évi költségvetése elfogadtatott s a költségvetésben az ir. telekezeti kerékedelmi iskola segélyezésére felvett

1800 frt érdemében beadott felebbezés elvetetett.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestületének az új épületek ideiglenes községi pótdó mentessége Bellatine község képviselőtestületének vagyonszerzése, Gutorföld község képviselőtestületének ingatlan eloszerése, Szent-Kozmadombja község képviselőtestületének ingatlan cseré, Kővágó-Eőra község képviselő testületének községi ingatlan szerzése, Kékkút községnek a község tulajdonát képező regále váltság kötvény eladása, Eszteregnye község képviselőtestületének községi ingatlan szerzése, Nagy-Kanizsa város képviselő testületének városi ingatlanok szerzése, Szent-Balázs község képviselőtestületének községi ingatlan eladása, a csáktornyai külfári körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek községi állatorvosi állás rendszeresítése, Nagy-Kanizsa város képviselőtestületének a bekeblezett adóssága converetálása tárgyában hozott határozataik, Nagy Kanizsa város képviselőtestületének utak rendezése céljából szükséges ki-sajátításra vonatkozó határozata, Mihályfalva község képviselőtestületének a tévesen a községnek adott regále váltsági kártalanításnak a jogos tulajdonosok részére leendő átengedése tárgyában hozott határozata a közgyűlés által jóváhagyatott.

TANÜGY.

— A helyhez kötött gézgépek kezelőinek tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (Budapest VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) 1. évi október 15-ik napján nyílik meg s december hó végeik tart. Tanulóul felvételtnek a 18. évöket betöltött önálló lakatosok kovácsok s a különböző gézgyárak több munkásai, a kik a gézüzemeltetők valamint a lokomobil-ésplégy-kezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány s a munkakönyv vagy munkabizonyítvány szükséges. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 frt. A beiratás október hó 8-án kezdődik.

— Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti állami ipariskolában ebben az iskolai évben is november 2-án nyílik meg. A tanfolyam négy teli félévre terjed s évenként november 2-tól március végeik tart. Tanulóul felvételtnek a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives-kőfaragó-és ácssegédek valamint a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives-kőfaragó-és ácsstanoncok és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál elő-mutatandó irományok: 1. az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, — 2. a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok, — 3. munkakönyv, vagy az illetékes első jóku iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. A tandíj 3 frt A beiratás október 15-kezdődik. A vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A beiratási díj 2 frt, a tandíj 5 frt.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed beállott; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentul is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjeszteni és hogy a »ZALA« előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a »ZALA« képes mellékletének szétküldése, a kiadásúgnak most már kétszeres munkát ad.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beiktatni sziveskedjenek.

A »ZALA« előfizetési ára, dacára, az ingyenes szepirodalmi melléklet kiadásának, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Egész évre	5 frt.
Fél évre	2 „ 50 kr.
Negyed évre	1 „ 25 „

A jegyző és tanító urak a lapot 3 printért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A »ZALA« kiadósága.

H I R E K.

— **A király nevenapját** városunk is, mint az ország minden része, kegyelettel ülte meg. A plébánia templomban háláadó istentisztelet volt, melyen a polgári és katonai hatóságokon kívül nagyszámban közönség volt jelen, hálát adva Istennek, hogy a magyar nemzet apostoli királyát most is, midőn az elvakult merészésg merényletet kísérelt meg ellene, védő szárnyai alá véve, megoltalmazta hazánk és a közönség birodalom jólétére és üdvére. Az izraelita imaházban is volt háláadó istentisztelet, melyen nemcsak a zsidóság hanem számos keresztény polgár volt jelen.

— **A király nevenapját** igen szép ünnepélyei ülte meg a sümegi alrealskola folyó hó 4-én. Az ünnepély a szótól előrelépésével kezdődött mely után Orbán Lajos igazgató ismertette az ünnepély célját. Erre Stern Jenő IV. oszt. tanuló szavalt Petőfi Honfidal-at ezután pedig Kelleman Károly dr. felolvasása gyönyörű képpen mutatta be a király nemcsak nagy alakját, s lelkesszavakkal inté az ifjúságot a Felsőre iránti tisztelettel büszkére szeretetre és odaadásra. Majd Gárd István III. oszt. tanuló szavalt a János Mór Király-hymnusát s ezzel a szép ünnepély Koltsej Hymnusának élenklésével véget ért.

— **Képviselőink listája.** Mint a legbiztosabb kultúrásból jelenthetjük, megyénk két képviselője meg e hónap folytán meglatogaja választó kerületét, hogy ott megtartsa beszámoló beszédét. Radosza János zala-egerszegi orsz. képviselő e hó 19-én tart beszámolót Zala-Egerszegen. Fehér Miklós légrádi képviselő pedig e hó 28-án a Légrádon most épülő iskola felavatási ünnepén jelen lesz, s ez alkalmat felhasználva szintén megtartja beszámolóját. Ugy Zala-Egerszegen, mint Légrádra sokan készülnek a megye értelmiségéből s a választók közül. A légrádi iskola megnyitásánál mint tudjuk, megyénk szeretett főispánja Szegedits Benő és a megyei tanfelügyelő Ruzsicska Kálmán is jelen lesznek. Hertelendy Beáa a nagykanizsai orsz. képviselőnk, kinek újból jelölése kétségkívül, tekintettel azon népszerűségére, melynek ő örvendő a kerületben, még eddig nem határozott idő, melyben beszámolóját választói előtt meg fogja tartani.

— **A primási szék** betöltése iránt ismét felmerült azon kombináció, hogy a primás Vaszary Károly panonhalmi főpápa lesz. A „Pápai Közöny” szerint a Vaszary kinevezetése ismét komolyan nspírenden van az illető felsőbb körökben. Hónapokkal ezelőtt a Vaszary hercegprímás jelöléséről szóló híreket csak azért dementalták, mivel akkor más kombinációk is voltak melyek azóta megszűntek. Csak miniszter-jelenleg az apát vendége Pannonhalmán; a miniszter látogatása hivatali lap szerint, összefügg Vaszary primásságával.

— **Az izraeliták ujvére** fényes, derült nappal köszöntött be; mintha csak a természet fejlődése felé, s nem haldoklásához közelednek. Sietett minden izraelita az imaházba, mely annyira megtelt, hogy alig lehetett megállni. Az isteni tisztelendő dr. Neumann főrabbi a nász megszokott költői irályai s hévvel mondott szép magyar beszédet, az ünnep jelentőségét esetelve meg Karcsmaroff, kántor gyönyörű baritonjával ragadta el a hivatelt. A templomi korus ez alkalommal is praecise énekelt. A délután az izraeliták séták es kirandulásokkal töltötték el és a korsó oly látogatott volt mint talán eddig soha. Boldog új évet kívántak egymásnak az ismerősök; mely jó kívánatokhoz mi is őszintén csatlakozva, boldog új évet kívánunk minden izraelita polgártársunknak s olvasóknak!

— **Érdekes Múzeum** látható városunkban a „Polg. Egylet kertje” mellett felállított helyiségben, a hol a világ jelesebb embereinek részint mellszobra, részint életnagyságu utánzat van bemutatva viaszkból. A magyar király, kiralyne, Rudolf s Stefánia trónörökös pár, Rudolf a halálos ágyon, Sándor cár haldokolva, a római pápa, Vecsera báróné stb. alakok megépők. A „Hóteherke és a törpék” csoportozata is be van mutatva. Érdekes „Amor felkölti Vénust” és az „Ézeregyéjszákát” ábrázoló alakok. A jelenléte nyebb alakok mozgató gépezettel bírnak, így a pápa áldást ad, egy nő alak kényelmesen sziva a nargilát. A kis Amor nyilvesznye mozog, Sándor cár haldokolva ühög stb. A közönség nem is háládatlan e Múzeum iránt mert főmózesen látogatja azt.

Válasz Hercege Sándor élelítő gyáros urnak: „Zala Közlöny” október 10-én megjelent cikkére. Az egész cikkre rövid feleletem csak annyi, hogy oly emberrel polemikába nem bocsátkozom, kinek nincs elég erkölcsi ereje az általa irtakért helyt állani. — Hogy rólam mit fog a közönség kritikája mondani, azt nyugodtan a közönségre bízom; de hogy Herceg Sándor ur eljárása miként kvalifikálható, az már kritikán alól áll s így ennek bírálata még a közönségre sem bízható, ezt már a bíróságra kell bíznom. — Különben Nagy-Kanizsa város lakossága jól ismeri Herceg Sándort; jobban mint én, az már mint Szentes Átredot tanultam meg ismerni s így nem kell őt bemutatnom; ténykedése mutatja mi ő. — Az ügy lefolyását valódi alakjában látni fogjuk, s a tiszta igazság a közönség szeme elé fog kerülni; addig is legyen elég annyi, hogy megirt cikkemnek minden betűjét igentartom továbbra s kijelentem most is, hogy Szentes Alfréd és Herceg Sándor ugyanazonos személy s hogy az ő megbízásából s felelőségre irtam a mit irtam, s hogy ő engem megievésztett; — és így „Sajtóperünk” című cikkem megírásáért tartozom önöknek; de tartoztam a Herceg Sándor által megérettnek is. A többit most már a sajtóügy vizsgáló bíróra bízom, — az eredménytannak idején közölni fogjuk. P. Corba Ákos a „Zala szerkesztője.”

— **Szürettek.** A „Szabadhígyen” már javában folyik a szüret; a mennyiség kevés, a minőség nem kielégítő, ott hol a permetezés nem volt elmulasztva, jól megérett a szőlő s úgy mennyiségre mint minőségre jobb. „Förhöz” hegyen e hó 15-én kezdődik a szüret, a „Keresztényi-hegyekben 12-én, „Csérjón” 16-án és „Hamos Komáromban” 15-én kezdik a szőlő szedését.

— **A boldogság hírei.** Wild Peter ur kedves szellemű leányát *Wald Teréz* kisasszonyt bimbófalvai *Szűcsy Emil* ur Zala vármegye szolgabírája e hó 3-án vezette oltárhoz Baleson Fűreden. — *Hilker Mayer* és nejeének, városunkban átutaltatott tisztelet kedves leányát *Juliskát* e hó 15-én vezette oltárhoz *Hoffman Mihály* Miksa budapesti collegánk, az itaimérés szerkesztője. A díszesen kialakított meghívók már szétküldtek.

— **Mulatság.** Folyó hó 17-én a nagykanizsai hereskedő-lyak önképző köré saját betegségyűző alapjának javára táncszórócskával egybekötött hangversenyt ad melyekben Pollák Roza k. a. Blumensein Vilmosné arhölgy Ollof Imre és Pollák Miksa urak lesznek szívesek közre működni felül fizetések közönnettel fogadtatnak. Műsor. Marschner „Grösse Aria. Husz Heiling operájából éneklő Pollák Roza k. a. Mascagni „Intermezó” Cavalleria Rusticana operából Zongoraes harmóniunon előadják Blumensein Vilmosné arhölgy és Pollák Miksa ur Holdmark „Quelle” Mayer Hellmond Zaubertied. magyar dalok éneklő Pollák Roza k. a. „Humoristikus előadások” éneklő Ollof Imre ur Hirt Ferenc „Le Rosignol” előadja zongorán Pollák Miksa ur kezdete 9 órákor.

— **Hangverseny.** Böth Kálmán s. m. kir. opera első hegedűse, ki a nyáron néhány napot városunkban töltött, mely alkalommal egyes tekintélyesebb családoknál bemutatta kiváló zenei képzettségét, engedve zenekedvelő közönségünk kérelmenek november hó 14-én nyilvános hangversenyt fog városunkban tartani. A közönség érdeklél néz ezen hangverseny elé mert mindazok, kik a fiatal zsenialis művészt hallották újból meg újból kívánnak ezen kiváló művelvezetben részesülni, azok pedig kik még ebben nem részesültek örvendenek, hogy erre alkalmak nyílik.

— **Ujvidékről** tudósítanak bennünket, hogy a Brankovics patriarsa elnöklote alatt tartott eparhialias gyűlés határozata szerint a bácsi püspökséghez tartozó községeknek összes egyházi javait tükzár ellen a „Magyar-francia” biztosító társaságnál biztosítottak. Örömmel fogadjuk e hírt, mint újabb bizonyítékát annak, hogy a biztosító közönség teljes bizalommal viselteti nevezett társaság iránt.

— **Szüregi szüret** e hó 1. 2 és 3-án folyt le, oly nyomorúságos eredménnyel, minőre a legidősebb szőlőgazdák sem emlékeznek. Nemcsak hallatlan kevés, hanem a lehető legrosszabb is az idej must. A borok árai rendkívül felszöktek, az idej silány termés miatt, — 18—25 kr ígárnek literenként.

— **A balaton-füredi szeretetház.** Zala megye legutóbb megtartott közgyűlésen elhatározta, hogy a balaton füredi szeretetház segélyezi

minthogy ott évenként több a megyétől származó árva s a nyar nevelését s a segélyezését 300 forintban állapította meg évenként.

— **Örömhígy kiállítás.** Már említettük, hogy Baross miniszter az országos ünnepélyt egy országos kiállítással akarja egybekötöni, most vesszük a hírt, hogy a miniszter az ipartanácsot értesítette abbéli elhatározásáról, hogy a millennium megünneplésére 1891-ben Budapesten országos nemzeti kiállítást rendez. Az ipartanácsot egyhanguság tudomásul vette a miniszterterácsi határozatát. A kiállítás a KÜTÖDI produkciók kizárásával tel fogja ölelni Magyarország valamennyi közgazdasági ágazatát.

— **Magyar apró hírek.** Órái közgyűlés fog tartani e hó 22-én a zala-egerszegi tanítói járáskör Zala-Egerszegen s ez alkalommal tegelezik a Króó sironket. — *Horráth Margit* tanítónőt, a sümegi iskolásköz a sümegi felső leányiskola tanítónőjévé választotta. — *Meghalt* Göncz István 72 éves korában Góronán; a megboldogult Keszthely város előjáróságának ez tisztekes ál volt titkárt tagja. — *Bék* Ilonkát Keszthely egyik tekintélyes polgárának kedves leányát *Barossy Artur* budapesti bank hivatalnok nőül vette.

Szemesgetés.

Iria: Köszöly Béla.

Elmaradtam a mult heti számból, — lakótelem. Tudom a Zala olvasói nem haragudnak érte, — de a szerkesztő uram az még is csak hivatalosan „megdorgált”, — és egy igen kedves menyecske „megdöcsért”.

Ez a kettő szépen kiegyenlíti egymást, s így juttak vagyunk a mult hét tekintetében. Különben megmondom, hogy hol voltam Budapestben. Bámultam ennek a mi kedves magyar fővárosunknak varázserősen gyorsemelkedését, csinoságát, — a nagy sürgő-törge néptömeget, — a robogó fogatokat, — csomogó társasokait, — kürtölő lövönatot, — csilingelő villámvasutat, s repülő kerekpárosokat.

Mikor szemem a sok szép látványosságról eltáraztak, — pillenőre beállítottam az „Opera Kávéház”-ba.

Mily meglepetés! — azt hittem, hogy Kanizsán vagyok. Kanizsai fiúk ülték körül az asztalokat, — ott volt a Tachauer Bódog, — Kohn Izso, — Fischer, — Deuts Zaiga stb. stb. De a mi a fő dolog ott volt Horváth Laci feaste seregével, — s húzta az andalító magyar nő-tákat oly szívesen, szőlon, oly édes — búsan, hogy a hallgatóknak az érzelem hatása alatt lélekzetüket is alig lehetett hallani; örültünk a viszontlátásnak, s elbeszéltem nekik a Kanizsán utóbb történetek.

Mikor Oszesly Antal elhalálozását tudtukra adtam, — némán álltak fel, s körülvéve senészek által, — levolt kalappal halgaltak végig a zenészek által előtáztott gyászalt: „Szomorú tűz hervalt lombja”, — stb. Ez volt az általunk adott végítáztat Oszesly Antalnak, — temetésén nem lehetünk jelen. Nyugodjék békében!

A gyászal hangjainak elhaltával szembe jutott a megboldogultnak egy komolyan kezdett, — de annál tréfásabban végződött cselekedete. Nem vettek tán a tiszteesség ellen, ha azt elmondom.

Tudja mindenki, hogy Oszesly Antal igen jó fináncs volt, — s igyekezett mindent felkutatni, a mi megadózzatható volt, — hogy ezen jó hírnek tényleg meg is telegen.

Egyszer — egy három — négy évvel ezelőtt eszébe jutott, hogy ő a városunkban jázozó cigány bandákat evi jövedelmük és keresetük után megadóztatja.

Hogy az eszme — tessék váljék, felhívatta a már akkor is „primás” (cigány primás) volt Horváth Laci, — ki azt hívem, hogy valami mulatság „kihuzásáról” leend szó, — tetőtől-talpig salon ruhába öltözködve jelent meg Oszesly előtt.

Oszesly rövid beszélgetés után reátért a „hivatalos tárgyra” s kérdezte Laci.

„Mennyit „kerestek” ti egy évben te Laci?”

Laci azonnal megérezte, hogy biz itt kárunkra törnek, s egyet simítva az ő olajbarnás hegmatikus arcán jámboran felelt.

„Egyedül magam, tekintetes ur csak huszasz forint, — de azt hiszem, hogy köztünk mindegyik „keres” ennyit. Különben az attól függ nálunk, hogy kinek mennyi az „fel szűkösglete.”

Oszeszi nagyott nézett a beszéd hallatára, finane tehetségének bizelgett a mondott nagy numerus, — de hogy a mondatotokat jól megértse ujbol kezdte:

„De te Laci — jól megérted, — azt kérdezem hogy mennyit keresnek egy évben a banda tagjai — kiknek te vagy az első primásuk.

„Értem tekintetes ur! Hát mondom, hogy átlag egy-egy fejre lehet husz ezer forintot számítani.

„No Laci, hát én nem akarok rossz emberek lenni, — azért nem is veszem fel az adókat a „saját vallomásod“ szerint huszezer forint kereset után hanem, csak 5000 frt után egyenként. Azt hiszem meg lesztek velem elégedve.”

„A mi azt illeti tekintetes ur, csak inkább tessék az után felvenni a mit „keresünk“ — mert az igaz, hogy mindegyik közülünk már valami tíz év óta „keres“ huszezer forintot, — de az is igaz, hogy közülünk eddig még egy sem „talált“ tán husz krajcárt sem. Nagy a mi szerencsétlenségünk tekintetes ur! A mit meg úgy maoskálás közben gászetányérozunk, — az alig elég kenyérre, — nem kerül abból adóra egy fillér sem.”

Nagyot nézett a mondottakra Oszeszy Antal, — de belátta, hogy most az egyszer a Horváth Laci lefőzte a finane tudományát.

Nem is bolygatta többet ezt a dolgot, — de Lacinak keményen meghagyta, hogy erről az esetről senkinek egy szót szólni ne merjen. En mégis megtudtam, — igaz nem a Lacitól, — mástól.

Nagyon szerette Oszeszy Antal azután Horváth Lacit, — a hol csak tehette meghalatta zenéjét.

Most legutóbb is, hogy bajának orvoslása végett Badapesten járt, — megkereste az „Operakávéház“-ban Horváth Lacit, — s az egész bandát jól megtraktálta sörrel, — s mikor már Laci minden kedveve nótáját eljátszotta, — mintha érezte volna, hogy most hallgatta Horváth Laci játékát utoljára, — tőle igen érzékenyen elbucuzott.

Addig kívántak a „szidók“ egymásnak boldog új élet mult Szombaton, — míg végre is „kereszténynek“ jutott a „boldog új élet“. — Ez a keresztény pedig nem más mint „Fesselhofer József“, — kinek üzletébe Vasárnap úgy tódult a falusi népség, — mintha ingyen komédiát látogatott volna ott.

Mikor már látták a boltos „legények“, hogy saját erejükből nem bírnak velük, — kölcsön kértek két rendőrt; — ezek azután előbb mind kiszórták a népséget az utcára, — azután pedig ismét egyenként visszaregették: a így vásároltak.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertettünk művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvtárus üzletében megrendelhetők.

— **Kossuth Lajos kéme** cím alatt Székely Aladár, mint e mű kiadója, egy új regény első 4 füzetét küldte meg nekünk. Csak főtől fogva olvasva is át e lapokat, úgy találjuk, hogy e regény még várakozásunknál is érdekesebb és megbecsülhetetlen értékűek benne a nagy számban előforduló oly részletek, melyek még mai napig a nyilvánosság elé nem került történelmi adatokat világítottak meg, mely adatok Kossuth Lajos női kénélnek naplójából vétetlén, szakavatott, pártatlan ügyes feldolgozást nyertek Szahmáry Jenő az ismert tolu író által. Oly titkok tárulnak fel előttünk, regényes előadás formájában, melyek csakis oly beavatott egyéntől származhattak, ki azokat a dicső napok tüzeiben és az események árjában gyűjtötte. Ez a regény nem muló becsú olvasmány — maradandó emléke lesz ez minden magyar embernek, ki mindazt, a mit Kossuth Lajosra vonatkozik, ugyis szent evangélium gyanánt fogadja. Az egyes füzetek ára csak 10 kr. és minden könyvkereskedőnél, valamint könyvügyöknél kaphatók. Figyelmeztetjük olvasóinkat arra is, hogy csak a jelen, Szahmáry Jenő által írt regényt vegyék és olvassák, mert a „Kossuth Lajos kéme“ című, Székely Aladár által kiadott regény, a nagy száműzött kéme által vezetett napló alapján készült, — ilyen napló pedig csak egy volt az egész időközön.

— **Két lap** egyszerre látott napvilágot Zala-Egerszegen az októberi új négyeddél, mindkettőt Z. Horváth Gyula ügyvéd szerkeszti: egyik „Zala-Egerszeg és vidéke“ címmel társadalmi, másik „Zuhany“ címmel élelap. A mutatványszámokat f.

hó 2. küldték szét. E négyedben havonként 2-szer 1-én és 15-én jelenik meg mind két lap s az időre az előfizetési ár egy frt.

— **Egészségügynaplár.** Éleltre való eszméje volt az „országos közegészségi egyesületnek“, mely derekasan küzd a közegészségügy érdekében, hogy egy igazán zamatos magyar nyelven írt népies kalendáriusot adott ki az 1892 ik évre. Jó egészség naplára a magyar nép számára, cím alatt. Már maga a gyönyörűen festett boríték — Cserepy Jónéü festőnek műve — figyelemre méltó és magasan kiválik minden ilyenműek közül. A szép tüzet kalendáriummal kezdődik és azán következnek kitűnő rajzokkal fűszerezett jökedvű és komoly elbeszélések, versek és cikkek, száma néve nem kevesebb 27-nél. Nem úgy, mint holmi ponyvakalendáriumokban, elavult cikkek, hanem újat eredeti és eleven, előkelő írónk és orvosaink tollából. Hogy csak néhány nevet említsünk: Agai Adólf (Förgő bácsi), Győray Aladár, Rakosi Viktor, Tóth Bárá, Jérfő Odón, Bernat István s a doktorok közül Fodor József, Csatóry Lajos, Dollinger Gyula, Csapodi István, Gerőczy Zeigmond, Hankó Vilmos, Sasay János, Kössa Gyula, Reich Lajos, Fetekei Sándor és a kalendárium szerkesztője Paragó Gyula irtak be. Valóban csodáni való, hogy ilyen díszes és a maga nemében egyetlen kalendáriusot — a külföldön sincs ilyen — 30 ki, potomi aron tehet megszerezni, tehát olcsóbban mint bármely hasonló nagyságu ponyva-kalendáriusot sőt az országos közegészségi egyesület a következő kedvezményeket adja, azoknak, a kik a Jó egészség naplárát terjesztik a nép között: Aki 10 példány árát, 3 frtot beküldi, annak bérmentve küld 13 példányt, Aki 25 példány árát, 7 frt 50 krt beküldi, annak bérmentve küld 34 példányt, Aki 50 példány árát, 15 frtot beküldi, annak bérmentve küld 65 példányt és az „Egészség“ című folyóirat 1892. évi. folyamát, Aki 75 példány árát, 22 frt 50 krt. beküldi, annak bérmentve küld 102 példányt és az „Egészség“ című folyóirat 1892. és 1891. évi folyamait, Aki 100 példány árát, 30 frtot beküldi annak bérmentve küld 136 példányt és az „Egészség“ című folyóirat 1892., 1893. és 1894. évi folyamait.

— **Négy külön beküldhető érdekes regényhez** jutnak évenként azok, kik a „Képes Csaldai Lapok“ című sajtórodalmi heti lapra előfizetnek. E rendkívüli kedvezmény mellett a lap ára csak 6 frt. s így bizvasz állíthatjuk, hogy a „Képes Csaldai Lapok“ nemcsak a legutányosabb, hanem tekintve, hogy munkatársainak díszes sorában Jókai Mór, Beniczkyné Rajza Lenke, Lauka Gusztáv stb. állandóan előfordulnak s tekintve, hogy Tolnay Lajos mint szerkesztő s Várdai Antal mint főmunkatárs a lapnak magasabb irodalmi színvonalat bízétlenül garantíroznak, egy-szersmind a legjobb és legértelmesebb is. Mindehogya a magyar közönség tömeges pártolását a legnagyobb mértékben megérdemli. Legutóbbi száma Beniczkyné Rajza Lenke „A titok“ című regényének folytatását tartalmazza. Vannak benne továbbá igen érdekes apróbb elbeszélések, lamp-terjesztő cikkek, kedélynemesítő és mulattató olvasmányok, melyek mindössze véve oly nagybecsűvé teszik e lapot, hogy annak egy család asztaláról sem lenne szabad hiányoznia, Előfizetési ára: Ezzel évre 6 frt, felévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal; Budapest, Nagy-Korona utca 20 szám.

CSARNOK

Szerettem én is

Szerettem én is, miként a többiek:
Kinyitott szíveimnek első bimbója.
S imádtam őt, mindent, mindent feledve
Vágytam, reményem, áltem ő vala!

Oh! nem volt ez ílet csak képzelet,
Szép boldog álom szállt alá szíveimre:
Ssak röpké álom volt a lány szerelme:
Csaldottam én is, miként a többiek!

Megtört szíveim; de nem tört meg szerelme,
Imádom most is, a szép gyermeket;
Feledni őt a tört szívből kiűlpe:
Nem tudom én, miként a többiek.

Vajda Béla.

Koponyák sorsa.

Irta: Csorba Ákos.

Fiatalkatonasai voltam, mikor Salzburgban feküdt az erőd.

Fiatalkatonasai voltam, mikor Salzburgban feküdt az erőd. Fialat ember ábránd nélkül nem is képes lehet. En is ábrándoztam, de hajlamosom fogva nem az éjszét szomok, nem a defejtásziint szomok kötött magához ábrándképeimet. Asírodalom, a művészet volt életem anyaga szellememnek, és festette ki a legszebb színekkel ábrándom rajzolta képeimet.

Salzburg az ós német vár a nem sok életet nyújtott.

Salzburg idegen, művészetek idegen, költészetek idegen volt, nem tudott reám hatni.

Szabad óráimat a város óregi, itt-ott monumentális épületeinek pontos megfigyelésére fordítottam. Nem egyszer állottam meg az óregi palota előtt, nem egyszer hallgattam a város legnagyobb szökőkútjánál a vízcsöppek süttető zenéjét, néztem a napsugarában szivárványosított szökőkút vizugrásait, nem egyszer meblétem a királyi park tetején felálló Övegberengóbból mesterileg összehajlított szeszeműszer hangját; de legtöbbször állottam egy földszinti ház előtt gondolatimba elmerülve, lelkemben visszaröppölve az elmúlt időkre, azok nagy embereinek emlékeire.

A földszinti ház falában egy fehér márványtáblát láttam, melyen aranybetűkkel a nevek voltak olvashatók: „Mozart Wofhaus.“

Itt élt tehát az egykori zenekirály, itt kelet az alkotó szellem egyében az a sok öröszép zenemű mely ma is csodálattal ragadja az uőkört! Gyakran ellátogattam e házba, megismerkedtem a ház teügyelőjével, orzha vagyis társulat tanúsító salzburgi polgárral.

Emberem közlekeny volt, minden kérdésemre felelt s szinte látszott arcan, hogy jól esik neki hogy egy magyar s hozzá meg fiatal huszárúttal oly érdeklődve kérdészködik a zenekirályról. Aprólékoságig mentek kérdéseim s midőn mindazokra felelt, feltettem a kérdést, nem tudná-e megmondani, hol nyugszanak Mozart hamvai.

A jó salzburgi kétédegen tekintett ream, mintha azt akarná mondani, ne izetlenkedjek az ur, hisz tudja, hogy hol van Mozart földi maradványa. Kisse megvoltam lepelve s megvallom resteltem is a dolgot de leküzdtem álászgyémemet s ujbol feltettem a kérdést.

Az óreg Johann még egyszer rám nézett astán ujbol megtöltve tirol papját ünnepélyes hangos adta meg a kert felvilágosítást.

— Szegény Mozart! Szegény volt ő is mint minden nagy művész, több jutott neki is az arkölcsi elismerésből, mint a csengő aranykötél. Bécsben halt meg, de horgatékában oszm volt anyyi pénz, hogy holttete számará a kiváltságos sorban lehetett volna sírhelyet vásárolni s így köztemetőnek szegények osztályába teték örök nyugalomra a legnagyobb zenész földi maradványait.

Az óreg egyelt sóhajtott s folytatá: Leeresztették a koporsót az anyaködbe, a halotti cédulát átadták a temetőörnek, ki ismerte a Mozart nevét, még gyermekkorában hallotta a zeneköltő első nagy alkotását a Szent-István templomban. Egy könyvcsapp csillogott a jó német szemében, zsebébe tette a cédulát, melyen e szavak voltak: „Mozart E. W. holttete, a szegények osztályában a kertés mellett az utolsó sor 4-ik számú sírjában nyugszik.“

A temetőör jól megőrizte a hallotti levélket, s midőn 10 év után Mozart sírjának felásatát rendelték el a hatóság, mi célból nem tudom, de azt hiszem, hogy illobb helyre akarták áthelyezni a tetemet a sírásó nagy pontossággal találta meg a sírt s felásva, felnyitotta a koporsót, látni akarta hogy néz ki a nagy művész amara 10 év háborítlan pihenés után.

A világesodálta zenészerző ott feküdt a koporsóban: de feje el volt válna a törzstől s a fő a balkar alatt feküdt. A temetőör a koponyát kivette, papírba göngyöltte és lakásán egy szekrénybe rejtve, jegyzőkönyvébe pontosan bejegyezte a kiásatás minden részletét, a koporsót lezárta s visszahelyezte sírjába.

A temetőör beteg lett s nemsókára meghalt. Utóda fia volt, kinek az apa egyhő hagyatéka közt Mozart koponyája is tulajdonába került.

Par hónap mulva egy bécsi fiatal rézműg, ki gondolkán is jól játszott, temette el édes anyját. Naponta kijárt a felejtéhetetlen anyja sírjához. A temetőör naponta látta az ifjút. Megismerkedett majd baráti viszonyt kötött vele; az

Miú néha-néha elbuzn gondolkaját s a temetőr his szabályban mélyeb dalokat játszott A temetőr meg volt halva s egy ily tamerő hangverseny után azzal lepte meg a fiatal zeneművész, hogy neki ajándékozta a legnagyobb zeneművész koponyáját.

Midőn az ifjú zenész meghalt, bátyja, Bécs egyik orvosa vette át visszamaradt zenészeit s ingóságait s kutatásai közben egyik aszékényben egy koponyát talált, mellette egy jegyzetet, melynek tartalma tudatta hogy Mozart koponyája és közölte mindazt, mit én elmondtam.

Az angolországi ritkaság-gyűjtemény igazgatója értelmelt, hogy Mozart koponyája egy bécsi orvos tulajdonában van. Sietett Bécsbe, 3,000 aranyat ígér a drága emlékért, de az orvos nem adta el.

Tíz év múlva az orvos meghalt, fia öröklötte vagyonát, ez már nem viselteleit oly kegyelettel Mozart emléke iránt mit' atya és a 3,000 aranyat telveve átengedte a koponyát az angol gyűjteményének.

Igy került Mozart koponyája Angolországba, míg holtteste ma is a Bécs-melietti köztemetőben nyugszik.

Az öreg előadását hitelesnek találtam, mert mint később dr. Hyrt emlékirataiban olvasom, ő volt az a tanár kinek birtokában volt a koponyája, míg mint későbbi adatok tanúsítják fia eladta azt a Edinburg mű- és ritkaságtára vette meg hol ma is őrzik a zenekirály koponyáját.

Rég visszatértem Salzburgból. Eszredemet Magyarországra helyezték át én rajongtam, hogy ismer vizont láthatom hazám síkságát, az alföldi rónát, gyermekkoromnak jätazi színterét, a Tiszát, e lékezetlen folyót, mely mint a pusztai csikaja, pajzánul futja be hazám rónáját s melynek tenger színt ad nyáron a millárd és millárd Tiszavirág; a Mátrát, ezt a régi hegytetőt mely mint valami fejedelmi koronás fő tekint le s lábainál elterülő vidékre; a Kárpátok hóaktár felől, hol a havasi rózsát s zedi a gondatlan fiatalság, hogy a faju szép lányának keblére tűzze az ártatlanság színet viselő természetes virágot; a fejedelmi Dunát melyből a költő éneklí, hogy Buda, Mohács, Nándornai elfutó, tán honon könnye vagy te nagy folyó! Szóval, hogy ismét vizont láthatom hazám élkő egét, azon földet, mely apóli s hantjával éltakar; azt a földet, mely azú anyám, volt s melyről szól az ének: 'Mit ér a bér, mit ér a völgy nekem, hazát kíván, hazáért ver a szívem.' - Megérkezéem.

Eszredem azon százada, melynél én szolgáltam a herceg Eszterházi-birtokra szállásoltattott.

Mily boldog voltam. Mennyi történelmi emlék szövedett hazánk ezredéves története alatt e nagy névhez, mennyi édes s mennyi fájdalmas emlék e nagy névhez költöt birtok területéhez.

Bebarangoltam a nagykiterjedésű birtok minden zugát; pej paripán nem egyszer tájékozott mikor kirandulásaimról hazatérve, oda vettem a kántárszarat mindig figyele állásban vigyázó legényemnek és nem egyszer döltem kezevemre, kimerülve-abrándozásaimnak átadva magamat.

Szép tavaszi nap volt. Gyalogságtára indultam.

Nem akartam messzire menni, betértem a hercegi parkra.

A lombosodni kezdő fak felárnyékokot vetettek a nap sugarai ellen, s park virágainak fesleó bimbói incselkedtek az arany sugarakkal, az orgonala virágai kellemes illatot terjesztettek a légkörben és én tele szívtam magamat ez illatos áramlattal.

Kezembben a „Call-lele koponyatán” könyv volt. Olvastam is, nem is. Ahhoz a szakaszhoz értem melyben a nagynevű orvos s kitűnő író a koponyarendszerről beszél s elmondja, hogy mily jellemző s nagy embereknek koponya alkotása s a többi pelda közt, felhozza Haydn koponyáját, mely jelenleg Edinburgban van a Mozart koponyája mellett.

Megállottam. Haydn koponyája Edinburgban? gondolám és . . . vajjon hol van a nagy zenész holtteste?

Betettem a könyvet, vagyis inkább becsaptam s gondolataimban elmerülve tovább haladtam. Leikem előtt feltűnt a mult visszaemlékeztem Salzburgba; eszembe jutott, hogy Mozartról mit hallottam ott s égetem a kíváncsiságot meg tudni mily titok rejti e másik nagy művész holttestét hol lékszik Haydn holtfeleme.

Alig tettem ezer lépést gondolataimban elmerülve, egy sürű cserje körbe értem.

A kör közepén karrarai márványból készült piramis alakú emlékoszlopon akadt meg tekintetem.

Megállottam. Lábam földbe gyökereztek. Gondolataimnak, leikembem telmerőlt kérdéseimnek felelete előtt állottam.

A piramisra s korokat olvastam. Haydn hamvai.

Mi ez? Tehát a nagy művész holt tetemeit fekezésem hazám földében az Eszterháziak parkjában. Lehetetlen. fűnődém magamban. Ez tevedés. A név csak meg engem. Ki tudja mily Haydn nevű egyén az, kinek hamvai itt nyugszanak.

Visszalordultam. Pár perc alatt elhagytam a parkot és a hercegi uradalom tisztartója ajtaján koccogtam.

A tőről szakadt magyar tisztartó, barátságosan üdvözölt, de reám tekintve, valószínűleg észre vetve arcomon az igazatlanságot és aggóva kérdé: mi baja önnök, talán beteg?

- Nem uram. Egy gondolat bánt engem. A parkban sétálva egy emlékoszlopot találtam. Haydn hamvai felirattal. Az a kétségem, hogy e hantok a nagy zeneköltőnek földi maradványait takarják-e vagy valami hasonnevű egyén alussza ott örök álmát.

A tisztartó szeket nyújtott, ledűlünk s igen uram, a hant melyet ön látott, az a nagy zenészek, a világhírű Haydnnak a sírja, adta a felvilágosítást.

- Hogyan lehet az, hisz koponyája, mint tudom Edinburgban van, s búcsúkn radítottam a kezembem volt könyvre, mint egy jelezni akarván, hogy innét tudom.

Igaza van a koponya Edinburgban, de a holt test itt van a hercegi parkban.

Lázass igazolatlansággal ugrottam fel, megragadtam a tisztartó kezét s kértem, fejtse meg e rejtelmet, mondja el nekem amit tud a nagy zenészerző holt tetemének hollétééről.

- Az egészen egyszerű. felelt a jölelkű tisztartó. Ön kétségtelven tudni fogja, hogy hercegünk atyja osztrák nagykövet volt Londonban; s mint ilyen hercegi udvari tartott a három királyság fővárosában; udvaránál volt jeles zenekara is melynek karmesteréül Haydn tverte meg. Midőn a nagykövet herceg elhagyta a Londont, vele elte át utolsó éveit a nagy zenész s itt lehelte ki nagy lelkét és a herceg a kerthe temette el kedves zenekarnagyát.

Londonba híre ment, hogy Haydn kit a londoni világ jól ismert, meghalt. Pár angol főúr látogatni meg a herceget esendes itteni magányában s kérte mutatná meg nekik Haydn sírhalmát. Itt a tisztartó kissé megállott, aztán lélekezetét réve folytatta: a herceg eleinte vonakodott; mert akkor még nem jölte síremlék a néma hantot; de később engedett az unazoló kérelmeknek s megmutatta a sírt, felemlítve, hogy a hantok fölé örökre megmaradó emlékoszlopot fog felállítani.

A vendégek három napig maradtak a hercegi kastélyban.

A herceg három hét múlva beváltotta szavát felemlítette azt a piramis alakú emlékoszlopot melyet ön látot.

- Nos kedves tisztartó ur, még mindig nem láttam megítelve a rejtelmet hogyan került s koponya Edinburgba?

- Igaz, azt majdeme eifeledém! Egyszerűen. Mikor a herceg felasatta a sírt, hogy a koporsót kivéve, azt egy mező díszesebbel cserélje fel és a hant alá temetve, fölébe állítsa ez emlékoszlopot a koporsó felnyitásánál remélt fogott el pindenkít, - - - Haydn koponyája hiányzott a koporsóból, bár a holttest sértetlenül lent feküdt abban.

- Mit mond ön? S mi történt? Csak nem sirrablas távolította el a koponyát a holttesttől, csak nem szentségtörés vitte el a nagy művész koponyáját?

- Nem uram! A tudomány vitte el a koponyát. Aztán a kezembem levő könyv címere mutatva, folytatta: A herceg látogatói a Gall-fele koponyatán követői voltak. Megtudva, hol van a nagy Haydn sírja; éjnek idején fel ásták a sírt, elválasztották a koponyát a törzstől s elvitték Edinburgba, hol most a mű- és ritkaságtán gyűjteményében szemlélhető, míg a koponya nélküli test itt alussza örök álmát a hercegi parkban.

Szerkesztői üzenetek.

179 Sz. A. Gy. Megjötték alkalmilag használni fogjuk Türelm.

180 V. B. Egyiket felhasználtuk, a másiknak is majd sorát ejtjük.

181 R. Za. Türelmet kérdünk, jönni fog; a t.p. irant „Gizella” után fogunk intézkedni.

182 P. A. Szeged. Előbbinek helyét kerítjük az utóbbi kéző érkezt.

Felölő szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyitlér.*

Felkötő, fehérek és színes szíjcsomóvonalok és hirtől fel egészen 15-öt 65 krig méterentűt alina vagy tarkánót (mintegy 240 különböző minőségben, színes és színtelent szíjcsomókat (Kovácsok) és színes) hűlt végeket van és postai úton is Honnaburg G. (ok. és k. útvári szállító) gyári raktára Hárlióbbon, Mintak megrendelésre azonnal küldetnek. Levelező Szájéba 10 kroszbély ragasztandó. 774

HIRDETÉSEK.

4139. Erk. 1891. Julius 15-én.

Arverési hirdetemény.

A nagy-kanizsai kir. törvényeszkék tkkvi osztály részéről közhírré tételik, hogy Domján Juli férj. Potzák Gáborné végrehajtónak Talosy János végrehajtási szennvedő f. habóti lakos elleni 160 frt tőke, 1887. év március 5-ől jaro 8% kamatai 30 frt 82 kr. per. 7 frt 45. kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt 15 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a leendővezet kir. trvényeszkék területéhez tartozó a habóti 97. sz. tkben I. 129, 522, 947 s 1635 hrszám alatt Talosy János tulajdonul felvett 524 frtra becsült ingatlanok

1891. évi november 17. napján d. e. 10 órákor

Hahót község házasai dr. Neusidler Antal felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%, a készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N. Kanizsa, a kir. tszék mint tkkvi hatóság 1891. évi Junius hó 17-ik napján.

GR. HUGONAY kirend. kir. tszék bíró.

3385. Erk. 1891. Julius 5.

Arverési hirdetemény

A nagy-kanizsai kir. törvényeszkék tekkvi osztály részéről közhírré tételik, hogy a délszali lakarekpenztár végrehajtónak Henci József Henci Anna férj. Mészáros Józsefné 88 társai végrehajtás szennvedők díóskáli lakosok elleni 62 frt 50 kr. tőke, 1891. év május 1-ől jaro 8% kamatai és ennek 8% kés. kamatai, 17 frt 60 kr. per. 7 frt 50 kr végrehajtás kérelmi, 6 frt 60 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. trvényeszkék területéhez tartozó a díóskáli 156. sz. tkben + 3325 hrsz. a. Henci Anna férj. Mészáros Józsefné, Henci István öreg Deli Ferenc és neje Farkas Apollonia tulajdonul felvett a 30 frtra becsült egész ingatlan az 1881. év 60. tc. 156. §. a) pontja alapján - továbbá a díóskáli 794 sz. tkben + 1061 hrsz. p. Miklos Mihály és Anna tulajdonul felvett s 1 frtra becsült ingatlan. - mégis a díóskáli 883. tkben + 297 hrsz. a. Henci Anna férj. Mészáros Józsefné, Henci István és Müller László tulajdonul felvett s 275 frtra becsült ingatlan az 1881. 60. tc. 156. §. d) p. a. továbbá u. a. tkb. + 774 hrsz. a. u. a. tulajdonul felvett a 12 frtra - u. a. tkb. + 292 hrsz. a. u. a. tulajdonul felvett s 61 frtra - a díóskáli 944. tkb. + 1679 hrsz. a. Henci Anna férj. Mészáros Józsefné Henci István és Németh Ferenc tulajdonul felvett s 159 frtra - a díóskáli 899. sz. tkben + 777 hrsz. a. Henci Anna férj. Mészáros Józsefné Henci István Pütrövcia István és neje Czernkusz Anna tulajdonul felvett s 19 frtra ugyanazon tkben + 967 hrsz. alatt u. a. tulajdonul felvett 5 frtra - u. a. tkben + 1014 hrsz. a. u. a. tulajdonul felvett s 42 frtra becsült egész ingatlanok 1881. 60. tc. 156. §. a) pontja alapján - végre az unjakabai 17. tkben + 20 hrsz. a felvett váltáságtótelek ingatlanok Henci Anna férj. Mészáros Józsefné illető s 728 frtra becsült 1/2 része s az u. a. tkben + 25 hrsz. alatt Henci Anna férj. Mészáros Józsefné és Henci István tulajdonul felvett s 38 frtra becsült váltáságtótelek egész ingatlan az 1881. év 60. tc. 156. §. a) pontja alapján és pedig a díóskáli ingatlanok

1891. év november hó 9-ik napján d. e. 10 órákor

Díóskáli község házasai, az unjakabai ingatlanok pedig ugyanazon d. u. 3 órákor

Unjakabai község házasai Hertelendy Béla felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

még pedig tekintve, hogy a dióskali 899. sz. fjk. ben + 777 967 s 1014 hrsz. a foglalt ingatlanokra élelem, lakás, ruházat s minden szükségességekkel való ellátás betegségben ápolás s halál után tisztességre eltakarítás biztosítására Henci József dióskali lakos javára szolgálmi jog, ezt megelőzőleg pedig jelzálog kötelezések vannak bekebelezve, emiél fogva ezen most érintett ingatlanok a szolgálmi jog fentartásával bocsájtatnak ugyan árverés alá, de csak úgy, ha ezen ingatlanoknak árverésen beigért összevételára a jelzálogos kötelezések ledolgozására szükségesnek mutakozó s ezenel 950 frtban megállapított összeget megüti — mert ellenesethen ezen ingatlanokra az árverés hatálytalanná válik s ezen ingatlanok a szolgálmi jogra való tekintet nélkül ugyanazon határvápon újból árverés alá bocsájtatnak.

Kikiáltási ár a fentebb kiltelt becésár.
 Árverezni kívánók tartoznak a bec-ár 10% -at készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltáshoz letenni.
 Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tsvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1891 évi június hó 9 napján.

GR. HUGONAY
 kirendelt kir. tsvszéki bíró.

A zala-egerszegi m. k. pénzügyigazgatóságtól.
 38.384 szám. IV. — 1891.

Arlejteségi hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyi ministeriumnak folyó évi augusztus hó 27-én 69.596 szám alatti kelt magas leirata folytán a dohánygyártmányok anyagok és szereknek, 1892. január 1-től ugyanazon évi december hó végeig terjedő időre a nagy-kanizsai vaspálya udvarából a kir. dohányáruda raktár helyiségeibe, és ismét vissza a nagy-kanizsai vaspálya udvarba leendő szállítása tekintetében, nyilvános árlejtes és ajánlati tárgyzálas megtartása határozatában, miután az e tárgyban megtartott első yersenytárgyalás megfelelő eredményre nem vezetett arra újabbi határidőül f. évi október hó 21-ik napjának d. e. 10 órája kiltüzetik.

Szállítási díj a vaspályáról a dohányáruda raktár helyiségeibe szállítandó szállítványokra nézve, minden (100) egy száz kilogram után (6) hat krajcarral állapittatik meg.
 A dohányárú raktár helyiségeiből a vaspálya udvarába történő fuvarozásoknál, a szállítási díj (100) egy száz kigram súlyú szállítványról, ugyan csak a fentírt összeggel van megállapítva.
 Az árlejtes fentírt napon és időben a nagy-kanizsai m. kir. adóhivatalnál fog megtartatni.
 Ajánlattevők erkölcsiségükéül igazoló hatósági bizonylat bemutatásán kívül kötelesek (100) egy

száz forint bantpénz az árlejtes előtt letenni, vagy annak valamely királyi pénztárnál történi letételét nyugtával igazolói.

A legelőnyösebb ajánlattevő bantpénze biztosítékul visszatartatik és vele a szerződés, felsőbb helyről kieszközözendő jóváhagyás fentartása mellett megkötöjtek, mely szerződés a vállalkozóra nézve azon kötelező erővel bír, míg a magas kincstárra nézve a kötelezettség csakis a szerződés jóváhagyása után áll be.

Jelen valalathoz 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok is elfogadttatnak, melyek 100 frt bantpénzzel ellátva, folyó évi október hó 21-nek reggeli 9 óráig a nagy-kanizsai magy. ki. adóhivatal főnökénel benyújtandók, ezen ajánlatok felbontása, a szóbeli árlejtes befejezte után fog eszközöjtetni. Később beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A szerződési feltételek a nagy-kanizsai magy. kir. adóhivatalnál megtekinthetők.

Zala-Egerszeg, 1891. október hó 5-én.
 GERNYA
 m. kir. pénzügyigazgató.

952 1-1

AZ „ANKER“
 élet- és járadék biztosító-társaság.
 Vezető-képviselőség
 Budapest, Deák-tér 6. sz. (Anker-udvar.)

A társaság minden, az ember életbiztosítására vonatkozó üzlettel foglalkozik, u. m.: a) túlélése és kiházasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások és az életbiztosításokra teljesített betétek ellenbiztosításai; c) járadék biztosítások.

Nyereségnyelvű fizetett a társaság az 1890. évből a) lezámítás alá kerülő életbiztosítások után, az utolsó 10 év lefolyta alatt átlag 30% -ot; b) haláleseti biztosítások után az évi díj 26% -at; c) az 1890. évből lezámított túlélése csoportbiztosítások a teljesített betéteknek 6-7% -at eredményeztek a kamatok kamataival.

Részvénytőke és biztosítéki alap 1890. december hó 31-én frt 49.443.351.37 Az utolsó élejtjelentés szerjnt a biztosítási állomány 1890. december hó 31-én volt frt 189.259.422.39 tőke és 57.227.43 járadék.

Kifizetések:
 határidőre 1890. december 31-ig frt 18.697.811.64
 lezámított életbiztosításokért
 1871-1890. . . . . frt 48.162.426.62
 Összesen . . . . . frt 66.860.038.26

Utazó ügynökök fix fizetés és provizió mellett keresetnek. (948 1-6)

Főügynökség: Nagy Kanizsán
 PREZLMAYER és DEUTSCHNÉL.

„Magyar Nők Lapja.“
 (MAGYAR HÁZIASSZONY)

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási képes hetilap
 Szerkeszti: **Hruakovics György.**

Előfizetési ára: A „Füskör előtt“ című divatmel-
 lékkellet s a Regénymellettel együtt:
 Egy év 6 frt, fél év 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr

A „Magyar Nők Lapja“ egy szépirodalmi, mint háztartási részében a legelőkelőbb írók és írónők támogatják munkáikkal s hogy közleményei nemcsak érdekelni és izgatni hanem hasznosak, mulattatók s a gazdaságyokra nézve megbeszélhetetlen értékűek; arról elég bizonyítékot nyújtanak az előző évfolyamok s jelenlegi szerkesztőjének az írói neve.

A „Füskör előtt“ című divatmellettel együtt a legújabb divatképeket, hanem ott divatmodor-
 tasokat is közöl, melyekkel egy lap sem díszíthetők, külön bekötött eredeti res-
 gényekkel kedveskedik az elő-
 fizetőknek.

A „Magyar Nők Lapjának“ minden hetilapjának tartalmát a közleményeket s humoros apróságokat talál az olvasó, az egyedüli magyar lap, mely kiválóan a hölgyek számára szerkesztetik s a hölgyek érdekeit képviseli: open azért bizton számít a magyar művelt nők pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld.

Azoknak, kik fél évre vagy egész évre egyszerre előfizetnek s 10 kr postaszállítási díjat küldenek a „Magyar Nők Lapja“ kiadásában megjelenő Zöldeti Igaz-féle „Valódi magyar szakkönyv“-vel ingyen kedveskedik a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalóval minden postahivataltól és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad.

A „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatala,
 Budapest, Erzsébet-körút 36. szám.
 Teljes száma példányokkal még mindig szolgál a kiadóhival. 937 3-3

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapest.

Gyár és irodák: VI. külső váozl-ut 1896 99. sz. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánja kiltünő és szilárd szerkesztű, 811 24-24

gőz- és járgányeséplő-készítleteit és számos első díjakkal kiltüntétt szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasú ekéit, és szab. mélyítő-ekéit, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasú ekéit talajmivelő eszközeit, boronált és röglörő hengereit valamint SCHLICK-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és daráló, szabad Jókay-féle „Hungaria“ daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések. Eredeti amerikai kövekető és marok-rakó arató-gépek és fűkaszó-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Keil Alajos-féle PADLÓZAT-FÉNYMÁZ (Glasur)

legkiltünőbb mázó-fő-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára frt 1.35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 kocsog ára 60 kr. mindenkor kapható.

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

MAGYAR KIRALYI ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos előrusítási képviselet Budapest, merleg utca 4. ajánlja kiltünő minőségű palackboralt.

Borok hordókban is szállítatnak. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Flókaruda: Erzsébet-Körút 56-ik szám alatt Korányi F. tanár úr házában.
 A KÉPVISELET:
BUDAPEST MERLEG-UTCZA 4-DIK SZÁM

Gácsi lótarló.

Elismert legjobb hazai gyártmány. Egyedüli gyári raktár Zalamegye részére.

Fantl Testvéreknél
N-KANIZSA.

922 5 - 5

Korona szálloda átellenében.

Legalább is 3 pár megvételénél eredeti gyári árak számíthatnak.

Nagy-Kanizsán, Sugár-ut az „Egylet-kert” mellett. „Hugária” szálloda átellenében.

WERIN Muzeuma

nagy történelmi mechanikai

Életnagyságu és mozgó **viaszalakok**, melyek hasonlóságuk, csodálatraméltó jellemzőik és csodálatos mechanikájuk által méltó feltűnést keltenek.

AZ ALAKOK MŰSORA:

Legújabb 1001-*éj* nagyszerű látványosság. — RUDOLF trónörökös a ravatalon. — Vecsera báróné, a kétszer díjkoszorúzott bécsi szépség. — XIII. Leó pápa 5 szentsége, teljes egyházi díszben, áldóan. — Hófehérke a hét törpével és a herceggel. — II. Sándor, orosz cár a halálos ágyon. — Atmés az egyiptomi csodálatny. Koch Róbert, a híres tanár Berlinből. — Fatima, híres keleti szépség. — Amor és Vénus mythológiai remekmű. — 5 alvó Amoretta a Schwanthali muzeumból Münchenben.

Egész sorozata a népfajoknak a világ minden részéből és számos egyéb hírneves személyiségeknek. — Külön szakaszban: MELUZINA a habok tündére, fele hal, fele nőt ábrázol. Ezen szabadalmazott remek mozgó alak eddig még Magyarországon nem volt látható. — Tökök kívül egy párisi nevű terem, melyben minden látogató nevetni kénytelen. — Kiállításom minden család által minden megütközés nélkül megtekinthető.

BELEPTI DIJ: felnőtteknek 20 kr., gyermekek és katolánoknak örmesteri től lefelé 10 kr.

Naponként nyitva reggel 8 órától este 10-ig fényes kivilágítás mellett.

Miután ezen nagy muzeum Európa legnagyobb városaiban a legnagyobb köztetséssel részesült, számos látogatót kér

mely tisztelettel WERIN R. muzeumtulajdonos.

Kávé! Kávé! Kávé!

a legjobb minőségek vegyítése különként bérmentve használati utasítással

1 firt 35 kr.

1, 2, 3, 4 és 5 kilós postacsomagokban utánvétellel.

Kávé szétküldési iroda:

BUDAPEST, X. Bányatér 7.

MINTAK INGYEN!

910 3-4

Könnyű keresetforrást

ajánlunk alkalmas egyének részére.

Ajánlatok: „A. 14706” küldendők Dauneberg J. hirdetési irodájába, Bécs. I. Kumpfgasse 940 Nr. 7.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Ármin.

Előfizetési ára:

a **Hölgyek Lapja** című dívat-melléklettel s a **Regénymelléklettel** együtt.

Egész évre 6 firt. Félévre 3 firt. Negyedévre 1 firt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” calmű hetilap új negyedik lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komocny József, Temérdek (Jaszemsky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczedy László, Palágyi Lajos, Erdőy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mikály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mária, Kuliflay Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné, Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Mariczay-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénk, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő dívatmelléklete a legújabb dívatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalná s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozva meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjévtényekkel, melyeknek megfőtől értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizony számíthatunk minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legszívesebben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat firtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 firt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajálva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal mindig szolgálhatunk.

Budapesti Hirlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat a „BUDAPESTI HIRLAP”-

apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem éreztetik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósbb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a Budapesti Hirlap apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik: (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvet, iratanyagot, gyakorokat keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt ispánt, vagy gazdasági gyakorokat keres és viszont akik ajánlkoznak; a házasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, cselédeleányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteledés, birtokbérlet házeladás, háztétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasági és egyéb pályázat, lakáseladás, és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életsükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ-HIRDETÉSEI

által célt lehet elérni

933 4-6

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, himen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

a „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Címmelettelített hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kiadói bélyegilleték külön jár. Ha a cím névben kitéve, hanem a hirdetés szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megtekinthető” akkor bélyegdíjat nem fizet. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a dezóskódoknak az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a dezóskód a postabélyeg beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatal vetetnek föl készpénzen, vidékről a pénst legalkalmasabban postautalvány lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévi 50 firt, egy hónapra 1 firt 20 kr. A cím egyszerűen a Budapesti Hirlap Kálna-utca 16.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 39. házszám.

Ide-intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

ből fogadtnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	5 frt — kr
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petisora 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Kálmán napja.

Családi körökben a ház legnagyobb ünnepei közé szokták sorozni, a család fő névnapját; a család ifja, nagygya, férfi és nő tagja siet ilyenkor a család fő elé; az apróság csevegő ajkain elhangzik az öregebbek által betanított kismondóka; s átnyújtják a magukkal hozott virág bokrélt, melynek minden egyes virága oly üde, mint az átnyújtónak kicsi piros arca; a férfiak eljönnek, megszorítják jobbát a nap hősenek, s e kézszorítás melegségében fekszik minden jókívánat, mit az illető csak magának kívánhat; a nők, a családi élet eme fénylő napsugarai, mosolva üdvözlök a család főt s a szemek elmondanak mindent habár az ajkak nem is nyílnak meg végül az összeborult aggok is előállanak s hogy teljes legyen a harmonia, ősz fejüket meghajlítva rebegek: »Isten tartsa őcsém!»

A politikai életnek ép úgy meg van a maga családja, mint a társadalmi életnek; a politikai család fő mindenkor befolyással van családjára, még akkor is, midőn tényleg már nem tartja kezében a politikai család ügyeinek vezetését, rendezését, még akkor is, midőn megszűnt a politikai család

lád feje lenni, s abban csak mint egyszerű családtag vesz részt.

A magyar nemzet politikai családjának egyik kiváló tagja évtizedeken volt a család feje, *Tisza Kálmán* évtizedek során vezette a nemzeti politikát zászlajára tűzött szabadelvű pártot hazánkban; s minden évben, midőn névnapja volt, a családtagok összegyűltek, hogy üdvözlöjék a párt fejét, a politikai család főt, a nemzeti kormány elnökét, Kálmán napja a budavári palotában mindig fényesen megünnepelet nap volt.

Az idők változtak. *Tisza Kálmán* visszalépett a politikai család vezérletétől, megszünt tényleg a család feje lenni, de megmaradt annak tevékeny tagja; a vezérből közkatona lett, de oly közkatona, ki ebben az állásában ép oly pontosan, hiven, lelki ismeretesen a haza szeretettől lángoló kellel teljesíti feladatát, mint a mily odaadással töltötte be előbb vezéri tisztét. Visszavonult a fénytől, elhagyta fényes vezéri székét, s belépett abba a gárdába közvitéznek, a mely gárda az ő vezérlete alatt oly jelentékeny sok politikai diadalt aratott s annyira előre vitte nemzetünk fejlődését s emelte az ország tekintélyét a külföld előtt.

Visszalépett a vezéri állástól, nem vitt magával semmit, nem kísérte magányába semmi, — csupán a vezetése alatt állott politikai család tagjainak eddigi ragaszkodása, szeretete, bizalma az, mit magával vitt, mi elkísérte őt geszti magányába is.

Az a törhetlen ragaszkodás, mely a vezért körülvette most is lángoló szeretettel nyilvánul az egyszerű közvitéz iránt, *Tisza Kálmán*nál csak a külső fény tűnt el, a hazafiasság nymbusa most is ott ragyog feje felett s csodálható-e, ha most midőn a nagy vezérből lett közvitéz körül azon politikai család tagjai, kik egykor a vezér alatt harcoltak s diadaloikat arattak, most is körülte csoportosulnak névnapja alkalmából, hogy biztosítsák őtet amaz őszinte barátságról, szeretetről, bizalomról és ragaszkodásról, melyek ma ép úgy viseltetnek irányába, mint viselkedtek akkor, midőn a vezéri pálcza volt kezében.

A geszti pihenőt felkeresték barátai, választói küldöttségileg fejezték ki jókívánataikat *Kálmán* napján Geszten, a politikai család legjelentékenyebb tagjai siettek örömmel üdvözölni a csak látszólag nyugalomra tért volt vezért, mert tényleg nem tért ő nyugalomra, hisz oly tevékeny lélek mint a *Tisza Kálmáné*, oly munka szerető kezek

A „ZALA” tárcája.

Üde, bájos gyermek

Üde, bájos gyermek,
Mint a harmat tiszta.
Ha ránézek gyermekkorom,
Képzelem én vissza.

Pici piros ajka,
Mindig csak mosolyog,
Hozzá hasonlók lehetnek,
Az égi angyalok.

Kék szembe nézek,
S hosszan fűlszajtok,
Mikor voltam én is gyermek,
Ilyen üde, boldog?!

Bethlen Oszkár.

„Minek a barna énnekem?”

Irtá: Ritka Ferenc.

Egy takaros garcon szobában, deákcsügök utolsó esztendejét. A szép harmonia azonban eltűnt csendes hajlékunkból, a mint egy este hazajött „feleségem uram,” mert ekként szólítottuk egymást s vacsora után, „bizalmas” perceinkben egy új nótát kezd dadolgatni, azt, hogy: „Minek a barna énnekem... Hát én csak hallgattam, de mikor a végére jutott, menten én gyújtottam az új nótára, olyan textussal, hogy: „Minek a szöke énnekem...” ő persze azonnal „barnát” kiáltott bele.

Igy bosszantottuk egymást aztán heteken hónapokon át; ő engem a szökevel én pedig őt a barnával. Mig egy váratlan esemény nem változtatta meg álláspontunkat.

„Feleségemmel” s még néhány jó cimborával haza utaztunk egy majálisra.

Mindannyiunknak kiünö „Andungja” volt, lékint Elemérnek, ki úgy pajzánkodott mintha veszít érezte volna.

Este érkeztünk meg, s így azonnal a fogadóba hajlattunk a mulatságra.

Teljes lényárban uszik már a terem. A nagy, szárnyas ajtón hatalmas hullámokban csap ki a sok, apró, kicsi, rózsás kezekkel himzett keszkenőből összeverődő illatár.

Csillár méhkashoz hasonlít a terem, melyben nem csoda, ha egyszerre elkábül az ifjú tekintete az üde, mosolygó szerelemgödrös orcáktól, s az ábrándos szép szemeknek gyújtó vilámitól. — A megannyi Venus minden csipke fodráról, mint a most feltanult virágbimbóból ömlik a mámorító Ámbra, mely az ábrándok honába ragadja a lelket.

Egy barátommal a bejárat mellől gyönyörködünk az előttünk elhaladó bájos leánykákban, kiknek legübbjét, már mint apró gyermeket ismerjük s nem egygyel jászottuk a „Kinn a bárány, bann a farkas-”, az „Ölöt kérek”-et, még számtalan más gyermekjátékot. — De az idő eljár s mi már sojót szárnyainkra bocsátott ifjak vagyunk, kiknek az illem azt parancsolja, hogy egykori „Médikéinket” „Nagyságodnak” szólítsuk.

A mint a zene bűvös hangjai átörnek a balzsamos légen, dobban a kebel a s a pirnak bájos

fátyla borul a szende orcákra. — Az ifjú gyöngéden karolja át szép hölgye karcsu derekát s óvatosan vegyül a keringő hullámba, mely elragadja őket a vízi messze messze a boldogság mámoros honába.

Igy lejtik a táncot, míg ismét einémul a zene s a boldogságtól ragyogó tömeg az édes fáradtság harmatát törülve homlokáról, kisebb csoportokra oszlik.

Mindenütt középen egy-egy istenasszony, körürajongva imádóitól.

A terem egyik szögletében Lilla, a szépek legszébbe trónol két ifjutól környezve, kiknek egyike természetesen nem más, mint az én drágalátos „feleségem uram” Elemer.

Csak nézem őket, mint igyekeznek lázas igazlommal egymáson túltenni, mint vívnak versenyt a ragyogó szép szemeknek egy-egy szikrájáért s a kicsi ajkának egy-egy hódító mosolyáért. — A mint a másik percben ismét oda tekintek, szinte ámulom, nem látom többé Elemért a legszébb szöke körében, a kiért oly sokat dalolhatta hogy „Nem kell a barna...” ő neki.

Barátom, ki egy ideig szótlanul segítette az ajtőléltát támogatnom, e szavakkal fordul hozzám:

„Mit szólsz Lillához, ma van először kosszu ruhában?”

„És mily pompásan illik természethez! te-lelem.”

„De melleit Elemért, csak nem dacol ismét?”

„Nem látod, felelte barátom, hogy kiütötték a nyeregből?”

Mint az övé, nem térhetnek nyugalomra soha, míg vér lüktet az erekben; a legtávolabb lévő párt tagok s párt klubok táviratokban küldtek üdvözlöt Gesztrő Kálmán napján s mi az ország legdélibb részén nem maradhattunk szóval, meg-rezzent bennünk is a hála érzet szózata e napon, s visszagondolva az utóbb lefolyt évtizedekre, e sorokban óhajtottunk kifejezést adni szerencsekívánatunknak, e sorokban óhajtottuk tudatni a gesztrői pihenővel, hogy a Dunántul élő szabadelvű politikai párt-család tagjai is osztoznak a Kálmán nap örömeiben s ők is részt követelnek maguknak azon ragaszkodás és tiszteletből, mely a politikai család minden egyes tagjának keblét hevesebben dobogtatja a Tisza Kálmán nevenapján.

Vezesse a hazaszeretet lángoló tüzöszlopa ezentul is lépteit, támogassa működését a politikai szabadelvű párt ezentul is, s erős meggyőződésünk, hogy Tisza Kálmán még igen sokszor fogja tapasztalhatni név napja alkalmával, hogy a köztisztélet, szeretet, barátság és ragaszkodás, most is ugy környezi a hivatását teljesítő közkatonát, mint övezte egykor a törhetlen vezért.

Éljen soká Tisza Kálmán!

Palotai Csorba Akos.

Városunk köztisztasága.

Hogy a közegészségügynek első, legkiválóbb feltétele a tisztaság, ezt nem csak az orvosok állítják, ezt nemcsak mi elmondunk már több ízben, hanem tudja azt minden ember, ki józanon gondolkodni képes; s így kétségkívül tudja azt a mi városunk közegészségügyi bizottsága is, mely hivata van öröködni a felett, hogy a közegészségügynek ezen első, legkiválóbb feltétele meglegyen, — értjük a város tisztaságát.

És épen azért, mert meg vagyunk győződve a felől, hogy a közegészségügyi bizottság ezt jól tudja, fellelte csodálkozunk, ha eltekintve városunk egyik másik utcáján, a köztisztaságnak oly primitív jellegével találkozunk, minőt a legkisebb falu sem tűr meg saját területén.

Jól tudjuk, hogy nem szívesen vesszük némely körökben, ha rá mutatunk azon hiányokra, me-

lyeknek eltávolításához semmi egyéb nem szükséges, mint egy kevés jóakarát, ámde ez nem gátolhat minket abban, hogy városunk közegészségügye érdekében annak köztisztaságát ne követeljük; nem gátolhat abban, hogy rád ne mutassunk a meglévő hiányokra, tudva azt, hogy az orvos kivágja, kiégeti a veszélyes sebet nem gondolva azzal, hogy a szenvedőnek mily nagy fájdalmakat okoz, előtte csak az lebeg, hogy gyógyítsa a veszélyes sebet.

Kinek egy kis szabad ideje van, tekintsen szét egy-kissé a város mellék utcáiban s látni fogja, hogy nem feltűnési viszketeg az, mi tollunkat vezet, valahányszor a város köztisztasága érdekében felemeljük szavunkat, habár — sajnos, — az illető körök nem igen hallják meg a jóakaratu figyelmeztetést, pedig jól tudják ők, ép ugy mint mi, — hogy az utcák tisztatlansága első sorban alkalmas a különféle miazmák terjesztésére és terjesztésére, és hogy az utcákon összetolult posványok minden ragály atomjait magukban rejtik!

Akinek kevés szabad ideje van, tekintsen be a Kinizsy utcában, látni fog ott egy oly pocolyát, melynek büzhölt víze, már az utca bejáratánál is dögiletelessé teszi a léghőmérsékletet, mely a meglévő kanális tisztítása által igen könnyen levezethető volna, még mai napig is rongja a levegőt, dacára, hogy ez iránt már két ízben is figyelmeztettük az illető köröket. Nem tudjuk, de nem is kutatjuk, kinek hatásköréhez tartozik a dolog, de kötelességünknek tartjuk az egészségügyi bizottság-felügyelet felhívni a fentebbi körülményre; ennek talán sikerülni fog segíteni a bajon, eltávolítani a pocolyát, megmenteni a Kinizsy utca lakóit s az arra járó kelőket, az ott éterjedt büzhölt lég beszívásától.

Akinek pedig egy-kissé több szabad ideje van, sétáljon le a Sugárúton a Cigány-utca felé, az Arpád utca folytatásában valóságos tavakat fog találni közvetlen a jarda közelében. — mely tavaknak zöldes víze, posványos talaja még a legkellemetlenebb szagot is könnyen eltűrő orrot is képes megcsavarni elterjesztett kellemetlen illata által. Ez az utca félreiskik ugyan, de egy város köztisztasága jogosan megköveteli, hogy a mellékutakra, — legalább tisztasági szempontból, — épen oly figyelem fordítassék, mint akár magára a Korzóra vagy a Sugárútra; mert a mellék utcában kifejlődött szag és felgerjedő miazmák, a légáramlat által épen ugy elhorodhatnak a város minden részébe, a Korzóra is, a Sugár útra is, mint elterjedt az azon mellék utcákban, amelyben ily büzt terjesztő, miazmákat gerjesztő posványok, tavak léteznek.

Még egyet!

Városunkban vannak oly lakások, melyek minden emberi tisztaság fogalmával homlok egyenest ellenkező rondaság gyűlhelye; voltunk

oly lakásban, melyben egy egész család húzódik meg s hol csecsemő gyermek is van s megval-juk nem szoktunk hanyaskodni, de az udor kelt fel bennünk, midőn e lakás büzhölt levegőjébe jutottunk, honnét a szabadlegre kilépve fejünk ugy koválygott, mint a fojtó gazak általi mérgezésnél szokott előtörödni.

Jól tudjuk, hogy a hatóságknak sincs joga az idegen lakásba hivataliannal betolakodni; de a közérdek feletti érdeklődés is feladata a hatóságknak, már pedig a közérdek megköveteli a lakások tisztaságát is, és így nem mulaszthatjuk, hogy az illetők figyelmét nem csupan az általunk fentebb jelzett, hanem amint egyik helybeli orvostól tudjuk, több helyen lévő ily lakásoknak megvizsgálását eszközölje s a szükséges intézkedéseket megtegye.

Nem jelöljük meg sem a tennemlített sem a többi általánosságban felhozott ily közérdek el leni lakások, nem tartozván azok megjelölése a nyilvánosság elé; de ha az illető hivott közegek óhajtják, — mint óhajtanok kell, — azoknak megismerését, e lap szerkesztőségében hol megneveztil, meg tudhatják s megtehetik intézkedéseiket.

A város tisztasága a városi lakosság egészségügyével s a népesedés szaporodásával, vagy fogyatkozásával a legszorosabb kapcsolatban lévén, jogosan elvárjuk a hivott közegektől, hogy e fejszóalásunkat megfogják szívlelni és a dolog természetéből folyó gyorsasággal es erélyvel fognak fellépni, a rámutatott hiányok és bajok eltávolításához.

Városi polgár.

Czim nélkül.

(=) Ha ennek a közleménynek címet adtam volna, aligha lanyalodik rá a t. olvasó, hogy azt végig is olvassa. Nemcsak a könyvnek, hanem a cikknek is meg van a maga sorsa. Né mely könyvnek, vagy akár csak cikknek a címétől annyira iszonyodik az olvasó, mint az ördög a tömjéntől. De van elég szerénytelenségem hogy óhatssam miszerint cikkem olvasatlanul ne maradjon, s azért folyamodtam ez ártatlan tréfához, s cikkem címül azt irtam oda: Czim nélkül.

Ennek a lapnak t. szerkesztője a minap egy kis megjegyzést hozott lapjában, a mely arról szólt, hogy a kisebb iskolás gyermekek nagy zajjal és lármával rohannak végig az utcán, mikor az iskolából kijönnek. Szó sincs róla, hogy ez legyen cikkem tárgya, de e kis megjegyzést olvasva, eszembé jutott, hogy létezik valame-lyes kapocs a szülőház és iskola között. Nem vagyok ebbeli ember, de akárhányszor lehet olvasni, hogy az iskolának kötelessége volna nagyobb gondot fordítani a gyermekek nevelésére, s feladata nincs kimerítve a pusztá tan-

Elemér ezalatt a legszebb szöke egy hatalmas riválsának vágta égre-földre a szelet.

De a hur pendül s a másik percben ismét hullámzik a terem.

A mint Elemér a buffetbe rohan frissítőt venni karonfogom s kérdem, hogy mi baj Lillával? — En velem nem packázik senki, s ezzel rohan tovább. Én pedig fogtam magam szintén beálltam Terpsych ore hívei közé. — Lillát kértem először ráncra, üdvözölve őt első hosszú ruhájában. — Örömteli orcájának gyermeki büszkeséggel párosult mosolyával logadta szavaimat.

Oly elragadóan szépnek még soh'se láttam Lillát, mint akkor.

Bübbes köréből nem tudtam megvalni azon este többé. Soupe alatti egy asztalnál ültünk, a soupe csárdást végig együtt táncoltuk.

Lillának gyönyörű szép, bíborvörös szegfü csoport volt mellette s a mint abból egy szalát kabátombu tűzött, egyszerre ott terem valaki előttem. Elemér kérte tőlem közös hajlékunk kulcsát, mert ugymond, nem jól érzi magát, haza utazik a hajnali vonattal.

En aztán még sokat meséltem a legszebb szökének virágról, szerelemről egész kivirradlik, a midőn haza kísértem őtet egy kézzorítással váltam meg Lillától.

Cimboráimmal csak reggel utaztam el város-kamból, a hol még soha se voltam oly boldog, mint azon éjjelen.

A mint délelő a kis garcon szoba ajtajához érek, hangos fütty azót hallok, Elemér füttyöl egy bánatos nótát, azt hogy; „Jaj annak jaj, aki szívből szeret.”

Benyitottam, a „feleség“ egészen hidegen fogadott, s a mint dalolni kezdem; „Minek a barna énnemem“ egész dühösen fogta ka'apját s a faképnél hagyott.

A házigazdám délután a mint ebédrol visszatertem, adta tudomra, hogy feleségem uram beadta a válópert s szobánk már elsejére ki is van adva.

Harmadnapra egy közös jóbarátunk kibékített, összecso'kó'oztunk s ismét „férj uram“ s „feleség uram“ lettünk. — Elsején a régi csöndes egyetértésben más lézекbe vonultunk, hol a feleség azonban azt tügyblögte, hogy „Miként a poklok ördögét, kerüld a szép leányt!“, en pedig még mindig azt: „Minek a barna . . . stb, mikor én a szökét szeretem.”

Egyszer tudtam életemben szeretni . . .

Egyszer tudtam életemben szeretni,
Nem tudtam hű szeretőre szert tenni,
Hüllén lett az, kit oly híven szerettem
Mást szeretett az átkozott helyettem.

Megfogadta égre földre, hogy szeret
Fogadta, hogy sűrű szeret engemet;
Megfogadta: még is hullén lett hozzám
Hüllénül, mást mást szeret az én rózsám!

Nem átkozom meg azért a csapodárt,
Hisz az átok, a hullennek mit sem árt!
Szeresse csak azt a másikat szeretőt!
Csálja meg az, ha szerette híven őt.

S ha megcaltta, kit ő híven szeretett
Megrájt majd, — tudom — akkor engemet,
De nem indít meg engem már sírása,
Mert ő volt, ki szerelmemnek sirt ása!

Ha elhagytál . . .

Hogy elhagytál hűtelenül nem bánom!
Van szerető elég e nagy világon,
Oly hívet fog keresni majd bus szívem,
Aki senkit sem szeretend kivülem.

Azt gondoldád, hogy nem leend éj s napom
Könyzápórom érted folyton hullatom;
De csalódtál, mert én már nem kesergek,
Hanyag vígan élek s elfelejtetek.

Bús magányban kesereg egy leányka,
Mert senki sincs, ki sóhajtna utána;
Pedig szive hön szeretni vágy nagyon,
Amiért is én őt megigazsátoom.

E leányka fogja birni szívemet!
S téged csálja szöke elfelejtetek.
Szereltemben tűnik minden éj s napom,
Mig engem is be nem jód a sírhalom.

Szent Gáli Molnár M.

A belföldi leánykereskedés.

A külföld, különösen a tengeren túl élő leánykereskedők üzletheiről igen sokat írtak már a lapok, de a belföldi ilyen kereskedelemről csak elvétve olvastunk néha néha, pedig ez az üzlet még jobban megérdemli figyelmünket mint a hasonló tengeren túli kereskedelem.

Alig van, de talán nincs is oly város hazánkban, ahol a leánykereskedés nem üzetnek s ebből kifolyólag kellett az államnak rendszert alapítani ezen eléggé nem ósárolható ugyan, de el nem törölhető üzletre nézve. A fennálló rendeletek mikénti alkalmazásáról mi is közöljük e sorokban párszót mely helybeli rendőrségünknek is sokat tár fel arról, ami nincsen s aminek lennie kellene.

A kéjelgés ügy rendszete. — így szól a M. K. — úgy nálunk belföldön, mint a külföldi államokban is, első sorban arra irányult, hogy a bnjakör elterjedésének korlátokat szabjon, másodsorban pedig rendőri igazgatási szempontból az üzletszerű kéjelgést igyekeztek bizonyos helyi korlátoknak alávetni. Az első törekvés az állandó orvosrendőri felügyelet intézményét teremtette meg, a második irányzat pedig a bordélyházak, valamint a kéjhölgyek maguklakásainak helyét törekedett a városokban s községekben bizonyos félreeső utcákra vagy házakra korlátozni.

Azzal keveset törődött bár ki is eddig, miként lesz az üzletszerű kéjelgéshez szükséges emberanyag megszerzése, ezen emberanyagban a dolog természeténél fogva sűrűn szükséges csereforgalom eszközölve.

Ezen pontra kívánjuk ez alkalommal a rendőri igazgatás intézői körének, figyelmét felhívni.

A ki gyakorlatilag foglalkozott a kéjelgésügy rendszetével, csakhamar megfigyelhetette azt, hogy az üzletszerű kéjelgésnek, nevezetesen a bordélytartó üzletnek alapját képezi azon gyakorlat: az emberanyagban minél sűrűbben változatosságot eszközölni. Ezen üzleti cél megvalósításának érdeke kartelszerű szövetséget létesít a bordélytartó üzletek között. A rendelkezésükre álló emberanyagot valamennyien kölcsönösen megismertetik egymással. Az üzleti érdek most abban központosul a hogy a rendelkezésre álló emberanyagot kihasználhassák.

Az emberanyag kihasználásának módja sűrű leánycsere útján eszközöltetik.

Az üzleti érdek az emberanyaggal való tetőzés szerinti irányban való és gyors rendelkezést követelvének meg, a bordélytartónak feltétlen függésbe kell magát hoznia az általa megszerzett emberanyagot. Ezen függésbáhozatal nem nagy mesterség. Nem kell ahoz más, mint a leányoknak könnyelmű adóhócsinálásra való csábítása.

Itt van a belföldi leány kereskedésnek a kulcsa.

A rendőrigazgatásnak feladatait a fent jelzett viszonyokkal szemben, nem lesz nehéz dolog szabatosan körülírni.

Az első rendőri szempont csak az lehet, hogy a bordélytartóval szemben nem szabad megvárni azt, miszerint adóhócsinálásra csábítsa a leányokat.

Ezen szempont megóvására már eddig is a legtöbb helyhatósági szabályrendeletben történt intézkedés. Majdnem kivétel nélkül ki lett mondva hogy a bordélytartónál felszámitott adósság érvénytelenek, különösen ha azok ruha és ékszer címen hozznak számitásba.

S mégis azt látjuk, hogy az állítólagos adósság rabláncával lesz a bordélytartók által az emberanyag téken tartva. Ezen állapot okát csak a szerencsétlen áldozatok tudatlanságában kereshetjük. A rendőrigazgatási feladat tehát nem állhat másban, mint azon kötelességben: minden egyes bejelentett leányt a bordélyos által felszámitott adósságnak érvénytelenségéről s a szabad költözés jogáról kitanítani.

A második rendőrigazgatási érdek, mely érvényre emelendő, abban áll, hogy az emberanyag csereforgalma hatósági ellenőrzést biztosító formai kellékek betartása mellett eszközöltessék.

Nem akarunk félreértetni. Legkevésbé sem kívánjuk azt, hogy talán a hatóságok támogatásuk a csereforgalmat a bordélyüzletek között, hanem csak azt kívánjuk biztosítani, hogy nemcsak a kéjhölgy eltávózása jelentessék be, hanem az is igazoltassék, hová távozik az el más bordélyüzletbe.

Legegyszerűbb gyakorlati megoldás az lesz, ha a bejelentett kéjhölgy igazolási iratai nem adatnak ki az eltávózás bejelentésekor a bordélytartónak, hanem azon terület illetékes rendőrhatalóságához küldetnek hivatalból el, a hová a kéjhölgy távozik.

Hogy ilyen eljárás mellett sem lesznek a visszaélések és zsarolások kiütve, az bizonyos; de legalább el lesz a rendőri hatósági szervezettel azon szennyes és meggyalázó gyanu hártva, mintha támogatásban részesítenék a bordélytartó üzletek között tentartott csereforgalmat.

Dr. Kiss Mihály.

Előfizetési felhívás.

Az új évfolyam beállott; a kiadáság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentúl is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjesztetni és hogy a „ZALA” előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a „ZALA” képes mellékletének szétküldése, a kiadáságnak most már kétszeres munkát ad.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, dacára, az ingyenes szépirodalmi melléklet kiadásának, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Égész évre	5	frt.
Fél évre	2	50 kr.
Negyed évre	1	25

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadásága.

H I R E K.

— **Hymen az uralkodó házban.** Mit a lapok eddig csak fentartva közöltek, ma már

ténnyé vált, mert Bécsből érkezett hiteles értesítések szerint *Lujza Antonia* toskánai főhercegnőt e hó 17-én a Burghan, az udvari szertárosok mellett el fogja jegyezni *Frigyes Ágost* főherceg. Aldás a szívek e megköltendő trigyére.

— **A veszprémi püspök** dr. *Hornig* Károly a Dunántúli kultur egylet céljaira 200 frot ajándékozott, ezzel akárván megcélolni azon ellene emelt aptalpan vadat, hogy a D. K. E. iránt nem érdeklődik. — Ugyancsak *Hornig* püspök a Zalamegyében lévő pihóki iskolát saját költségen felállította, a templom kijavításához szükséges anyagot pedig ingyen adta a községnek. Az egyház fejedeleme e szép tettei önmagukban hordják méltó jutalmukat.

— **Fehér Miklós** állam titkár ur a leánykerület országgyűlési képviselője — akit mint lapunkban megírtuk e hó 28-ára Légradra vártak, hogy az ottani iskola felavatási ünnepélyen résztvevén, egyben megtarissa beszámoló beszédét is választói előtt. — *Mint legnagyobb sajnálatunkra értesültünk beteg és így az időközben közbefjött betegsége miatt kívül jelenhetik meg Légradon s nem tarthatja meg ez alkalommal beszámolóját.*

— **Az új zalavári apát** *Rozmanith* Richard e hó 6-án érkezett meg székhelyére. A főpap megérkezése alkalmából ünnepségeket rendezett a község a mennyiben az új apát harangzúgás és tarack durogatás között, a vidék válogatott leányeiból összeállított lovas bandériumtól kísérve vonult be a galyakkal és zászlókkal ékesített és isten-hozott feirással ellátott diadalponton át az ősmomostor falai közé. — Másnap a keszthelyi premontrai társház tiszteltelt az apátnál. A tiszteltgést követő ebéden jelen voltak a premontrai tanári karon kívül még: *Szabó* Antal szentgyörgyvári, *Galdon* Károly sármelléki és *Garat* György zalavári lelkészek, továbbá az uradalom orvosa dr. *Hanny* Ödön. Az ebéd alatt a zalapáti és a keszthelyi premontrai társház között fenálló, szívélyes barátságra sikerült toaszlok mondotak, úgy *Vaszary* Kolozs főpapra is.

Ással, a pusztaság ismeretközléssel. Szent igaz ez nincs is kifogásom ellene. Csak az ellen, hogy kevesen vannak, kiknek ilyenkor eszébe jutna, hogy talán a nevelés dolgában az édes szülők is tehetnének valamit, nevezetesen, hogy vasott gyermekeiket ne hagyják odahaza teljesen magukra, hogy egyszer-mászor maguk is törődjenek egy kicsit velük és viselőikkel, és hogy első sorban jó példával járnának elöl, jó példát mutatnának nekik s így az édes szülői ház egy kissé támogatására volna ennek a folyton feltett iskolának a gyermekek nevelésében.

Azt főjják sokan mondanai, a kik talán a viszonyokat nem is olyan jól ismerik, hogy bizony a szülők megtesznek mindent, s elég gondot fordítanak gyermekeikre, s végre is a nevelés a tanító dolga.

Az ilyen ember szakasztott úgy beszél mint a vak a színekről; nem ismeri a viszonyokat, nem tudja a dolgokat. Pedig ha ismerné, akkor másképp beszélne. Ha fogalma volna arról a párral, a lelkiismeretlenségről, melyvel némely szülő az Istentől neki adott gyermekeket elhanyagolja, testi, lelki nyomorékká teszi, ha fogalma volna arról a lelkeiben közönyről, melyvel némely szülő gyermekéről megfélekedik, mintha nem is gondjaira volna bízva, ha tudná a mit az tud, ki a dolgok okozati összefüggését kutatja, hogy ennek a révén az igazságot ki-pinhatholja, akkor nem úgy beszéne. Oly keveset törődik némely szülő gyermekével, hogy gyakran nem is tudja, hogy napokon át jár e iskolába vagy nem; oly kevéssé van szívére növe előhaladása, hogy éppen semmi figyelmet sem fordít rá. Nehéz dolog ott a nevelés valódi elveit, melyek bizonyára hozzájárulnak mindegyiknek boldogulásához, érvényesíteni, a hol a szülői ház nemhogy elősegítené az iskolát üdvös munkakodásában még hátráltatja azt.

Pedig erősen kell küzdeni az iskolának e baj ellen s e küzdelmet is csak az ismerheti, ki figyelemmel kíséri a dolgokat, s nem pusztán a felszínről hajlandó itélni. Persze, hogy a fél társadalmat kellene ebből a célból átalakítani, pedig a fél társadalom (a társadalom rosszabbik fele) nehezedik kolonként arra a tevékenységre s rontja meg minden este azt, a mit az iskola nappal épít. Némely szülő éppen tehernek (s nem áldásnak) tekint a gyermekét. Tehernek, melyet kénytelen kellenen ide oda dobál, s távolról sincs tudatában annak a nagy felelősségnek, mely rá az isteni és emberi törvényekkel kifolyólag hárulik.

Innen van az, hogy az iskola csak félig meddig tolyhat be abba az átalakulási proventusba melyet a társadalom tőle is méltán vár, s hogy egyáltalán hosszabb ideig tart gyümöleséinek megérlelése.

Az erkölcsi és szellemi világban gyakoribbak a visszaesések s nem oly egyenes a fejlődés útja a mint ezt sokan képzelnek és a dolgok mélyébe nem hatolva, helytelenül képzik. A szülői házat ritkán támadják meg; a költészetben nagyon szép s csak a megilletődés meghatottságával olvas az ember a családi élet szentségéről, a benna lakozó benső és meleg szeretetről s b. szép dolgokról; de a valóság gyakran éppen az ellenkezőt tünteti fel; örökös perpatvart, szentségtelen életet, ridég szeretlenséget s még egy csomo más dolgot, melyekről jobb halgatni. Az ilyen példákat, melyek beszívódnak a gyermek lelkébe, nem lehet egyhamar elfelejtetni, elenyésztetni, mikor naponként újra maga előtt látja a gyermek. Oh ti derék társadalmi javító emberek! Itt fogjatok hozzá a javításhoz hogy igazán szent legyen a családi élet, hogy béke és szeretet honoljon kebelében s akkor bizonyára jobb lesz a generáció is, mely most még gyermek korát éli. (Igen tisztelt barátunk e sorait annyival örömelebb közöljük, mert azokban oly igazságok mondóvák el, melyeket magunk részéről is aláírunk. A társadalmat javítani kell, mondja cikkiróbarátunk; igaz? de hol vannak azok az eszközök, melyek által szeretetet oltathunk be a szülői kebelbe ott, hol jégkéreg fogja el a szívet? Erre adjon nekünk feleletet a mi igen tisztelt barátunk kinek gyakorlati nézetei talán meg fogják találni ezeket az eszközöket is. Mert oly férfi, mint e sorok írója nemcsak saját érejlén hanem hivatalos állásánál fogva is leginkább lehet képes arra, hogy a társadalmi javításra hasson.

A szerkesztő.)

— **Helyreigazítás.** Radócsa János zalaegerszegi képviselő úr beszámolóját e hó 18-án tartja Zala-Egerszegén d. e. 11 órakor, s nem 19-én, mint az lapunkban nyomdai hibából közölve lett. Mit is ezennel helyreigazítottunk.

— **Szobrot Berzsenyi Dánielnek** e jelszót a „Vas megyei Lapok” laptársunk mondotta ki s alig hangzott el már is az ige testté válaszdiumába jutott. Vasvármegye már értekezletet is tartott, s a mozgalmat legközelebb meg fogja indítani.

— **Értesítés a nagy-kanizsai tanítói járáskör t. tagjaihoz.** A zalamegyei általános tanítói testület központi választmánya f. hó 4-én tartott ülésén elhatározta, hogy a Krob síremlék leleplezési ünnepélye — kapcsolatban a zalaegerszegi tanítói járáskörnek őszi közgyűléssel — f. 1891. évi október hó 22-én, a közgyűlés befejeztével tartatik. Midőn erről a járáskörünk t. tagjait értesiteném, tisztelettel lelkérem, hogy a mennyiben idejük és körülményeik engedik, a kegyeletes ünnepélyen megjelenni sziveskedjenek. A n. kanizsai tanítói járáskör választmánya e hó 12-én tartott ülésén alulírottat bízta meg azzal, hogy a kör az ünnepélyen képviselje Nagy-Kanizsán, 1891. október 16. Hoffmann Már jkőri enök.

— **Jom-Klipur,** az izraeliták engesztelő ünnepe e hó 12-én volt. Előtte való nap esti 6 órakor nagy isteni tiszteletet tartottak a helybeli izr. imaházban, melynek csillógó fényben uszó áterjedt helyisége minden részében meglett az ajátatósodókkal. Dr. Neuman főrabbi és Karcsmaroff főkanior, hőteher ünnepi jelmezben festői alakot tüntettek fel, mikor beléptek az imaház nagy aijtáján. A fakantor énekének intonálásával az orgona hangjai töltöttek be a templomot, s aztán dr. Neuman a nala mindenko tapasztalt költői emelkedettséggel, virágos magyar irányú imát mondott, melyen a vezeklésezméje lengett át a lelkére az egtől a bűnök bocsanatát. Alig volt a női karzaton egyetlen szem, melyben a legdrágább gyöngy, a meghatottság könnyecskéjei nem csillogtak volna. Az ima után Karcsmaroff kezdte meg az éneket, részben a kiütönné iskolázott kar- és orgona kíséretével. Karcsmaroff baritonja ritkítja párját, mikor az alhangokat éneklé, mint ha a távolból a szellő fuvallma hozná suttogva az éneket — mikor pedig a magas hangokba csap át csak úgy rezd. belé az emberi kebel; de talán ön magán is tültet akkor midőn: „Haljad izrael!” kezdetű énekét zengette, a lelkese, odaadás, fájdalom, öröm egyszerre volt kifejezve énekében, trillái alatt rezgett a hangja mintha érc zene lett volna. A hívők meghatottsága különösen látszott az isteni tisztelet végén amikor a „kiengesztelési imát” énekelte. Másnap illetve az ünnep napján verőlényes nap volt, az izr. hívők egyetlen egyik sem maradt el a templomból, egész nap tömeges volt a vándorlás s emelkedett szellem lengte át a szép isteni tiszteletet, mely reggel 9 órától d. u. 3. — és 5 órától 7 óráig tartott, midőn a hívők kibékülve Istennel, s embertarsaikkal viszatértek lakásukra, hogy a 24 óránt tartott hójt után elkölték izetes est-ebédjüket.

— **Hangverseny.** Meghívót kaptunk, a következő tartalommal: a „Kereskedő-iták önképző egylete Nagy-Kanizsán” *Blumenschein* Vilmosné és *Pollák* Roza urhölgyek valamint *Ollop* Imre és *Pollák* Miksa urak szives közreműködése mellett szombaton, 1891. évi október 17-én, a Casino diszteremben zárkört táncvigalommal egybekötött hangversenyt tart. Kezdeté 9 órakor. Belépti díjak: 1. sor 1 fnt 50 kr.; 2., 3. és 4. sor 1 fnt 20 kr.; 5., 6., 7.; és 8. sor 1 fnt.; a többi sor 80 kr.; karzati ülőhely 1 fnt 20 kr.; földszinti állóhely 60 kr. Műsor. Marschner „Grosse Arie” „Haus Heilig” operából éneki *Pollák* Roza kisasszony. Mascagni „Intermezzo” „Cavalleria rusticana” operából zongorán és harmoniumon előadják *Blumenschein* Vilmosné urné és *Pollák* Miksa ur. Goldmark „Quelle” Mayer „Zauberlied.” „Magyar dal” éneki *Pollák* Roza kisasszony. Humorisztikus előadások éneki *Ollop* Imre ur. Liszt Ferené „Le Rossignol” zongorán előadja *Pollák* Miksa ur. Gounod „Schmukarie” „Faust” operából éneki *Pollák* Roza kisasszony. A zongora-kíséretet *Blumenschein* Vilmosné urné volt szives elvállalni.

— **Inkolazsékli választás** volt e hó 11-én Fityeházán, hol az iskolazsék elnökét az ideig volt *Szemes* Gyula újból megválasztott *Rozenthal* Miksa inkolazsékli tagja, ki ezelőtt is viselte e bizalmi állást; de időközben lemondott arról.

— **Vonat kjsiklás.** Vasárnap f. hó 11. a nagy-kanizsai vasúti állomásról közvetlen déli 12 óra után Barcs-felé indult 961 számú iz. zsvonat a második órbanál, épen Horvát-Szent-Miklós-közégnél, — a vágányból kiugrott; — nyolcz koei egymás tetejére halmozódott, — s teljesen összelörték. A forgalom lenakadást nem szenvedett, — mivel a Prágerhof és Barcs-felől jövő vonatok utasait egy már készenletben levő másik vonat várta, a melybe átszállva hozattak Kanizsára. A töröt kocsika estig levonattak a sinekről s így a személy forgalom lenakadás nélkül tovább folyhatott. — Ember életben kár-avagy sebesülés nem történt.

— **Esküvő.** Hacker Juliska, Hacker Mayer és neje kedves leánya e hó 15-én esküdött örök hűséget *Hoffman* Mihály Miksának a Budapesten megjelenő „Italmérés” című lap szerkesztő-tulajdonosának az izraelita templomban. Dr. Neuman főrabbi emelkedett magyar beszédben testette a fiatal pár előtt a házasság magasztosságát, buzdította őket kitartásra és egymás iránti bizalomra. A szertartás után, melyen igen szép számú közönség volt nem csak városunkból, hanem a völgyeny rokoni helyéről Saigetvárról is jelen; a nász vendégek a Casino-ba mentek, hol 40 ferékű valóságos lukullusi ebéd volt hadacsonyi s villányi borok mellett. Az ötödik fogasnál dr. Neuman toasztot mondott az u. párra, kiket csak röviddel ezelőtt áldott meg a templomban. Utánna lapunk szerkesztője éltette az értelmi-aristokratia, melynek egyik tagja a völgyeny, — és éltette a jelen volt szép női közönséget. Dr. Hoffman szigetvári orvos poharat emelve, szép oktatást adott öcsésének a völgyenynek, azután melegen emlékezett meg a nagy-kanizsai lögyinasiumról, melyben ő is végezte mind a 8 osztályt s tette az érettségi vizsgát, éltette a nagy-kanizsai piarista gymnasium tanári karát, mit a gymnasium tanárai nem lévén jelen, a piaristák helyett lapunk szerkesztője köszönt meg. Szepen beszelt a völgyeny is, ki a tiszteletére egybegyűlt vendégkoszort éltette. *Torma* bandája elevenítette a jó kedvet, mely ebéd után a tető pontra hágott, az asztalokat kivitték a az ifjuság a jó zene mellett táncra kelve éjfélig járta a csárdást, valczert, polkát.

— **Werin-féle múzeum** még mindig városunkban van, a „Polg. Egylet” kertje mögött felalított helyiségében. A város lakossága a mult héten sokkal tömegesebben látogatta mint az előző héthben, s most mar nem csak a pölgárság, hanem az értelmi osztály is telkereste a valóban tanulságos Múzeumot, melynek tulajdonosa, a látogatóit, — habár a belépti díjat leszállította, — még némi emlék ajándékokkal is ellátja. A látványosságának különös érdeket ad az egyes alakoknál alkalmazott gépezet, mely mint például a „Meluzina” alakjánál s szunyayadni kezűlő pibenő kebel rendszeres lühegést ug mutatja be, mintha valódi élő alak lühegne szemünk előtt. Nem kevésbé érdekes a sokat emlegetett dr. Koch mellszobra, mely egy szintén kiallított lénypék után lett mintázva viaszkból. A legtréfásabb a „nevető tükrök”, melyeknek homoru, domboru, előre és hátra hájtó alakítása által a belé tekintők arca folyton változik, majd a széles időtámlan arcot majd a hösszura megnyul, majd ledőlalu képet tüntet előnkbe. A szentimentalizmusért lelkesülők is megtalálják keresett tárgyukat e Múzeumban, mert ott áll a „Szép Vecséra bárone” — márvány — akarjuk mondani viasz-büsztejt, mely a spanyol eredeti szépséget egész természetességében tünteti elő. Sok megligyelője van annak az öt apró gyermeknek is, kik közül az egyik épen most ebredt fel, s nefelejtéskék szemével ép ugy elbájo, mint pici kis szájanak gyermekies mosolyával. Ez az alak igazán művészi kivitelben mutatja be a kis jószágot.

— **Eredménydus vadászat** volt grf. Szapáry Géza muraszombati vadász területén a letolyi héten, mely három napig tartott. Eieseti 393 vad, többnyire nyul és fácán. A vadász-társaságban voltak: herceg della Grácia és három fia, *Wickenburg*, *Bathány* és *Fünfkirchen* grófok, *Gosztonyi* Mihály, *Pollák* Pongrácz, *Sádry* József és *Csapótt* Zoltán.

— **Mávodvirágzás.** Nemesak Kis-Kanizsán csalta meg az őszi verőfény a természetet, a hol *Dalmányos* tanítóknak egyik gyümölcstája másodvirágzást hozott, hanem Siófokon-is, a honnét arról értesülünk, hogy *Karpelész* Lipót oitani vendéglős udvarán egy alnafa teljes virágzásban dizlik a község lakóinak nagy bámulata tárgyául.

— **Dr. Toldy László** a Törvényhatósági Naptár szerkesztője lapunk utján kéri fel mindazon hatóságokat, továbbá a pénzintézményeket részvénytársaságokat stb., melyek a Törvényhatósági Naptár 1892-iki folyamára vonatkozó kérdőíveket kaptak, de eddig be nem küldötték, hogy azokat az ő nevére Budapest, IV. ker. Lipót utca mielőbb beküldenni sziveskedjenek.

— **Herke Mihály** úrtól Szegedről lapunk 39. számában. Nem is olyan messze feliratu verset közölünk. Laptársunk a „Z. K.” minket elismerésre kötelező szivességgel tudatta velünk lapjában, hogy a köllemény koszorús költemek *Kiss* József kötetéből van véve s összehasonlításul lenyomatta ugy Herke mint *Kiss* verset. — Hogy két író hason eszmét feldolgoz, az nem egyszer fordul elő; de az hogy két író ugyanazonos kifejezésekkel enekeljen meg egy ideált az már nem jön elő a poezis terén, s minthogy *Kiss* József kötele sokkal régebben jelent meg minthogy az feltehető volna, hogy ő írta verset *Herke* után, jogosan azt kell következtetnünk, hogy ez utóbbi vette *Kiss*től, mely esetben a plagium vétkébe esett. A szerkesztőtől jószan senki sem követelheti azt, hogy ő minden költőnek minden évek óta megjelent versét ismerje, vagy ha ismerie is emlékeiben tartsa s így plagium könnyen csuszhatik be akar mely lapba, mint ez mar nagy lapoknál s nagy nevű íróknál megtörtént; ezért az ódium soha sem érheti a szerkesztőt hanem a szerzőt. *Herke* úr versét annál is inkább jóhiszeműleg közölük, mivel tudjuk hogy egy vers kötetben már több poemája jelent meg. E részben tehát minden ódiumot elhárítva magunkról, a hírlapírói tisztesség és kötelesség érzetében felhívjuk *Herke* urat, hogy ez ügyben nyilatkozzék érdemilegesen.

— **A jótekonyság egyik mentora** *Gadl* Edéné szül: *hodosi Karacsanyi* Maria hunyt el Keszthelyen 66 éves korában. A jótekonny egyletnek sokideig tevékeny tagja volt a derek nő s midőn a választmányi tagságról lemondott, az egylet egyhangúlag választotta meg az elnök méltóságra. Ézer és ezer embernél gyakorolta ő a jótekonyság áldados művét, s így ezer és ezer ember siratja elhunytát. Temetése oly imponans volt, minőt Keszthely rég látott; a szertartást maga *Dunsz* apát piébanos végezte nagy papi segédlettel, az óriási közönség ellepte az utcákat melyen a számos koszorúval díszített halottas-koporsót örök nyugalom helyére vitte a gyászok!

— **Tűz** volt e hó 12-én *Fityeházán*, ahol 5 lakó ház és több mellék épület lett a lángok martalekává. A tűz kiütésének oka eddigelő ismeretlen, azt hiszik azonban, hogy véletlen gondatlanság eredménye a pusztító vesztély. A szűkes infézkedések megteltek. Hogy az elégett házak voltak-e biztosítva vagy sem, nem írja tudósítók!

— **Sáurel.** — ha általában annak lehet nevezni azt a pár fürt szőlőnek leszedését, mely a Balaton mellett szőlőkben megtörtént, — már általában be van fejezve a balatoni hegyekben. A termés keves, a must savanyu mint az ecet — így írják nekünk a Balaton partjáról.

— **Összeégett.** *Habjanecz* István bejosi lakos 4 éves fiacskaja kiment a talu határába, hol a marhavész behurcolásának megatlása végett egy ór van, a ki örültet rakott. Az ór mintegy 50 lépésnyire tavozott az örtüztől, mikor egyszerre a gyermek jayvesztékését meghallotta. Oia futott de már keső volt a gyermek a tűzhöz közel menve, kis ruhaját langott kapott, a teste több helyen összeégett. A megreműt ör a sebesültet haza vitte szülei hazához, hol apóják; de a meghívott kórorvos a sebeket életvesztélyeseknek s gyógythatatlanoknak jelezte.

— **A szüret Zala-Szent-Lászlón** is mint általában a vidéken a tegzilannyabbul ütött ki, — írja tudósítók; — aig termelt tizedrésze annak, mi tavaly leszüretelétett. Minőségre nézve sem valami jó az a kis must a mi lett.

— **Külföldi miniszter nálunk.** Angolország földmívelési minisztere *Chabba* lord e hó 11-én éjjel Keszthelyre érkezett, ahol *Fesztetich* Taszilo gróf vendége volt. Másnap reggel a miniszter megtekintette a gróf lenéki gazdaságát, majd 13-án a gazdasági tanintézetet s annak külső majorját látogatta meg; figyelemmel nézegette a lögyinasiumi épületet, s minden felett, amit látott teljes meglegedettségét nyilvánította. Különösen tetszett neki a szép Balaton s annak vidéke. A magas vendég e hó 13-án d. y. hagyta el Keszthelyt szívelyes bucsut véve grófi vendégszerető házi gazdájától.

— A **Keszthelyi Társaság** e hó 11. tartotta évi közgyűlését, mely tudomásul vette a választmány 1890—91. évi működéséről előterjesztett jelentését. A tisztikar újból megválasztotta. Ezután helyben hagyták a jövő évi költségvetést.

— Az **iparostanoncok kiállításán** Keszthelyen e hó 11-én nyílt meg. A megnyitási ünnepélyen nagy közönség volt együtt, ott volt Takács főosztálybíró, a városi előjáróság teljes számban, a város bíró vezetése alatt, s az iparos osztály minden jelentékenyebb tagja a kiállítást **Udvarhelyi Gyula** polg. isk. igazgató, — mint kiállítási alelnök nyitotta meg szépen arcon, őszön, s szószóki hatással való adott beszéddel, melyben, párhuzamot vont Magyarország és a külföldi ipara között, kimutatta hazai iparunk fejlődését, hivatkozást tett Amerika iparára is, s jelezte, hogy Amerikai ipara tette a világ egyik legelőkeltebbé a világ ismeri majd huzdító szavakat intézett az iparosokhoz, hogy jövőben is rendezzenek kiállításokat a támogatás járuljanak annak létesítéséhez. A kiállításban 43 tanonc csinosan csinosabb tárgyakat állított ki, melyek a látogató közönség teljes elismerésével találkoztak.

— **Nagy törvény** pusztított e hó 12-én délután **Vindornya-Szöllősen**. A pusztító elem csakhamar lángba borította a község egy egész utcáját, minek folytán 35 épület teljesen elhamvadt, azonkívül az összes gabannak s egyéb élelmi szerek a lángok marataleka lett.

— Mint a körlevelekből értesülünk **CORNELLI** táncmester, ki a tanátnításban magán órákat szándékozik adni városunkban, — ma megérkezik Nagy-Kanizsára **Coronelli** jó hírnévű örvendő, s reméljük, hogy magán óráit sok tanítvány fogja látogatni.

— **Keszthelyi családok** A városi közönség nagyobb része meglepődéssel vette azon hírt, miszerint a főúrcák öntözését ezentúl a város házáig kezeli. Okt. 1. letelven a bérlet, várva-vártuk, hogy a rozsz öntözés helyett majd milyen jó öntözést a város; és mi történik? a város éppen semmi sem öntöztet, az ember bokaig erő porban jár; egy lassan ügöző ló olyan porfelleget ver fel hogy az ember azt hinné, tiszta van! Most őszzel midőn nem esik egy csepp eső sem, a forgalom élénkebb, mint az év bármely szakában, valóban meg nem bocsátható indolencia az illető háborág részéről. Kanizsa régente sáravál, ma pedig porával bírheti. Mikor szabadulunk meg ezen újabb csapástól, azt csak **Jupiter-Pluvius** tudja.

Rozgonyi Lajos polg. isk. tan.

Szemegzetés.

Irja: Kántz Béla.

„És mégis mozog a föld!”... mondja Jókai Mór. Perze, tán azért nekem ezt nem is szabadna mondanom? Ezek a szavak a szótárban ép úgy fordulnak elő az én javamra, mint a Jókai Mór javára.

Talán csak a „Zalai Közlönynek” szabad mindig azt mondani, a mit a „Zala” mond meg a „Herke Mihálynak” — azt irai, — a mit „Kis József” megirt?

Hisz ebből is világosan látható, hogy „mégis mozog a föld” — A „Zalai Közlöny” a föld örökös forgása következtében bolygója lévén a „Zalának”, — egyhéttel később kerül oda, — hol a „Zala” egyhéttel előbb volt.

Igy került egy héttel később a „Herke Mihály” verse a „Zalai Közlöny”, — s mivel Kis József vagy tizenöt évvel előbb „mozog mint Herke Mihály”, — csak most jött Herke a Kis József verséhez.

En pedig csak most vagyok ott, hol Jókai Mór volt, mikor mondta „és mégis mozog a föld”

Hogyne, hisz ez nálunk Kanizsán mindenki láthatja, van ez példa bőven.

Itt van mindjárt a **Herczeg Sándor** és a **Hirschler Odön** esete. Ennél eklatánsabb példa nem is szükséges.

Ezelőtt egy hónappal a „Herczeg Sándor” a „Zalából” bocsájtotta szélnek nagy szellemének lelket „**Asztó**”, — a becsületett agyon „**sajtó**”, — eszméit, — **Hirschler Odön** a „Zalai Közlöny”-ből szerényen „**felbőszített**”, — míg a természet örök törvénye **Herczeg Sándort** átvitte már a „Zalai Közlönybe” — **Hirschler Odönt** meg áthozta a „Zalába”.

Ez már csak elég világosan bizonyítja, hogy „mégis mozog a föld.”

Ezelőtt egy hónappal a **Herczeg Sándor** minden rosszat mondott a **Hirschler Odönre**, — s

ezt a **Hirschler Odön** „**tagadta**”: — most egy hónap után meg a **Hirschler Odön** ugyanazt mondja, — a **Herczeg Sándor** „**mindent tagad**.”

Perze, hogy „**mégis mozog a föld!**”

A **Hirschler Odönt** a „Zala” **rehabilitálta**, — már a jövő héten a „Zalai Közlöny” meg a **Herczeg Sándort** „**tisztította**.”

Azonban még nem lehet tudni, hogy sikerült-e a „**tisztítás**”, — mert az olyan „**hindó**” a „**saj**”, **tó** ügyekben igen nehéz „**tisztítás**”, **kiold** **balni**”, — különösen olyan „**nehéz testű**” embernek mint a **Herczeg Sándor**.

Bizunk mindent a szabad természet folyására — tudja az hogy mit kellend cselekednie, — „**kitörja**” e **Herczeg** előtti a **hinár**ból **szabadul**ás **ajtaját**, — vagy „**becsukja**”, — bármí történjék a való az, hogy „**mégis mozog a föld!**”

A gyógymód határai.

Irta: Gyakorló orvos.

Az orvos megválasztása, mindig bizalmi dolog; a beteg bizalma az orvoshoz, nagyon megkönnyíti az orvos gyógykezelését, míg a bizalmatlanság megbénítja némileg annak működését, azt tapasztaljuk neincsak orvosok hanem a laikusok maguk is.

A bizalom első feltétel tehát; de vannak mellette körülmények is, melyeknél az orvos megválasztása alkalmával szemünk előtt kell lebegniök. Némi vezér fonalat akarunk olvasóink kezébe adni a sorok által, melyekben **Nethonyel** hírneves bécsi egyetemi tanárnak közelebb **Halálban** megtartott értekezletét ismértőlük.

A nagyevű tanár hangalyozta azt, hogy az emberi nem ámbár bele nyugodni látszik azon változhatatlan ténybe, hogy minden embernek meg kell betegednie, s utóbbja is meghalni, még sem képes élet fenntartási ösztönét teljesen kiirtani, és ez ösztönnek köszönhető a gyógymód eredete. Ezután a 3 kérdést veti fel: Mennyiben teleg meg a jelenlegi gyógymód az orvositan követelményeinek?

Hol van a gyógymód hatalmának határa? És — mily kilátása nyílik a gyógymód haladásának?

Köztudomású dolog, felelt a félétt kérdésekre **Nethonyel**. — közudomású dolog, hogy mily örvénytés haladást tett az orvositan az utolsó évtizedek alatt. A sebészeti, — női bajok és szembetegségeket felemlítve, utal a fizikai vizsgálati módszerekre. E nagy haladás epochális embereit, — **Liszter Pasteurs Koch** ferditéseit támadva, kiemeli s beiga-olja, hogy az itt ott felmerülő tévedések s ferditések leszámításával a jelenlegi gyógymódok az orvosi tan követelményeinek mindenben megfelelnek.

A második kérdést következőleg tárgyalja. Megbetegedni nem egyéb, mint élni megváltozott viszonyok közt, s itt tesz tehát gyógyítani? A testben előforduló kóros állapotokra oly irányban hatni, hogy azok tovább ne terjedjenek, a szervek rendetlen működését pedig az egészséges viszonyokra vissza vezetni ezt nevezvén gyógyításnak a gyógymód hatalmának határa addig terjed, míg a változott viszony ismét előbbi állapotába hozatik. Megkísérli azután a tanár példákkal magyarázni azt, hogy mennyire képes az orvositan, s feladatának megfelelni, felemlítvén a metszett sebeknek olykor, minden gyógykezelés nélkül, a természet által történő hegedését, mint a megromlott viszony helyreállítását. A nyílt sebeknél való gyógyítás sikerebb s előbb történik meg, ha a gyógyítás a fertőtelenítés oltalma alatt vezetetik. De beismeri azt, hogy maga a gyógyulás oly körülmények által ideztetik elő, melyek a mi hatalmunkon kívül állanak. Gyomor fékelynél mindenesetre bizonyos intézkedések által gyorsabb a gyógyítás, amennyiben a beteg testrészt káros behatású tényektől megóvjuk; ámde például hasonló mód alkalmazása folytán, a folytonosság hiánya nem gyógykezelhető. A heveny lóbag gyógyításáról szölvá azt mondja: oly ismeretes belső gyógyszer, mely a heveny lóbnál közvetlen használna, nem létezik, mit e bajnál tenni lehet, az orvosok régi tulajdona: nyugvás, hidegborogatás, véreresztés és más semmi. De ezek is sokszor eredménytelenek! Kevésbé állunk jól az idült gyuladásokkal. Ezeknél a massage, testgyakorlat, villanyozás, vizkúra és a gyógyfürdők a mi gyógyszereink. De azért itt is megcsik, hogy nem érünk el kívánt eredményt!

A további fejtegetéseket, ha szerkesztő ur megengedi jövőre fogom folytatni.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetőtől mérvök, lapunk kiadójánál, **Fischel Fülöp** könyvtárus árléteben megrendelhetők.

— **Polonyi Elemér** a „nagytehetségű zongoraművész ki a múlt évadban feltűntet haláltt jövetával „**Magyar Rapsodia**” című zongora darabot írt, mely a „**Harmonia**” társulat kiadásában a napokban hagyta el a sajtót. A darab fél nehéz modorban tartva. Ara 1 frt 50 kr. s kapható a „**Harmonia**” zeneműkereskedésben (váci utca 9.)

— **Nagy Almedol zeneelméleti** s címe **Hubay Jenő** legújabb népdalának, mely a „**Harmonia**” társulat kiadásában most megjelent. A költemény **Bartók Lajos** tollal és a dal is neki van ajánlva. A zeneművet, mely **Kunoy Vilmos** és fia első magyar zeneelméleti nyomtatásból került ki, rendkívül lálcsoo csim-lapraja díszíti. Ara a dalnak 60 kr. s kapható a „**Harmonia**” zeneműkereskedésben (váci utca 9.) A dal cigány zenekarra is le van törve s minden zenekar ingyen megkaphatja a partitúrát, ha ez iránt a zeneműkereskedéshez fordul.

— **Petri Mór költőműveit**, **Petri Mór** költemények című kötetete, mely a nyomtató, ipar teljes művészetével kiállítva tizenegy ívre terjed, már **Karácsonyra** megjelenik. Szász tisztelettel kéri a gyűjtőket a gyűjtővekeknek legkésőbb e hó végéig szives beküldésére, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozást nyerjen. A megrendések szerző nevére címezve **Zilahra** intézendők. A könyv ára: diaskötésben 3 forint, lázva 1 frt 60 kr.

— **Berczik Árpád** miniszteri tanácsost, s szintű irodalom e kedveltjét meglopták. Nem pénzárcaját, hanem eszme szüleményét ragadták el tőle. **Berczik** ugyanis „**A szakal**” cím alatt kiirtó novellát írt. Ezt a novellát valami **Alex. H. Horvitz** ellopja és saját neve alatt a „**Politik**” című lapban köze tette. A tulajdonjog megsértésének orvoslása iránt megdőltek a lépések.

— **Szilácz növendékek ösztöndíj**. Az orsz. zene és színművészeti akadémia igazgatósága felszólította a megyei és városi törvényhatóságokat az iránt, hogy az intézetben szilácz növendékek részére ösztöndíjakat alapítsanak. Az ösztöndíjat csak az illető megyei vagy városi illetőségű növendékek kapják, essalig azzal a kikötéssel, hogy a mennyiben az akadémia elvégzése után valamelyik budapesti országos műintézetnél nem nyertének alkalmazást, kötelesek lennének az ösztöndíjat adó város vagy megye színházában játszani. E felhívásra eddig Pozsony megye és Seimecvaros jelentették ki, hogy hajlandok egy-egy művész növendéknek stipendiumot adni. Az intézet igazgatósága ez ösztöndíjakra közelebb kúrja a pályázatot.

— **A köztelek** című lap, mely az orsz. gazdasági egylet hivatalos lapja ötödik számát vetők, Mint az előző számok ez is szakavatott szerkesztore vált. Közérdekű cikkei közül felemlítendőnek tartjuk a földművelési tárca költségvetése 1892. feliratu vezérökkeit. A tudomány és élet, „**Gazdaság és Technologia**” mind oly cikkeik, melyek a gazdaságot közelebről érdeklik. Gazdasági tudósításokat is találunk s lapban az orszag minden vidékéről. A jól szerkesztett lap előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 6 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Melegén ajánljuk gazdaságunk figyelembe e jól összeállított szaklapot, Megrendelhető lapunk kiadójánál, **Fischel Fülöp** könyvkereskedésben.

— **Toldy László** fővárosi főlevéltárnok a Törvényhatósági Naptár 1892-ki folyamára hirdet előfizetést. E munka, mely első évfolyamában egy kis, zsebkönyv alakú füzet volt, ma már egy közel 700 lapra terjedő, nagy 4-retű köteté nőtte ki magát. Evtől évre bővül és tökéletesedik. Az új folyam egész sereg javítást, újítást, bővülést tartalmaz, melyek felsorolása hasabokt venne igénybe. Azert is, csak hármát emelünk ki. Egyik a nagyközsegek kimutatása. Haivan kérdésre felel minden egyes nagyközsegnél; e kérdések a közsegek valóságos fotográfiait adják, a mennyiben kitüntetik annak közigazgatási, népességési, nyelvi, telekezési, gazdasági, társadalmi, vagyoni, ipari, iskolai viszonyait; felvilágosítást adnak a község hovatartozandóságáról, vallási, igazságügyi, penzügyi, közlekedési, hadügyi, bányászati, erdészeti, kulturmérnöki, mentelepi s egyéb szempontokból stb. A körjegyzőségek rovata egészen új, és ebben bétüsoros rendben so-

roftainak tel a közigazdóságok, közigazgatási viszonyaik s a közigazgók nevei. A harmadik újítás az, hogy fel vannak véve az országban lévő pénzügyi intézetek, iparos- és részvénytársaságok, biztosítási intézetek, s. h. a szükséges kimutatásokkal. Az új folyamot 18 arckép fogja díszíteni, s a Hasznos tudnivalók rovata is sokkal gazdagabb lesz az eddiginél. Ára a nagyterjedelmű s a legnagyobb és legbővebb napiújság tartalmú kötetnek az eddigi, hallatlanul olcsó marad, t. i. kinye 1 frt 30 kr., köve 1 frt 50 kr. Bárzan állítjuk, hogy egy s hatóságoknak, mint egyeseknek nélkülözhetetlen segédkönyve ma már a Törvényhatósági Naptár, s ezért szives kézzel fogjuk feladni a t. olvasóink és a nagy közönség figyelmét. A megrendelés vagy előfizetés a kiadóhivatalba küldendő: Budapest, V. Hoid u. 7.

— **A »Képes Családi Lapok«** 42. száma ép oly tartalomban jelent meg, mint a női olvasó közönség e kedvence lapjának minden száma. A most megjelent szám tartalma következő: **A Titok»** írta Beniczkyné Bajza L. **Állószólo»** Komocsi Józseftől. — **Rakosi lenő»** Memortól. — **Nők, mint orvosok»** György Aladartól. — **Havasi gyopár»** Kovács Istvántól. — **Gondolatok»** B. Büntner Linától. — **Szüret után»** Halmy Gyulától. — **»Pár lap naplómból»** írta: Cs. Pálotay Akos. — **Vivóiskola»** írta: X. Y. Z. — **Francine»** írta: André Theuriet. Fordította: Molnár Gyula. — **Humor»** — Mindenféle: A hét úkra. írta: Metisztó. — Irodalom és művészet. **Hymen»** Értesítő. — A lap képei ezek: **Rákosi Jenő»** — **I. Károly»** Württemberg királya. — **Állószólo»** — **Bizalmas óra»** — **Lovak harcra»** — **Mozart»** — **Mozart-család»** Regénymelléklet: **»Alakulások»** írta: Tabori Robert.

— **Előfizetési felhívást** vettünk **Dura Maté** »Uj Elef» című költemény kötetére. **Dura Maté** a fiatalabb költői nemzedék egyik kiváló tagja, kinek költeményzeire a tövén minden szépirodalmi lapjában találkozzunk; lapunknak is barátja s a »Zala« olvasói is ismerik őt. A 10 ívre terjedő, díszes kiállítású mű előfizetési ára: díszkötésben 1 frt. Gyűjtőknek 10 előfizető után tisztelet példány jár. A kötetet folyó év dec. elején minden előfizető megkapja. A gyűjtőket november 15-ig nevére címezve (Budapest, honvédelmi miniszterium) még abban az esetben is visszakéri szerző, ha előfizető nem lenne.

CSARNOK

Alkonyatkor

A nap sugár
Pihenni száll;
De fényvel festi meg amott
A lomb övezte vármotot.

A tó rizen
Csillag a fény;
S rajt' hatnyuként hajók raja
Ingón libeg-lebeg tova.

Parton ragyog
Futó homok,
S emitt amott az ég alján
Szélong egy-egy felhőfözlény.

Dalok madár
Pihenni száll
S lombok között u. fülesile,
Zeng. bú, az erdőnek szíve.

A lombokon
S éirágokon
Az esti fény sugarainál
A méh még lengelézve száll.

A napugár
Pihenni száll
De feltűnik, s felénk mosolyog
A nyúljas, szende fényű hold.

A fűz hajlong
Suttog a lomb
S zugó fenyvek titkos árnyán
Sohaj lebben szellők szárnyán.

Szélong a köd
Lombok között
S im előz már a fényugár
S a néma csendes est leszáll.

Szigligeti A. Gy.

Modern szerelem.

Írta: REINER ZSIGMOND.

Sötét percek

Örök lángból
Boldogságot,
Almadoztam és is egyszer!
Nézek rád,
S a szívedről
Becsőm marja, szőlő nem mer.

Örök kedély,
És a méltó,
Veri, edgya áru lékem!
A boldogság
Mert valahaj
Fakón kellett voln' születnem!

Ilka.

— Mily egyszerű költemény ez! Minden sora valóságos szemérem, minden betűje igaz gyönyör melyet a költő lelke mély tengeréből merített. Mily élénk eszteli lelkének komorságát, mily szépen festi komoly lelki állapotját! És a költemény szerzője a szép nemhez tartozik! ... A ki így egyszerű és mégis szíveskedően, így közvetlenséggel és mégis oly megkapóan tud írni, az nem is lehet rut'! Ha elgondolom, meynyit kellett neki szenvednie, míg komor hangulatának így valasztékos szavakban adott kifejezést, mily mély nyugatommal tűrhetta a reá nehezelt bántatás-mánsági súlyát önkénytelenül is vonzalom, mélyebb érzelme kezd bennem iránta felébredni! ... En szerelmes vagyok betű! Igen a büszke világ, Apsai Oszkár, a nővilág korlátlan hatalommal felruházott terelme beleszerelt egy hölgybe, kit még soha nem látott, a kit nem is ismer.

Igen szeretem őt, mert szellemes lángszű és a mi fő szép.
Meg kell ismerkednem vele! Ha esztelen szerkesztő barátom előtt szívem érzelmeit, ha kifejezem, hogy ilka nélkül nem is élhetek bizonyra tudatja velem ez angyali lény kiletet és lakhelyét!

Ezen lelkesült monológot Apsai Oszkár Zala-Egerszeg dandy királya tartá. Kélsze olyan, mint minden dandyé.

Fehér cilindere fekete szalaggal... hűbéher ing tükörfényes magas gallérral... sárgasáber kabát thearozsa-bimbóval... finom, giace keztyű, tele parfümmel... fehér nadrág rettenetes kockákkal... fényes lakkcipő egnek meredező fejlet és — a mi legfontosabb — monoklijja egészíté ki azon furcsa valamit, a mit az emberiség gigerlinek keresztelt el.

Különben Oszkár ma is foglalkozik a szépirodalommal és a legszellemesebb szerkesztői üzeneteket mindiz ő kapja.

A »Költők Lapja« egyik számában olvasta ezen költeményt és ez annyira felhevítte gigerli-lángolajú kedélyét, hogy azonnal beleszerelt líkába. Rögtön le is ált és lenkolt szavakkal rajzolta le új kiadásu szerelmét és kérte Ilka hohétértő szölo tudósítást. Néhány nap mulva Oszkár a következő levelet kapta!

Kedves barátom!

A »kedves ilka« egyik birnyes költőnk. Ha levelezésbe akarsz vele lépni, az ő tudósítása szerint e címre küld leveledet: Ilka, poste restante. Nagy-Kanizsa» Barátod X.
Zala-Egerszeg 1891. május 12.
Mélyen tisztelt Nagysád!

A »Költők Lapja« múlt számában közölt verse oly lelkesedéssel tölte el egész valomat, hogy — már kimondom nyitán — szerzőjébe beleszereltem. Igen! Szeretem imádom! ... Rajongok önér! Tan csodálkozni fog, hogy ajtóstól rohannok a házba, de az őszinteség és szókimondás jellememben fekszik. Hogy miért veszem »Zalakban a macskát« annak egyedüli oka az hogy szent meggyőződésem, miszerint az, ki így értékes gyönyöggel gazdagítja irodalmunk kincsét, ki így melegen tud a szívhez szólni, az kell, hogy szép, hogy elragadó legyen! ... Nagysád én szeretem kedvedet — ílj! És ha már az ádáz sors oly messzire taszított kedvedtől, hogy nem lathatom a szöke leomló fűrtöket, ábrándos költőies zemeit, pisze orocskáját, cseresznyesajakát (ilyennek képelem a szépemhez tartozó poétákat) legalább engedje meg, hogy levél útján toimácsolhassam szívem lángoló szerelmét. Esedezem, fejelem soraimra minél előbb, mert addig sem éjlelem, se nappalom, addig élő halott leszek! ... Sorait epedve várja örök hiva Apsai Oszkár.

Nagy-Kanizsa 1891. május 15.

Tisztelt Uram!

Elragadó ékesszólással megirt levele engem valóban el is ragadott. Örvendtettem annak, hogy gyenge tehetséggel ilyen valóban szellemes lérfi vonalmát nyertem meg és szivesen levelezésbe is lépek önnel, ki iránt én is meleg rokonszenvet táplálok. És azon kijelentése, hogy én

szép vagyok? ... Nemely hiselgöm ugyan ezt tartja s a szerkesztőm is ha veszt két, bájos nagysád-nak szöli, de én, de én határozottan kimondani azt, hogy szép vagyok, még sem merem! ... Remélem, hogy valamikor még személyesen is megismerkedhetünk egymással. Most pedig isen önnel! Levelet várja ilka.
Zala-Egerszeg 1891. máj. 18.

Bajos Nagysád!

Sorainak bírtokába vagyok!!! Valahányszor gyönyöbélire reásk pillantásom, igaz boldogság szállja meg keblemet. És kegyed, ki így ír ne volna szép? Aljas rágalom, hazugság attól, ki azt meri állítani! Hogy pedig ezt bebizonyíthassam, engedje meg, oh imádot nagysád, hogy szentélyébe betolakodhassam, hogy felkeressem azon csalogány lésséket, ki így szépen tud enyelni. Feleletet kér örök hiva Apsai Oszkár.

Nagy-Kanizsa 1891. máj. 21.

Kedves Barátom!

Kérésének nem tudok ellenállani! Lakasom K... u. 12 szám I. emelet. Várja várja ilka.
Zala Egerszeg 1891. máj. 24.

Drága Agygálom!

Holnap jövök! Alig várom, hogy lengje termeted álloihessem, hogy lida piros ajkaidól szívesen arasz edes mézet. ... Ovat szerelm Oszkár. Május 25-e érkezett. Delután három óra van. A tennyezett lakás ajtaján a vonatnál megérkezett Oszkár kopog.

Szabad!

Az ajtó felnyitk... Oszkár belep. Cinosan butorozott szobában van A keretelen egy szíros husidmeget lát, mely az ő meglepésekor tiszteletteljesen feláll és egy báptejes mosolyal Oszkár felé — gurul.

Szerelőm! alacsony és kóvér matrona ez. Emberemlékezet óta nem lehetett derekát látni. Hymennel nem fogott kezet és így agszúsz maradt. Gyau volt a többi sön leányok között, mint Pharao hét kóvér esztendeje a hét sovány mellett. Haja már deressedni kezdett. Természetes, pápaszemet viselt, melylyet minden dolognak a mélyére hatolt. Mindenkinék a veséjébe akart látni A mi arat illeti, azt nem mondhatnám — szépnék. Volt ugyan rajta egy akkóra szépségtápasz, mint a tenyerem, de azért még sem volt szép. Szeme acelszürke, minden pillantása egy kis mérges tűz. Ajka — husos. Igazságtalanság volna ajkáról beszélni, anélkül, hogy nyelvéről megteledkeznenk. Ez a fegyver, mely egyesíti magában a tü, kard és olo tulajdonágait. Szúrásokat osztogat vele, sebet üt és a becsületet nyirbaja. A mi pedig szépségét leginkább előmozdítja, az — kis hatásza.

Ezen alak közeledett Oszkár felé. Járása hasonlított egy elefántéhoz mely a cirkuszban poikat táncol.

— Mivel lehetek szolgálatajára uram? — szöli ő, egy új kiadásu mosolyt erőttelve ajkára.
— Nekem? ... Igen... én ilka kimszszony után batorokodom tudkozódni... — szöli Oszkár megrökonyódve, mert megijedt a közeledő alak láttára. Ha ilyen az anya, milyen lesz a lány?
— Úgy? ... Es kibez van szerencsém?
— En Apsai Oszkár vagyok!
— Nagyon örvendek! ... En pedig az egynevezett ilka kimszszony vagyok!
— Mi... mics... micsoda? Kisrühand!!
— En elrohant.

Köszgazdaság.

— **Kereskedelmi tárgyalások.** Mint Münchenből értesítések alapos az a remény, hogy az Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország között folyó tárgyalásokat október hónapban befejezik, ámbar van még néhány pont, melyre vonatkozólag az egyezés még nem jött létre. Most már nem tartanak naponként üléseket. — A »Münchener Allgemeine Zeitung« demantálja azokat a híreket, hogy a svájci szerződési kiállítások rosszabbá váltak. E kiállítások teljesen változtatlanok és a pépszavazás előtt nem is várható hogy megváltozzanak.

— **Budapesti gabonátzede.** Buzát jól kínáltak, a kereslet élenk volt. Eiket szilárd irányzat mellett 40.000 méterma 5-10 krral magasabb áron. Egyébb gabonaceműekön csekely üzlet, rozs 5-10 krajcárral, árpa 5 krral szilárdabb, zab kelemesebb, 5 krral emelkedett, tengeri változatlan. — Budapesti terménytözde. Zsiradékban szilárd irányzat. — Disznózsír 56 frt — kron kóttetett. — Szilvában az irányzat szilárd volt. Kóttetett készáru: boszniai szokványminőségű 8¹/₂ frton boszniai 100 dbos 9¹/₂ frton, '85 drbos 10¹/₂ frton 56 kilogrammonkiut. Szállításra kóttetett: októ-

berre szerbiai szokványminőségű 8.25 frton és boszniai szokványminőségű 8¹/₂, forinton boszniai 100 drbos 9¹/₂ frton, 85 drbos 10¹/₂ forinton 56 kilogramonként; novemberre boszniai szokványminőségű 8 frton, 100 drbos 9 frton, 85 drbos 10 forinton, szerbiai szokványminőségű 8.—8.25 forinton kötetelt 56 kilogramonként. — Szilvaiz októberi szállításra 19.50 frton kötetelt.

Gyomorgörcs és gyomorhajok különféle nemel többnyire hibás diéta mértéktelenség meghűlése által keletkezhetes. Ilyen esetekben a sok tapasztalaton alapuló háziaszer dr. Roza eleibalza Prager B. gyógyszerárából Prágában hat kitűnően. Kapható minden gyógyszerárban.

— **A Sarg-féle Kalodont**, egy kitűnő fogtisztító és üdítő-szer, minden legmeglepőbb rövid idő alatt az Osztrák-Magyar birodalomban, Németországban és Franciaországban meghonosult, győzelmi útján az egész művelt világban elterjedt, s most Osztrák-Magyar és Angliában is használata véteket. Valóban öröm gerjesztő s nagyon megnyugtató a tudat hogy egy beiföldi találmány, oly rövid idő alatt nem csak a szak-tekintélyek, hanem a nagy közönség elismerését is ki tudja vívni magának. Már maga ez a körülmény elejé igazolja, hogy a Sarg-féle Kalodont, melynek elterjedésével egyetlen más fogszerszem dicsekedhetik, mindazon kívánatoknak megfelel, mely egy kitűnő fogszerszhez köthetik. E szernek hosszas kísérlet után megállapított előnye a fogak és foghúsnak tisztasága és épsége fenntartásánál, a legkisebb ártalmas rész nélkül, valamint annak hasonlíthatatlan olcsósága, a Sarg Kalodont bevitté úgy a palotákba mint, mint az egyszerű polgári házakba. E szer — a még sajnos nem eléggé méltányolt történelmi és magyarság — hogy a folytonos használat által a fogak tisztán tartása általános lett s nagyban gyakorlatba lett véve, mert a hol e szer, egyszer a másod szatalon vagy az utazó tárcában helyt talalt, onnet nem fog az többé hiányzani soha s nem fogja más ily léle készítménynek átengedni.

Felelős szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyiltér*)

Fekete, fehér és színes selyemszövetek 60 krtól fel egész 15 frt 65 krig méterenként, sima vagy tarkozott (mintegy 240 különböző minőségben, színbén és mintázott szöveteket (korabeli 2000 színbén) küld végenként vám és postadíjmentesen **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) gyári raktára **Zárlében**. Minták megrendelésre azonnal küldetnek. *Levelekre Szajba 10. kerületi fogorvos-társaság.*

*) Az e rovatban közöltétekért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Nagy-Kanizsa, Sugar-ut az „Egyet-ker” mellett „Hugaris” szaffoda árteltesében.

WERIN Muzeuma

nagy történelmi mechanikai

Eletnagyságu és mozgó **vaszmalakok**, melyek hasonlatosságuk, csodálatraméltó jelmezük és csodálatos mechanikájuk által máltó feltűnést keltenek.

AZ ALAKOK MŰNORA:

Legújabb 1001 éj nagyszerű látványosság. — **RUDOLF** trónörökös a rivatalon. — **Vencura** bírónd, a kétszer díjkorozott bécsi szépség. — **XIII. László** a 5. szentély, teljes egyházi díszben, áldóp. — **Hóféherke** a két törpével és a herceggel. — **W. Sándor**, orosz örök a halálós ágyon. — **Alméc** az egyiptomi csodálatny. **Koch Robert**, a híres tanár Berlinből. — **Fátima**, híres keleti szépség. — **Amor és Vénusz** mythologiai remekmű. — **5. úr** Amorella a Schwanthall muzeumból Münchenben.

Egyik színdarab, a néptalálókak a világ minden részéről és számos országú híres személyiségekkak. — **Kálla** színdarabban **MELUZINA** a halók tündére, léle hal, féle néf ábrázol. Ezen színdarabhozott remek mozgó alak eddig még Magyarországon nem volt látható. — **ezek kívül egy pártit, szent-terem, melyben minden színdarabot vezetni lehet.** — **Kiállítás** minden csodálat által minden megrökönytetéssel megtehető.

BELEPTI DÍJ (szállítók 20 fr., gyermekek és katonák 10 fr.) **10 krtól kezdve 10 krtól**

Naponként nyitva reggel 8 óráig este 10-ig fényes kivillágítás mellett.

Mintán ezen nagy muzeum Európa legnagyobb városában a legnagyobb kiállításokban rendezett, számos látogatást ker. mely történelmi **WERIN M.** muzeumtelepítés.

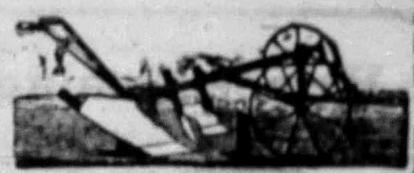

Szállítható mezei vasutakat

gazdasági, erdőszeti és ipari célokra legjobb kivitelben jutányos árákon, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő- és egytetemes acél-ekéket (SACK-rendszer)

Jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a **SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár** rézköny-társaság **BUDAPESTEN.**

MAGYAR KIRALYI ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos elárusltást képviselő Budapest, mérleg utca 4. ajánlja kitűnő minőségű palackboralt.

Borok hordókban is szállítanak. Arjegyék ingyen és bérmentes.

946 3—3. Fiókáruda: Erzsébet-Körut 56-ik szám alatt Korányi F. tanár ur házában.

A KÉPVISELET:

BUDAPEST MERLEG-UTCZA 4-DIK SZÁM.

Sarg Kalodontja magyarul a fogak szépségét jelenti.	Sarg Kalodontja el van ismerve mint nélkülözhetlen Fogtisztító szer.	Sarg Kalodontja mint teljesen ártalmatlan szer egózségügyi hatónágilag meg van vizsgálva.	Sarg Kalodontja Igen alkalmas az utazásoknál illatozón üdítő hatásúndi fogcs.	Sarg Kalodontja a legnagyobb eredmény nyel van alkalmazva a bel és külföldön	Sarg Kalodontja az Udearoknál és a ne messzignél ép úgy, mint az egyszerű polgárháznál használatban van.	Sarg Kalodontja károsó mindig a sokféle értéknélküli utazások végett.	Sarg Kalodontja kapható 35 krtól dobozokint gyógy tárcákban dragoitól és az illatosított.
---	--	---	---	--	--	---	---

Minden egyes darabhoz mellékelve van a magasabb körökből nyert elismerés. 956

Cigaretta-Értékelők!

A ki egyszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigaretta jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is márvány. Ezért, de még egészségesebb érdeklődésben is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomságán minden kétséget kizáró legyen. Teljes meggyugvásról és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches”

BRAUNSTEIN FRÉRES

PÁRISI GYÁRÁRHÓL, 65. HOULEVARD EXCELMAN

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekedik, hogy nomcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítsunk. Tapasztaljunk azonban, hogy a fogyasztók között sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik égők névvel kénytelenek, a mit pedig a tisztességes gyáros mindig megtesz, nem merik sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak közönséges teljes lapozását és annak minőségét is lecsökkentik és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezáltal utalván, bíráskodásig, hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches” legyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Egyáltalán figyelmeztetünk mindenkit, hogy papírjaink címlapján cégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRÉRES.

793 18-25

Cigarettapapírunk és levelezési kvárti raktára Bécsben, I. Schottenring 25. sz. alatt létezik.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ezek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már le mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyfűvekből a legfinomabbakban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus fejbűtődés, vértőlulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen határozottan bizonyul. Ily kitűnő hatással köveikertében ezen életbalsam egy bebizonyult, megbízható házi szerévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegecskéje két burkolva van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból FRAGNER B. Prága 205-III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, szeles felül pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő FRAGNER B.

Védjegy. fóráktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban s Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: 759 22-26

„Prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hányattalozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményei használható a női emlő gyuladásaival, a tej tepedéseivel s az emlő megkeményedéseivel szűlőkor, kelevényél, vérdaganatoknál, gennyek fakadékoknál, pokolvarudál, körömgöyök-nél, az ugynevezett körömféregnél, cikeményedéseknél, felpuhadásoknál mirigydaganatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, cikeményedést, felpuhadást s legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájó-m nélkül felszívja, kiereszi és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánzásra, másolat-ki figyelmeztetünk, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga cícszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és két karimába, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéshallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: **Dr. Tolnai Lajos.** Főmunkatárs: **Dr. Várdai Antal.**
Felölős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármin.**

Előfizetési ára:

a **Hölgyek Lapja** című divat-melléklettel s a **Regénymelléklettel** együtt.
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedik lép. A magyar szépirodalomnak s hatalmas tényezőjét a magyar művelt családoknak s szellemi kincsét még a következő írók és írónők támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Szeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczedy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kulifay Benitzky Irma, Harmath Lujza, Havasiiné, Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélősebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, s mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalná s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajánlódokozza meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórójátékokkal, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért biztos számíthatunk minden honfium és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legszívesebben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 10 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetőket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal mindig szolgálhatunk.

Budapesti Hirlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat a **BUDAPESTI HIRLAP** apró-hirdetéseit által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkeznek közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatós eszköz, mint egy-elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvvezetőt, irodatisztát, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt ispanit, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak; a háziasszony, aki szakácsnőt, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet házeladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasszonyi és egyéb pályázat, lakáskiadás, és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életközésgélet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ-HIRDETÉSEI
által célt lehet elérni

933 5-6 **Családi jelentésekre,**
különösen

eljegyzési hírekre, himen hírekre,
esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,
névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

A „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas. A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Címvel ellátott hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban meg tudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is; ha a kérdezősködő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hirlap Kala-utca 16.”

Szerkesztőség:

Nagy-utca 83. házszám.

Idő intézkedő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentesen levelek csak ismert kezek

ből fogadtatnak st.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezeti hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischer Fildip könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 ft — kr
Félévre 2 .. 50 ..
Negyedévre 1 .. 20 ..

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitorsa 10 kr.

Közvetlen, valamint a hirdetések vonatkozású Fischer Fildip könyvkereskedésbe intézkedni.

Radocza János beszámolója.

Csak nagy eszmék, igaz elvek és őszinte szeretet képesek egy város ezerekre menő lakosságát oly lelkesedésre gyújtani. — mint a minőt láttunk Z-Egerszegen f. hó 17-én ez csak oly férfiaknak járhat (sztyárlésről, ki mint Radocza János, — kerületének jótévő atyja, — ki gyámolítója a szegényeknek nem feltétlenül viszketegegből, — hanem jó szíve nemes sugallatából, — kit szegény és gazdag tisztel, becsül és szereti, — nem azért első sorban, mert kerületöknek országgyűlési képviselője, — hanem mivel mindenkinek igaz önzetlen barátja, segítője. És mi meg vagyunk győződve arról, hogy míg azon zászló alatt fog harsolni tovább is, melyek drága tricolorját a szabadelvűség nagy eszméi és igaz elvei lobogtatják, — a melyre edes hazánk nemzeti érdeke van czélul kitiltva, — addig az a rajongó szeretet és lelkesedés, melylyel öt Z-Egerszegen fogadni láttuk, — soha apadni, — hanem folyton maradni sőt növekedni fog.

A fogadtatás a következőképen történt: Radocza János — ki már f. hó 17-én d. u. érkezett Z-Egerszegrre, — Szent-Iván állomásánál egy körülbelül 18 tagból álló küldöttség fogadta és üdvözölte, — mit ő melegen köszönt meg. — Rövid beszélgetés után előállt a helyi érdekű vonatnak egy díszesen fellebogozott és bokrétázott mozdonya, — s a küldöttség és képviselőt Z-egerszegrre vitte. Itt több ezerre menő közönség várta és éljenezte, a megérkezett képviselőjét, — moszárágyukat sőtögettek, — s midőn a lelkesedés szilte szilni nem akaró éljenzésbe a közönség belefáradott s csendes lett, — Kovács Károly polgár-mester üdvözölte lelkes és szép beszédben Radocza Jánost — melyeknek befejeztével — s a képviselő részéről adott válasz után, — a polgármester a fellebogozott és korszorított pályaudvaron megjelent egyletek és testületek, — így a Vöröskereszt egylet, tanegylet, karácsonfa-egylet a zala-egerszegi nőitói járáskör, tüzoltó-egylet, izraelita hitközség, ipartestület, kereskedelmi kör, kereskedelmi ifjuság, iparos ifjuság önképző egylet és földmives társulat tagjait mutatatta be Radocza Jánosnak

A testületek bemutatása után a képviselő kocsiba szállt, s számos kocsitól követte, az uton a nagy tömeg folytonos éljenzése között szállására, főispán ömeltőségéhez, hajtatott.

Az utcán, hol végig mennie kellett póznák voltak sűrűn fölállítva, — nemzeti logokkal és koszorúval díszítve, — minden házon nemzeti lobogó lengett.

Főispán ő méltóságánál Zala-Egerszeg és vidékének előkelősége, a tisztelgők nagy száma, köztük lapunk szerkesztőségének képviselője Káncz Béla, fogadta a legnagyobb szívéllyességgel Radocza Jánost.

Este hét órakor rengeteg néptömeg özlönlötte el a megyeház terét, — a hét nyolc órakor zeneszó és óriási éljenzés között fáklyásmennettel tisztelték meg a vendég képviselőt, Németh Elek városi főjegyző tartotta, — a közönség előtt megjelent képviselőhöz, a következő szép beszédet:

Nagyszobos képviselő Úr! A jelen országgyűlés utolsó ülésének beálltával, midőn kedves hírelt vettük annak, hogy Nagyszobos városunkat, kerületének székhelyét, becses látogatásával szerencséseltetni fogja, ugy voltunk mint a közönség életben azmi csaltól, mely egy régen várt, igen kedves vendég megérkezésének hírelt veszi. Az öröm éles érzete vezeti a csaltól minden tagjának szívét, öröme és apraja azon tüpreng, azon tanakodik, hogyan fogadhatná legméltóbban s hogyan mutatathatná ki szívének örömét a leigazalban. Mi is, e város lakói, midőn becses látogatásának örömdetes hírelt vettük, szintén mélyen éreztük, hogy nem csak mint politikai életünk egyik jelesét, országgyűlési képviselőnként hanem mint városunk és kerületének igazi barátját, jóttevőjét vagyunk szerencsések fogadhatni. Általánosán éreztük azt, hogy mint szeretett barátunkat, mint jóttevőnként nagy szeretetünk, soha nem muló hállánk, teljes bizodalomunk és ki nem mondható örömlünk tolmácsolásiával örömdeszethetjük meg a legjobban. Ezen mély és igazi érzelmeink bitoritanak jel lennünk, hogy kérjük Nagyszobodat, miszerint városunk iránt tanúsított

A „ZALA“ tárcája.

Hugomnak*)

Azt írod lelkem, hogy anyáink beteg.
És a te munkád sokkal terhesebb.
Nem élhesz többé gondtalanul rigan,
Van részed a lét járadalmában.
Egész napon át huzod az igát,
Csak most tudod meg: hogy mi a világ,
Csörölsz, pörölsz, metán boszankodol,
Egyezőval te már gazdasszonykodol.

Tudtsításod szépen köszönöm,
Bár soraidban nincsen is öröm.
Nagyon-nagyon fáj, hogy anyáink beteg,
Közeletheben ott nem lehetek.
Anyáinkat én nem vigasztalhatom,
Hogy jó az Isten, tullát e bajon
És mert öbenne oly kár: a hit:
Kege elüzi a fájdalomat.

De ha jó sorsom távolban maraszt,
Édes testvéreim, hagyjuk a panaszt!
Meddő szavakkal nem gyógyítkozunk
Meleg vigaszban van a jobb sorunk!
Mondd hát anyáinknak, hogy: muló a baj
És ha kebleibe nem jászelt a jaj,
Ő is könnyebben lélekzik szegény:
Bizalmat nyer bizalmad erején.

*) A fiatal, lapunk olvasói által is előnyösen ismert közéletességű szerzőnek sajtó alatt levő „Uj Élet“ című kötetéből. A rendkívül olcsó művet (10 éves díszkötés 1 ft) melegen ajánljuk a költészetkedvelők figyelmébe. Szeck.

Te már maholnap nagy lány vagy hajdán,
Nem szabad félned az élet tusón,
Ha olykor olykor baj gördül eléd,
Szedd össze lelked minden erejét,
Mutasd meg, hogy lány vagy a talpaton
És tudsz segíni önműn magydon.
Mert olyan nagyra nem nő a veszély
Hogy te ne győznél maga, akit ér.

Nos hát anyáinknak add kecskókomat,
Te pedig testvérszuszimat fogadd
S tegyen erőssé ez a küzdelem,
Ez a kis próba a csatatéren,
Hogy amikor majli küzdesz magyadért,
Győzelmesen állj meg a csatatéren,
Mélton a magyar nőhöz, aki hős,
Élet-halálban egyaránt erős.

Dura Máté.

Eszmefuttatás.

Irta: Drumár János.

Az én világom a homály
Nem zavarják meg azt szürke kísértő lelkek,
rémeket mutató ködképek, ijeszítő jajhangok.
Csendesesen terül reá a szent természetre. Elhalgat minden a mi földi s megindul a csillagok beszéde. — Elöttem fekszik Kant könyve a világrendszerűt. Betűi összefolytak a homályban de a gondolatok kilépnek a száraz anyagból és gondolkodásra kényszerítik a figyelt.
Kant könyve az én imakönyvem. Abból tanulom megismerni az Istent, a Teremtőt. A temp-

lom itt van felettem. Boltozatát emberi szem nem látja, a sejtés nem éri utól. De a gondolat karonfogva a képzelettel bekalandozza az aethert s terhelien tér vissza.

A mennyt az iskolai padokban évtizedekig tanultunk, annyit értünk meg egy visszatért, megfogamzott gondolat kifejtéséből.

Ezen és százezren futják be földi pályájukat, azt kérdeve: miért élünk? S e nagy keresésben a leleletet mily kevés találja meg, mily kevesek az igazán boldogok!

Pedig nem kell a megfejtéshez lemondó, hideg philosophia, nem kell a bölcsészet nagyszabásu tudása, csak igazán meleg érzés és egy parányi gondolkodás.

Kant megintott imádkozni. Mélyértelmű moudásai nem titkozatosak mint a menyhitű feliratok, nem oly zártkottoztak mint a Korán törvényei, nem, — modern, élő nyelven fejt ki, hogy azért élünk, hogy élvezzünk, hogy boldogok legyünk.

Hogy élvezzünk? Hisz ép ez a bölcsék köve.

Kinevetjük azt az embert, a ki hanyat veti magát a pázsiton s a csillagokba bámulva azt mondja: hogy ő most élvez.

Hát a totalizateur, meg a bicycli, meg a fogat meg a rendezői kokárda? No hát az a csillagbámuló csak fogjon kezét a hordó bölcsével és élvezze az eget, nekünk hagyja itt a földi gyönyöröket.

Ime a differentia a gondolkodó és az élvezet kereső közt. Amaz a gondolatokban gyönyörködő.

jóakarótát, pártfogását ezután is kegyeskedjék velünk éreztetni s rendületlen bizalmunk mentesen ki bennünket a szerénységtelenség vádjai alól, ha jelenleg örvendetes megérkezése alkalmával ismételve kérjük, hogy megyénk és városunk régen táplált vágyát, Zala-Egerszejen gymnasium létesítését, bölcsesége és pártfogása által támogatni kegyeskedjék. Legyen tehát e város lakói által melegen és a legszíntelbb örömmel üdvözölve! Fogadjon Nagyságod a legmelegebb istenköszönetet! Gazdagodjék azon édes tudattal és meggyőződéssel falaink között, hogy itt e helyen ifja és örege, külsője és nagyja a legnagyobb szeretettel van élvele kedves személyét iránt és soha nem múlt hálának öröközője fonja körül mindazon jótéteményekért, melyeket úgy városunk, mint városunk egyesületei és egyeséi iránt tanúsított kegyeskedett. S valamint e lobogó színtelnekkel lángjai fényt vetve ég jelé tünnék, úgy törjön ég jelé a mi köztig imánk is, hogy nagyságos Hadocza János urat, országgyűlési képviselőnként, népünk igazi barátját a mindenható Isten hazánk és nemzetünk örömére igen sokáig éltesse!

Hadocza János válaszában megköszönte a város közönsége részéről nyilvánított emez újabb kijuteltést; biztosította a hallgatókat, hogy bármiként alakuljanak is jövőben a viszonyok, de a város és lakosságának érdekeit mindenkor szívén fogja hordani; a gymnasium kérdését illetőleg kijelentheti, hogy határozott ígéretet oly ügyben, mely tőle nem függ, nem tehet; azonban a dolog felől teljesen tájékozva van, és az irányadó körök komolyan foglalkoznak ez ügygel s alapos a reménye, hogy ezen ügy városunkat, mint a vármegyét kulturális szempontból oly közvetlenül érdeklő ügy a közel jövőben kedvező megoldást nyer. Közönségét megújítva, az Ég áldását kívánta a városra és annak nagyrabecsült polgáraitra. — Szavait viharos éljen követte, mire a Rákóczy-induló hangjai mellett a menet elvonult.

Tizenegy órakor tartotta a képviselő következő beszédét:

Uram! Tisztelet választó polgártársak! Mielőtt kötelességszerűen számot adnék azon törvényhozási működésről, mely a legutóbbi beszámolóim óta letöltött időszakban kifejtett, meg

kell emlékezniem azon gyalázatos, megvetést érdemlő merényletről, melyet ismeretlen kéz a legszíntelbb, a legalkotmányosabban érző Uralkodó Felsőcséger királyunk ellen intézni megkezdett. A magyar ember nemcsak a felkelt király iránt hűséget és odaadást érzi, hanem igaz szívűből jövő rajongó lelkesedéssel él-hal a koronás király Felsőcséger személyéért, a kit nemcsak a homlokát övedző sulyos koronának csillogó fénye különböztet meg embertársaitól, hanem még inkább a lángoló, legőszintelbb szeretet göröngyja, mely a polgárok millióinak szívéből sugárzik.

Az Egek ura megövtá Urunkat királyunkat s mi a szabad Magyarország népének egy része, a a midőn Zalavármegye területén, Isten szent ege alatt, először tartjuk — a megrendítő esemény öta — népgyűlést; Magyarország szabad népének osztatlan örömet tolmácsoljuk a hitvány merénylet megküszönte felett; meri rajongó szeretettel viseltetünk Ő Felsőcséger törvényeink szent és sérhetetlen személyéhez, ki előttünk az alkotmányos kötelesség teljesítésének is mintaképe. Halát mondunk az Istennek, hogy megmentette Őt hazánk, nemzetünknek a buzdón imadkozunk, hogy éltesse sokáig boldogan. Átterve a képviselőnk működésére, azon időszak alkant, a mely utolsó itt letöltött, majdnem felbeszakítás nélkül tartott, és ha ezen idő tevékenységére visszafüggünk, be kell ismernünk, hogy az az üdvös eredményeknek egész sorozatával dicsekedhetik ugyan, de egyszersmind azon sajátos jelenséggel is találkoznak, hogy sokkal csekélyebb idő, mely az eredmények elérésére fordított, annál a melyben folytas és sokszor igazgatott tanácskozások folytak, gyakorlati eredmények nélkül. A pénzügyi helyzet — mely nem egészen 20 évvel ezelőtt fájdalommal töltötte el minden honfi keblét s mely nemcsak hazánk fizetőképességét, hanem politikai önállóságunk tentalitását is károsította, hálá az égnek, kormányférfiaink bölcsességének s a nemzet áldozatkésztségének — lassu menetben, de határozottan javult s elértük azt, hogy Állami költségvetésünk még kisebb-nagyobb felesleget is mutat; a származások pedig nemcsak igazolják a költségvetés feltevéseit, hanem még az előirányzatokat meghaladó eredményeket is tüntetnek fel. — Folyó kaidásainkra és állami befektetéseinkre kölcsönökre nem szorultunk, sőt még régi kölcsöneinket is előnyösen konvertáltuk. Az eredmény, a mely lassan éretett el, most már állandóan biztosítottnak látszik s habár ebben valamennyi miniszternek, ki 18 év óta vezetie az állam pénzügyeit, része van, mégis kétségtelen, hogy az országfőnök s jelenlegi pénzügyminiszter urat illeti, a ki élénk érzelkekkel bír az iránt, hogy minden kultur államnak vannak meghatározott szükségletei, a melyeket pusztán pénzügyi tekintetből elhanyagolni nem szabad, hanem a melyeknek évről évre emelkedő

költségeiről gondoskodni kell; — de viszont arról is meg van győződve, hogy ezen folyton emelkedő és meglehetősen töltésekkel szemben a jövőbeli források fokozott gyarapítása s megőrzése. A pénzügyi helyzetet — fájdalom — a hadügyi költségek még mindig nagy mértékben befolyásolják, mégis azon több oldalról nyilvánult aggodalmak, hogy a mulhatlanul szükséges hadügyi kiadások hadügyi költségvetésünket milliókkal felemelik, meg nem valósultak. — Én teljes bizalommal voltam a kormány s különösen a pénzügyminiszter ur iránt, hogy bármennyire indokoltatnék is a hadügyi kiadások felemelése, abba bele nem egyezik, ha azt látja, hogy az által az oly nehezen helyreállított állambiztonsági egyensúly megbontatnék. A hadügyi költségekről szólva, nem tehetem, hogy meg ne emlékezzem azon elszigetelt, de azért nem kevésbé karhozartandó tettepekről, a melyeket a hadsereg egyes részei a magyar nemzet közszelleme, közérzeleim ellen elkövettek. — Reményem, hogy a hadi budget megszavazása alkalmával, a delegációk kötelességüknek ismerendik az iránt teljes megyugyvatási szereket. Magyarázódom az, hogy az ily karhozartandó, kihívó tettepek nem történnek a legőszintelbb hadügyi kormány tudomásával, de épen ezért elkerülhetlenül szükséges emlékeztetni az illetőket, hogy a legőszintelbb hadur egyszersmind Magyarország koronás királyja és épen, mivel a hadsereg túlnyomó része ezt lelkismeretesen szemmel tartja s ez által a magyar nemzet rokonszenvét kivívta, nem szabad túrni; hogy azon nagybecsű egyetértés egyesek lapintalan-sága vagy rosszakarata által megzavarassák. Mielőtt a pénzügyi helyzetről tartott előadásomat befejezem, meg kell emlékezniem azon örvendtes tényről, mely a pénzügyminiszter ur által előterjesztett költségvetésben már is kifejezést nyert, t. i. a tisztviselők fizetésének felemeléséről. Örvendelesem tartom e tényt azért, hogy a kormány pénzügyi helyzetünk javulásával kötelességének ismerte a kérdéssel foglalkozni. — Igaz, hogy e téren az első lépés nem lehet oly mérvű, hogy minden jogos igényt kielégíthessék, de mar maga a tény, hogy a tisztviselők helyzetének súlyos volta nem került el a kormány figyelmét, erkölcsi biztosítékot nyújt arra nézve, hogy pénzügyeink tokozottabb javulásával a tisztviselő urak anyagi helyzete is javulni fog. A tisztviselők fizetésének emelése, valamint a tanítói illetmények szabályozása — a pénzügyminiszter ur nyilatkozata szerint — a kormány gondoskodását képezendik. Azon pénzügyi politika, a melyet a jelenlegi pénzügyminiszter ur követ, szoros kapcsolatban áll a közigazgatási viszonyokkal s így annak sikere sok tekintetben a közigazgatási politikától feltételhez van. A kereskedelmi miniszter ur ténykedései nagyban hozzájárultak pénzügyeink kedvező alakulásához. Ezen intézkedések részint olyanok, melyek már határozottan hasznosaknak

dik, ez keresi az életet és nem gondolkodik. Emberi szempontból utóbbira mondjuk azt hogy boldog. Adja isten, hogy mindkettő az legyen.

De ha a boldogság az igazság felkeresésében és megtalálásában rejlik, miért kell az egész emberiségnek neki indulnia az igazságot felderíteni. Hát nem csak egy igazság van, a mit bölcsseink már régen categoriába sorozták?

Mily nagy caleidoscop! Befelé a kavicszem s az elmerült Atlantis, a bayrenthi remek sejtett s a mediei istennő, a Tiszavirág élete s a Siruis távolsága a Comedia s a Kosmoz.

Ember, ki boldog akarsz lenni, ezzel a játékszerrel ismerkedj meg s ha nevetnek rajtad, térdelj le és adj hálát Istennek hogy gyermek vagy hogy tudsz örülni a szépeknek, — ha még nem is vettek neked klakkot és lakkot, ha nem is tudsz még elverni a kártyán egy-egy életet.

Mikor az iskolából kiléptem, nevelőm Immermannnt adta a kezembe, földhöz vágta, mit csináljak én Münchhausennel, a ki Madáchot könyv nélkül tudom. El is recitáltam neki néhány sor. Kívülről tudod fiam, de belülről elég lesz, ha ez életben csak azt az egy sort rágód meg jól, hogy:

Minden mi él, az egyformán soká él.

A százados tölgy s egy napos rovar.

Azóta sokszor felszendül tanítóim e mondása emlékeimben s a nagy tudású férfi könyvtárban megtaláltam Kantot, a ki megtanított gondolkodni tisztán és prakticusan.

A hiszta és prakticus ész*) az, mely mozgató tényezője egész emberi létünknek. A teremtő annyira összekapcsolta bennünk az embert az Istennel, hogy bármily körülmények között is, e két elem közli vonatkozás fennáll. Az már azután az egyedtől függ, hogy milyen arányban engedi érvényre jutni az egyiket vagy másikat.

Mert mindkettő egyenlően jogos a szereplésre, de minden ha csak együtt.

A vas delej nélkül nem mágnes, és viszont a vas elpusztultával a delej is elvész.

A zene nemes élvezet, egy festmény szemlélése szintén a lélek gyönyöre, de mindenha érzekeink a közvetítő eszközök és ugyancsak érzekeink fűzik és olvasztják a benyomást harmónikus, jóleső hatásá, melyet aztán már nem testünk, de lelkünk élvez.

És a conclusionál bevezethető a bölcselkedő thesisét. Azt fejtette ki ugyanis, hogy a test csak alárendelt, szolgai eszköze létünknek. De látom, már amott valaki ellenmondva kiált fel: „Úgy tehát a szépművészetek megteremtői, a görögök nem tudtak volna erről semmit, a kik pedig, a teremtés legdicsőbb alkotása gyanánt az emberi testet ismerék el s az elensisi ünnepen negyven ezer ember előtt oldá le magáról Phryne az utolsó leplet, hogy bemutassa Urinát teljes hasonmásában?”

A felelet már benne van a kérdésben. A test igenis megkivánja ápolatását, művelését, nevelését, tehát nem eszköze létünknek, de viszont nem is szabad azzá lealacsonyítanunk. Elvezünk úgy, hogy a physical rész csak önkénytelen legyen igénybe véve, csak annyira, mint a villam-folyamóval e vezető huzal.

De hát létezik e ilyen mulatság? Kérdhetné valaki nagyokat á-ítva. Oh igen. Egy igen szelímes római szónok kimondta, hogy a művelt ember soha sem unatkozhatik. Ezer és ezer módja az élvezetnek kínálkozik nekünk ha komolyan akarjuk azt megtalálni. A társalgás más-sal és főképp a társalgás önmagával, vagyis a gondolkodás, az ítelet és ennek szülőanyja a szemlélés és viszont amannak gyümölcse a megismerés.

E néhány fogalom segítségével sikerül rákardunk az alchimisták régen keresett aranyára, kik kőből, ércből, legből, sárból akarták azt kivánni s a sok ja miatt nem látták az erőt.

Az az ember, kinek feje alatt bársony vankos duzzad, azt mondhatja, hogy jól érzi magát, de azt a másikat ki egy homokszem jecéceiben ép úgy el tud gyönyörködni mint a Hyadok fatyola csillagképeiben, ki egy fűszal ereit oly csodálat-tal bámulja meg, mint az Alpesek vad láncolatát — azt bizony állíthatod boldognak.

Az én világom a homály. Látkörömet a csillagos éjbold fedi be. A tejt myriárdnyi világot bezáró ködéből egyen éma sejtés száll alá.

„Porba szellem, előttem nincsen nagyság.”

*) A német „Verunft“ szót nem akarom „eszme“ nek fordítani.

bizonyult, részint hátor, a külföld előtt is impozáns kezdeményezések, amelyeknek hasznos voltát már ugyan ma is látjuk, azonban, ha alaposan akarunk itélni, majd csak évek után állapíthatjuk meg Magyarországon már a természeti viszonyoknál fogva is a földművelés képezi, sőt fogja a jövőben is képezni jólétünk, anyagi megteremtésünk egyik, sőt mondhatjuk, legfőbb alapját, nem csak azért, mert a földművelésre fordított munkásság mindenkor sikere az időjárástól és előre ki nem számítható esélyektől függ, hanem azért, mert az utóbbi két évtizeden át az egész világon kifejezett közlekedési viszonyok minket is belesodortak egy, azelőtt nem ismert világválságba, és ennek eldöntését oly faktoroktól tették függővé, a melyekre mi befolyást nem gyakorolhatunk. Az ország anyagi jólétének biztosítása és fokozása céljából arra vagyunk tehát utalva, hogy az ipar és kereskedelem, tehát új forrásokat nyissunk meg. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter ur ezt a tételt nemcsak, hogy elvben helyesli, hanem igyekszik, a hol erre csak alkalom nyílik, ennek érvényét is szerezni. Támogatja erélyes kézzel az ország iparát, kereskedelmét, és ez által a nemzet jólétét tevékeny érdemessé. Ezen az ipar kereskedelmi érdekek előmozdítása céljából a kereskedelemi miniszter ur rendkívül fontosnak tulajdonít a közlekedési politikának s mondhatni, hogy tevékenységének súlypontját ebbe helyezte. Legutóbb az osztrák-magyar államváltás államosítása körül fejtegette ki nagyszabású ténykedését, s mi Dunántúliak csak a legnagyobb hála- és elismeréssel adózhathatunk a kereskedelemi miniszter ur azon kiváló gondoskodásáért, melyet a vidéken is lehetővé tette, az állam segélyezése mellett is — a vasúti közlekedést. A kereskedelemi miniszter ur ezenkívül kiterjesztette szakszerű munkásságát a szociális törvényhozás terére is, a mit munkás kérdésnek szoktunk nevezni. Igaz ugyan, hogy nálunk oly értelemben vett munkás kérdés, miúgy például Angliában, Belgiumban, nincs, mert nem rendelkezünk oly nagy gyáriparral; de azért két dolgot nem lehet szem elől tévesztetni: először azt, hogy teljes erőnkkel arra kell törekednünk, hogy iparunkat minél virágzóbbá tegyük, hogy gyáriparkunkat emeljük, s az által magunkat a külföldtől függetlenítsük, de továbbá nem lehet szemel hunyunk az előtt, hogy a munkás kérdés bár nálunk nem keletkezett, de importálás útján mégis létezik, és hogy a munkásosztályban mindinkább fejlődő képzettségnek fogva fokozódnak az osztályon azon igények, a melyeket a munkás osztály az élet irányában támaszt s a melyek kielégítésére szükséges eszközök megadását a munkásosztály kívánja. Ma már minden európai állam kénytelen kisebb-nagyobb mértékben e kérdéssel foglalkozni, belátván, hogy ezen kérdés megoldása a szabad egyezkedésre nem bízható. A kereskedelemügyi miniszter ur kezdeményezésére a törvényhozás is megtette a kellő lépéseket, midőn a vasárnapi munkaszünetről, betegségyelvezésről szóló és ehhez hasonló törvényeket megalkotta s a melyeknek folytatását a kereskedelemi miniszter ur kiáltásba helyezte. Az igazságügy terén a jelenlegi igazságügyminiszter ur nagy koncepciója igazságügyi reformjainak egész keretét felárja s ezeket egyes részleteiben már a törvényhozás el is fogadta. A királyi táblák szétosztása immár keresztül vitélt, megalkotott a consularis bíraskodásról szóló törvény és a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvény. Ezen törvény célja; hogy a bírói szervezetet tételesen meg a szükséges változások. Ezek pedig szükségesek voltak azért is, hogy a kir. táblák megosztására vonatkozó törvény életbe léptethessék, de elodáshatlanok voltak azért, mert a helyes bírósági és bírói szervezet a jogbiztonságnak egyedüli, a jogállamnak pedig egyik feltétlen szükséges lételemje. Ezek azon törvényhozási alkotások, a melyek a múlt években erélytelenséggel és beható tárgyalás után minden izgatottság nélkül létrejöttek; ezek után a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben, beterjesztett törvényjavaslat tárgyalásának során merültek fel azon heves, sokszor izgalmas viták a melyek terjedelmével az elért eredmény semmi arányban sem áll. Az én nézetem e kérdésben az, hogy ma már nem a régi megyék közdonitjai a politikának, hanem a nemzet országgyűlése, a melyen a nép van képviselve. Az előtt az országgyűléseken a municipiumok voltak képviselve s a fejedelem tetszés szerint választotta azon férfiakat, a kiket az ország kormányzásával megbízott, a kiknek állását a meg oly heves országgyűlési támogatások sem voltak

képesek megigazítani, akkor megörvénthetett, hogy a municipium ellentétbe helyezte magát a kormányval. Ma, a midőn a parlament az ország politikai központja, mely a kormányt minden ténykedéséért felelőségre vonhatja, nem maradhat helyén az a kormány, a melyek eljárását ellenőrizni és az alkotmány feletti örökös ma a parlament feladata; ha ezen ellenőrzés és örökös a municipiumokkal is megosztatnék, akkor az összedűközésnek beláthatlan sora állana elő és a kormány felelősége is illuzóriussá válna. A régi megyék a kormányval szemben független állást foglaltak el, azt felelőségre nem vonhatták, s így a municipium — nagyon természetes, — hogy a végrehajtó hatalom közvetlen közegére a közigazgatás és igazságszolgáltatásban lehetőleg nagy befolyást kívánt magának biztosítani, s ezért a legnagyobb súlyt tekintette azon jogára, hogy a tisztviselőket ő választassa. Alkotmányos államban a nép részese a törvényhozásnak, és gyakorolja az ellenőrzést a végrehajtó hatalom a felelős kormány kezébe van tevélve; egyedül ez felől és így természetesen szertben általa kell kinevezetnie és kizárólag őtől függnie azon tisztviselőnek a mely az állam kormányát képviseli, s mely az ő utasítására bízott meg a törvények végrehajtásával. Nem vezényelteti a kinevezési rendszer az autonómiát mert a kinevezett tisztviselő, a midőn a kormány rendeletének végrehajtója egyjuttal teljesítheti az az autonóm hatóság rendelkezéseit is és emellett a végrehajtásnak egy kében való egyezésére annak csak gyorsaságát emelné. Azonban mivel a kinevezési rendszer behozatala által a kormányhatalom növekedik, szükséges, hogy ezen rendszerre való át lépés a közbiztonság megfelelő biztosításainak egyidejűleg létesítése mellett történjen. Meg kell övni a politikai választások tisztaságát. Szükséges az önkormányzat átalakítás szervezése, a municipiális autonómia körének a lehető legszélsőbb határáig való kiterjesztése; a mely hatáskörben a kormány csak felügyeleti és ellenőrzési joggal bírjon. Szükséges továbbá, hogy az állampolgárok az adminisztratio ellenőrzésben tevékeny részt vegyenek. A közbiztonság biztosításaira szolgáló intézkedéseket a hivatalnok ki pragmatikáról szóló törvénynek, valamint a fejelemi törvénynek benyújtását is a kormány kiáltásba helyezte. A királyi bíraskodásról szóló törvényjavaslat már be is terjesztett; s ezt követni fogja a közigazgatási bíróságról szóló törvény, mely utóbbi hivatva lesz új korszakot alkotni nemzeti fejlődésünk történelmében. Befejezem most már, különben is bőségszerű nyúl beszédemet, s még csak egyet kívánok, szíves engedelmökkel megérteni, s ez az, hogy kerülem helyi érdekeit, valamint a multban, úgy ezental is mindenkor a legnagyobb lekiismeretes pontossággal és teljes örömmel fogom felkarolni és előmozdítani. Ez a kedves város, Zala-Egerszeg, méltó központja ezen intelligens vármegyének, a legnagyobb örömmel szepem haladt az utóbbi években, mely haladás a vármegye bölcs vezetőinek s a város méltó körének, kiválóan a polgármester ur és a városi képviselő szakszerűségének, ügybuzgóságának köszönhető; szívből kívánom, hogy ezen örömdetes haladás a város fejlődése jövőre is a helyi igények kielégítése, a polgárság szellemi és anyagi jólétének emelésére folyton tartson. Én mindenkor készséggel állok azok közé, kiknek jelszavuk e város fejlődése körül mindig az volt: előre!

Isten áldása legyen szerelt hazánkban!

Isten tarisa tisztelt választóimat boldogban.

Ezután nagy banket következett a melyen az összes intelligencia részt vett. A felköszöntök sora egymást érte a képviselőre, a kormányra, a főispánra, az új zalavári apátra Rozmani Richardra ki a következőkötött mondott: „Főtisztelendő Balaton József zala-egerszegi esperes-plébános urnak, ki csekélységemet, mint Zalamegye új lakóját üdvözölte, hálás szívvel mond kőszönetet egy a személyemet illető jókívánatokért; mint a sz. Benedekrendre vonatkozó kegyeletes megemlékezésért. Jól esett hallanom, midőn tanítványaim szeretetére rendírsaim bizalmára, rendfőnököm és a velem érintkező idegenek elismerésére hivatkozott; mert ezen nyilatkozatában megjutalmazva látom a szivemben élő kötelességemet. Azonban bármennyire boldogíton is engem az imént kifejezett elismerés, én mégis nagyszabású Radozsa János képviselő urat tartom ma a legboldogabb embernek Zalavármegyében, mert ő a haza, választókerületének és különösen Zala-Egerszeg városának érdekében kifejezett munkásságáról beszámolhatott. Én mint e megyének né-

bány napos lakosa beszámolót nem tarthatok. De programbeszédet sem mondhatok; mert állásomnál fogva vezérszerepre hivatva nem vagyok. Mindazonáltal mint Zalamegyének egyik munkás tagja biztosítatom az urakat, hogy ósainte tiszt szívvel és tenni kész akaratot hoztam magammal. Úgy érzem magamat, mint a kertész, ki a virágkültiváción végig haladva az ott kiállított példányok szinopójában és szépségében gyönyörködik; de szívének legedesebb örömet mégis csak azon virágokban találja, melyeket saját kertjében saját kezemunkájával nevelt. Ő csász. és kir. Felsője, apostoli királyunk és rendfőnököm Zalamegyét jelelték ki kertül számomra, a melyben munkásságomat érvényesíthetem, a melynek fölvirágztatásában közreműködhetem. S én bizalommal nézek a jövő elé; mert az e korban munkálkodó vezérterfbak a jól meggondolt tervek kivételre mindenkor a legjobb eszközöket választják; lankadai nem tudó kitartással és türelemmel hűséggel munkálkodnak a rájuk bízott feladat megvalósításán. Ezen vezérterfbakra, Zalamegye tisztikarára emelek poharamat, azon óhajjal: Isten áldja meg őket faradozásaikért a multban, koronázza sikerrel törekvéseiket a jövőben.”

Csak a név változott.

A magyarországi közjogi ellenzék, vagy mint magát eddig nevezni szokta — a mérsékelt ellenzék, nevet cserélt. A párt feje Apponyi gróf volt a kereszti apa ennél az újjákeresztelésnél, melyben a párt letévé az eddig viselt nevet, felvette az újat „nemzeti párt.”

Nekünk ugyan semmi ellenvetésünk sincsen ez ellen az anabaptista keresztelkedés ellen ha Apponyiéknak nem tetszik az eddigi nevük, vegyének fel más, legyen nekik az ő kedvük szerint; de az már egy kissé sajátságosnak tűnik fel előttünk s valószínűleg mások előtt is annak fog feltűnni, hogy a mérsékelt ellenzék megváltoztatja nevet, de nem változtat semmit a volt programján; marad a régi csak új ruhát öltött a gyermek, mert úgy tetszetősebb alakja.

Ugy van, tetszetősebb. A „nemzeti párt” elnevezés kacérkodás akar lenni a nemzettel, mert Apponyiék mindig szerettek s szeretnek kacérkodni, ha Szapáryval nem sikerült a kacérkodás, megpróbálták Irányival s mikor itt eredménytelen lett a kísérlet, most kacérkodnak a nemzettel azon hitben, hogy Magyarország politikailag megérett választói e nevet viselő párt-hoz tömegesen fog csatlakozni, mert hiszen csak e párt lehet az egyedül üdvözítő párt, mert hisz ez a párt a „nemzeti párt” már pedig a magyar ember mindig szerette a nemzeti politikát!

No hát nem rosszul eszelték ki Apponyiék azt a dolgot, csak hogy elteledték a koreszmárost, mikor a számalást megcsinálták; elfeledték azt, hogy a magyar politikailag megérett választó nem elégszik meg azzal, hogy neki hangzatos névvel álljunk elő, megköveteli és pedig jogosan megköveteli, hogy tényekkel igazoljuk hangzatos nevünket, nem elég csak az aransujtást mutogatni, a magyar ember azt az atillát is látni akarja, amelyen az az aransujtás fog díszleni. Nem elégszik meg a nemzet azzal a kacérkodó névvel, neki program és pedig oly program kell, melyből világosan be lássa, miszerint a párt nem csak nevet cserélt hanem politikai működésül is oly irányt tűzött ki, mely megfelel annak a névnek, melyet oly kacérkodva titogtat.

De Apponyiék ilyen programot felmutatni képtelenek. Ők azon az állásponton maradnak új nevükkel is, amelyen voltak a régivel, hogy pedig az az álláspont nem volt vonzó soha a nemzetre nézve, eléggé láthatta a mérsékelt ellenzék abból, hogy az általa remélt tömörülés elmaradt. De különösen láthatta, és bizonyára látta is abból a körülményből, hogy nem csak

hogy a párt nem szaporodott, sőt ellenkezőleg annak több tagja, belátva, hogy a mérsékelt ellenzék egész programja meddő, elhagyta a pártot, és hogy belátta azt legényesebben tanúsította az által, hogy nevet cserélt, mit csak akkor tehetett volna eredményesen, ha a névvel együtt új programmal is lépett volna elő.

Maga a pártvezér, ki a keresztapai szerepet vitt e politikai újjá keresztelésnél a párt értekezleten előadott indítványának indokolásánál egyetlen szóval sem tett említést arról, hogy a párt programja változik, s ha még is találunk valamint az újjá keresztelésnél, az csak annyi, hogy Apponyi rá akarja bírni *Idnyit*, hogy a választások alkalmával a két vezér által vezetett párt egymásnak utjába ne álljon s egymást támogassa. Ez eklatánsan igazolja, hogy Apponyi maga is jól látja, érzé, hogy az által, mert nevet cseréltett pártjával, nem vitte előre annak érdekeit egy lépéssel sem s igazolja azt, hogy midőn a felvett névvel kacérkodni akar a nemzettel, más oldalról szövetséges után jár, tudva, hogy a függetlenségi és 48-as párt támogatása nélkül alig lesz lehetséges a „nemzeti pártnak” a „nemzetet” meghódítani.

Még nem is olyan régen történt, hiaz mindenki emlékezhetik a közigazgatás-államosítás iránti törvény javaslat tárgyalásánál Apponyi Szapáryval kacérkodott s midőn belátta, hogy tervei dugába dőlnek visszavonult, új ruhát vett magára a elment *Idnyit*-kikoldulni a segílyt.

Nos engedjék meg Apponyiék, hogy ez allatt a politikai szereplés alatt, a józanon gondolkodó magyar választó közönség igen jól belátja, a mérsékelt ellenzék vagy most már „nemzeti párt” törekvését, mely nem egyéb, mint a hatalom polcára való törekvés, csak hogy ahhoz szükséges életképes politikai program s nem elégséges az, mit Apponyiék most tettek, mert ó náluk:

„Csak a név változott.”

Palotai Csorba Akos.

A gyógymód határai.

— Második közlemény. —

Írta: GYAKORLÓ ORVOS.

Mielőtt e b. lapunk mult számában megkezdett *Nothnagel* tanár értekezésének ismertetését tovább folytatnám, kérem szives olvasóimnak, hogy a mult számban véletlenül becsuszott s értelmi zavart okozó javítást tegyenek, ugyanis a szövegben ez áll: „ly nagy haladások az epochalis embereit, *Lissier*, *Pasteur* és *Koch*-féle *ferditések* mellett. — e kifejezés oda módosítandó, hogy: „*fel-fedezések*” mellett.

Folytatván a megkezdett értekezletet, felvetjük a kérdést, mit tartunk tehát általában gyógyíthatónak?

Minden kóros állapot csak addig gyógyítható, míg az halad, ha azonban határozott végére eljutott, nem gyógyítható többé. Mérvadó sokszor azon körülmény, hogy rohamosan támadta meg a haja a betegét vagy csak fokozatosan s mily erővel? Bizonyos mennyiségű mérény, mely rendszer körülmények között embert öl, a szokásos mérényevőre nézve, legkisebb hatással sem bír. A kolera két egyenlő alaktu ember körül az egyikét hevénnyel rohanna meg, elragadja, míg a másik megmenekül.

Gyógyíthatatlanná válik a betegség, ha az azt előidéző erő szabadtalanul hat. A mocsárlás s a sinlődésig eltart, ha a beteg mocsáros lakhelyét el nem hagyja; sokszor az egyéni ellentétái erő határozza meg a kór végeredményét.

Ugyan egy és ugyanazon nemű tödőből szerencsésen teléplül az erőtelen 30 éves férfi, míg az ugyan ez évben lévő izmikos, erejétől megfosztott, nélkülözések között élő, belő hal. Nos, kizárva azonban az sem, hogy a könnyű módon gyógyítható betegségeknél sem érnék el kivélt célt, ennek oka az, hogy a beteg vagy nem követi, vagy nem követheti a neki kiadott orvosi rendelleteket. Így az erősen dohányosnak

garai hurutját, *somaféle* gyógyszer sem fogja meggyógyítani addig, míg az el nem hagyja a dohányzást.

Idegbetegségeknél sokszor a beteg akaratosága, vagy akarathányá miatt nem lehet segíteni.

Mindazon betegségek, mely e csoportok egyikebe sem esnek gyógyíthatók, hogy azonban képesek leszünk-e ténylegesen valakit meggyógyítani az, az idő kérdése.

A tényleges gyógyulás lényegében, a testben keringő életérő által eszközölkedik és bátran állíthatjuk: hogy a legkifűdőbb tudomány is bizonyos kóros tünetekkel szemben tetlenül kénytelen vesztegetni, mert testi fogatkozásokat pótolni soha sem fogunk. Lehetséges ugyan bizonyos szerek beadása által a sejb-szöveten változásokat idézni elő így hatnak például a borszesz aether, chloroform, brom, digitalis stb. közvetlenül bizonyos idegekre és zom sebekre; jód és anéreny, bizonyos mirigyekre, phosphora esontok növesztésére, de azért a sikeres gyógyításra mind ezekből mit sem következtethetünk; a borszesz például fellobbant egy időre a beteg agyvelejét, s a szív működését előidézte, de nem gyógyítja meg a kórt; a mákony megszünteti a fájdalmat, de nem távolítja el a fájdalom indokát.

Általában meg kell barátkoznunk azon tényvel, hogy az orvos nem a természet ura, hanem annak csak szolgálja, s mint hogy képtelenek vagyunk a természetet uralni, maradunk legalább hű és figyelmes kísérője annak. E szabályban rejlik kulecsa azon nagy sikernek, amelyet a valódi nagy orvosok valaha életükben elértek.

A postaküldemény kézbesítése a vidéken.

Azon számtalan panasz és visszaélés folytán mely a postai küldeményeknek a postahivatal székhelyén kívül lakó közönség részére való kézbesítése körül tapasztaltatott, a belügyminiszter a posta és táviró küldeményeinek kézbesítése s a címzett felek személyazonosságának igazolása s név aláírásának hitelesítése tárgyában az összes vármegyei törvényhatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki.

A folyton felmerülő esetek egész sora bizonyítja, ugyanond a rendelet, hogy a községi előjáróságok a posta- és táviró, illetve a postahivatalok székhelyén kívül lakó közönség postaküldeményeinek kézbesítése körül hanyagul járnak el, a kézbesítő okmányokon a címzett személyazonosságának igazolását — annyi szavatosság dacára is — feltétlenül teljesítik, a községi pecsételt záron kívül hevertetik, úgy, hogy azt bárki is visszaélésekre felhasználhatja s mind ennek következménye azon sajnos állapot, hogy a posta és táviróhivatalok székhelyén kívül lakó közönség postaküldeményei majd a község előjárósága által a személyazonossá téves igazolása folytán majd pedig okirat-hamisítás mellett idegen kezekbe jutnak.

Hozzájárul még hogy a postakézbesítő okmányokon a személyazonosság és névalírás hitelesítését a községek egymástól eltérőleg gyakorolják, a hitelesítést igen gyakran, sőt tulajdonom részben a községi vagy körjegyzők, némely községben pedig a községi bíró eszközli a posta- és táviró, illetve postahivatalok azonban teljesen tájékozatlanok arra nézve, hogy a községi előjáróság részéről ki van megbízva a személyazonosság hitelesítésével, mely névalírása van a megbízottnak s minő a község pecsétje.

Hogy a zavarok kúvorrását képező ezen okok megszűnjének, a belügyminiszter a következőket rendelte el:

A községi előjáróságok szigoruan gondoskodjanak arról hogy a szóban levő postaküldeményekről szóló „Ertesítő s nyugtán”, mely az eddig alkalmazott „Ertesítvény” helyébe lép az illetékes címnek kezébe jusson. A posta- és táviró, illetve postahivatalok a kereskedelemügyi miniszter ur által utasítottak, hogy a küldeményről szóló „Ertesítő s nyugtán” a címzett személyazonosságának igazolását és névalírásánál hitelesítését oly esetekben kívánják meg, midőn a címzett személy és névalírása a posta- és táviró, illetve postahivatal előtt ismeretlen, valamint oly esetekben is, midőn a címzett személy és névalírása a posta- és

táviró, illetve postahivatal előtt ismeretes ugyan, azonban a címzett a küldeményt nem személyesen veszi át és a küldemény 20 frtnál nagyobb összegű pénzes levél vagy postautalvány avagy 200 frt. értéket meghaladó csomag. Ellenben nem szükséges a községi előjáróság által való igazolás, illetve hitelesítés akkor ha címet személy és névalírása a posta- és táviró, illetve postahivatal előtt ismeretes és a címzett a küldeményt személyesen veszi át, vagy ha nem veszi is át személyesen, de a küldemény ajánlott levél továbbá 20 frt. értéket meg nem haladó pénzes levél vagy postautalvány valamint 200 forint értékig terjedő csomag.

Azon felek, kik a fentebbiek szerint személyazonosság igazolására, illetve névalírásuk hitelesítésére reászorolnak ez iránt a hitelesítésre jogosított és kötelezett községi előjárónál jelentkezni s a hitelesítő a hitelesítést a jelentkező magánleltek kérelmére tartozik.

A személyazonosság igazolására, illetve a névalírás hitelesítésére a községi bíró (akadályoztatása esetre ennek helyettesét) kötelezem, mint a ki tisztelői fogva különben is őre a község pecsétjének.

M. K.

Külföld.

Bern. A szövetség tanács, minthogy a kanton területén újból kiűtött a marhavész, a hasznos állatoknak Ausztria Magyarországból a bérni kantonba való szállítását, melyet csak szept. 20-án engedett meg, most újból betiltotta.

München. Az egész Bajor területen az a hír szárnyal, hogy Németország és Amerika közt kereskedelmi szerződés megkötése iránt folynak tárgyalások, melyeknek részletei eddig ismeretlenek csupán annyi szivárgott ki eddig, hogy Németország az Amerikai gabonaművekre nézve ugyan azt a vámtételt alkalmazza, mint az Ausztria-Magyarországról szállított hasonló terményekre nézve fenn áll.

Berlin. Az angol kormány arról értesítette a török szultánt, hogy legközelebb több török kikötőbe az egybesített angolhajóraj horgonyt fog vetni. Az itteni politikai körök a hajóraj emez utját politikai fejleményekkel kötik össze s abból következtetik, hogy a netalán hadjárat esetén a fekete tengert Anglia fogja uralni akarni.

Belgrad Szerbia pénzügyminisztere négy millió egy frankos exiszt — s fél millió ket frankos szintén exiszt pénz szállítására hirdet pályázatot. A pénznek *Sándor* király arképével látandók el s a szállítónak 40 ezer frank biztosítékot kell letennie s a pályázati ajánlatában kijelenteni köteles azt is, hogy mily árban hajlandó átvenni a most Szerbiában forgalomban levő részpenz készletet.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed beállott; a kiadáság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezental is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjesztetni és hogy a „ZALA” előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a „ZALA” képes mellékletének szétküldése, a kiadáságnak most már kétszeres munkát ad.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, dacára, az ingyenes sazípirodalmi melléklet kiadásának, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Egész évre	5 frt.
Fél évre	2 „ 50 kr.
Negyed évre	1 „ 25 „

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadásága.

H I R E K.

— **Primási szék betöltésével** folytonos kombinációkat csinálnak a politikával foglalkozók, most legközelebb a „Pápai Lapok” híreszteli, hogy a minisztertanács már véglegesen megállapodott a primás személyében, ki sem Samassa, sem Hidasz, sem Schlauch, vagy Horning, hanem *Faszary Koloss* a benedekrendű pannonhalmi főpát, kinek már — hír szerint a pápa, meg is adta a szerzetesi fogadalom alól való feloldozást. A „P. L.” e hírével megegyezik a mi értesülésünk is, mely szerint a primás *Faszary*, a kalocsai érsek pedig *Schlauch* nagyváradai püspök lesz. Az „E-s” azonban a fentebbi hírrel szemben következőleg ír a primási szék betöltéséről: „Az esztergomi hercegprimás kinevezéséről legujabban ismét oly hírek jöttek forgalomba, melyek a kinevezést mint már bevégeztét tényként tüntetik fel. Mint mi egészen biztos forrásból értesülünk, a kinevezés kérdése még nincsen eldöntve s az eddigi hírek csak találgatások.”

— **Fényes esküvő** volt e hó 21-én ós Budavárában. *Szapáry Gyula* gr. miniszterelnök, bájos leánya *Ilma* grófhölgy esküdött örök hűséget a délcég *Révay Simon* bárónak. Az esküvőn *József* főherceg, *Klotild* főhercegnő, *Mária* Dánia főhercegnő voltak jelen, s mellettük ott volt az egész magyar főnemesség és magnás világ, számos ország képviselő s a magyar főurak nejei. Tanukul szerepeltek *Szapáry Géza* gróf főudvarmester és *Festetics Pál* gróf a menyasszony részéről, míg a véglegény tanúi: *Migazzi Vilmos* gróf val. b. t. tanácsos és *Révay Gyula* báró voltak. Az egyházi szertartást *Samassa* egri érsek végezte a legényesebb papi segédlettel. Esküvő után a miniszterelnöki palotában reggeli volt, s az új házaspár a delutáni vonattal a véglegény hontmegyei birtokára utazott. Aldás kísérelje a szerető szívek Isten előtt megköött frigyét.

— **Az új zalavári apát** *Rozmanith Richard* dr. *Haudek* Agost jószágkormányzó kíséretében a múlt héten Zala-Egerszegen tisztelgett. Első sorban felkereste megyénk szerett főispánját *Szentita* Benó urat, meglátogatta aztán *Cseréti* alispánt s még néhány notabilitást; a főispán a vendégek tiszteletére fényes ebédet adott, melyen a város előkelőségei voltak hivatalosak.

— **Személyi hír.** A zala-egerszegi esperes plébános *Balaton József*, ki Rómában volt zárándok uton, s ez alkalommal Népolyt is felkereste annak nevezetességét megtekintette, a napokban teljes egészséghen visszatért plébániái székhelyére.

— **Postai rendtelenségek.** Egy helybeli polgártól következő panaszt vettük: A most datolt szüret idején egy helyben lakó ur gondosan ládikába csomagoltatva egy csomó válogatott egészséges szőlőt s hogy a Nyitra városában levő 1. évi hittan halgató ösének is legyen fogalma a Zalamegyei szőlőterméséről, elküldte neki Nyitrára. — A ládikába beletett még egy levelet is ebbe 10 drb 5 kr. bélyogot. Hogy a ládika jó állapotban adatott fel és szabályszerűen volt lezárva stb. eléggé igazolja hogy mikor címzettnek nevére a helybeli postánál feladatott, ezt minden kifogás nélkül felvették. Néhány napra a feladás után feladó a címzett ifju theologustól oly tartalmu levelet kapott, hogy a szőlőnek csak a törköle érkezett meg a levél és bélyegeknél pedig a ládikában nyoma sincs. — A megfajdandó talány tehát az hogy Kanizsától Nyitraig ki szanszerozta el a levelet és bélyegeket, meg hogy ki ette meg a szőlőt ?!

— **Hérlét változás.** Az Arany Szarvaszalloda és kávéház hérlétét *Matejka Ede* — *Hlatkó* János helybeli lakosnak adja át, ki is a bérlémenyt 1891. évi november hó 15-én veszi át. *Hlatkó* Jánosnak helyben kitűnő forgalmu és jövedelmező szabó üzlete van, — s ezt is tovább fogja vezetni, — s így az, hogy szabóüzletét feladja, — a valószínű nem telet meg. — Sok szerencsét kívánunk az új bérlőnek.

— **Gyászír.** *Horváth* Gabriella férjvesztett báró *Reiszl* Eddéné s hó 19-én Keszthelyen 57 éves korában meghalt. Fényes temetése 20-án volt, melyen a város csaknem összes lakossága vett részt. A gyászavatalt számtalan szőlőből szobb korszori díszítette.

— **Hangverseny és táncmulatság.** A „Nagy-kanizsai hercegi ifjuság” s hó 17-én s Ósainó termében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely szép számú közönséget gyűjtött egybe. A hangversenyben részt vettek: *Blumenschein*, *Vilmos*, kinek a főördeme van, nem csak az alfal, hogy a misornak minden egyes részét ő kikerít szép és iskolára való szongorajatekával, hanem azért is, mert a műsor második tételét ő játszta harmonium kísérettel. Játéka a közönség tetszését annyira megnyerte, hogy a taps szünni nem akart. Utánna ki kell emelnünk *Pollák* Róza enekét, kinek kedves, iskolázott hangja nagy tetszésben részesült. *Pollák* Miksa és *Olop Imre* közreműködők is derekasan feleltek meg feladatuknak. A hangversenyt követett táncban 40 pár járta a négyest. Az ifjusági egylet anyagilag nem panaszodhatik, szép jövedelme volt, melyhez teülfizetéssel járultak: *Ünger* *Ullmann* Elek 10 frt, *Back* Jenő Bpest 2 frt, *Tivolt* János, *Dobrin* Rezső 1—1 frt, *Fischhaecker* *Jakab*, *Fischer* *Aitred*, *Günsberger* *L*, *Waider* *Béla*, *Zerkovicz* *Lajos* 60—60 kr. *Fleiner*, *Blau* *Béla*, *Ledovsky*, *Fischer* *Sándor*, *Weisz* *L. N. N.*, *Sattler* *Pál*, *Dr. M.*, *Fischer* *Lajos*, *N. N.*, *N. N.* 40—40 kr., összesen 21 frt 60 kr.

— **Egy újonc panasz.** Hány szomorú jelenetek voltak tanuja, mikor rövid idővel ez előtt a katonai újonok bevonultak es elutazásuk alkalmával én is kikísértem őket az inóházhoz. Láttam ott sok, megtört szülőt, kik legkedve-ebb nuktól könnyek között búcsuztak el, s szavakkal vigasztalva az ifjakat: ne félj, te jó gyermek voltál mindig, teged! mindenhol szeretek, ott is szerető fognak, híd nekem, most a katonaságnál a fellebbvalók mind művelt emberek s meg tudják különböztetni az intelligens embert a műveletlentől, sorrad tehát ott sem lesz rossz. Épen annak a fiúnak az első levelét olvastam szülőihez, kit a fentebbi szavakkal biztaltott az atya. Az általam olvasott levelében így ír az újonc: „Sorsom nem a legjobb, megbarátkoztam ugyan már a menagével, lehet mondani jó és elégedő, kenyereimből teie sem togy el, de még is keserű az életem, mert közveteti főnököm soha sem szóit másoktól, mint: „du verfluchter Jud, közvetlen főnököm jó ember, ki mindig vigasztal. De fáj nekem, kit civil előjáróim mindig szeretik és becsütek s mindenhol tiszteletben ál ottam, most mindig csak „alkozott zsidó” legyek, akkor mikor királyomnak s hazámnak szolgálók.”

Egy apa.

— **Kérelmem** hazánk nemes szívű összes lakosságához! *Bezö*, Ung vármegye legnagyobb községe semmivé lett! Folyó hó 11-én vagyis vasárnap déli 1¹/₂-kor támadt tűzvész 1 óra alatt teljesen elhamvasztá. A fatu felső részén gyu áll ki s a folkerekedett szél-szórta szikrák a község szalma házteleit minden oldaton majdnem egyszer e langba borítá. Alig maradt meg a végeken egy pár ház, 150-nél több földig leégett, s vagy kétszerannyi gazdasági épület, telve a már betakarított összes termés s élelmiszével. A kar 300.000 forint is többet tesz ki. Menteni nem lehetett. Egy pár értéketlen butordarab, itt-ott egy két vankos az egész mit kiragadhattak: a szó legizazabb értelmében mindenek odaveszett: a rajtok levő pár ruhadarabon kívül, mely a sikertelen mentési kísérlet közben szintugy ronggyá vált. E földönfutó lett munkás nép érdekében hazánk összes lakosságához intézem kérelmem. Hátóságok, testületek, intézetek s minden szépet és jót istápoló sajtó támogatassák kéresem, segítségünk a tel klázóban, kenyér, ruházat, vetőmag s fedél nélkül levő 1600-nál több szerencsétlennek. Anyak, apák! hozzátok szőlők: egy sereg félmeztelen s éhező gyermek és csecsemő kenyér és meleg ruháért esd — juttassátok a feleslegből részükre. Mészógnakd! az Eg. a. dásából egy maroknyi csak: „sok kevés — sokra gyűl” s előjáróitok szivesen elfogadják, gyűjtendik s továbbítják hozzá a kanálnyi csöppet is. — Tudom s érzem, hogy edes hazánk jóságos népe nem kereti magát, ha sürgős segélynyújtás szükségéről van szó s ezért az úszkös romok között, kebleiken melengett didergő kisdedeikkel tévelygő szülők kétségbeesésig számtalanus helyzetét s az éhező gyermek sereg jajvesztését részletesenben nem esetelem és csakis annyit jayzek meg meg, hogy már a holnap betevő fiait kenyérrel is köségezen kellett bezerezniünk részükre: „bis dat, qui cito dat.” *Kende Páter* alispán.

— **Tanítói választás.** A keszthelyi iskolásköz s hó 19-én tartott ülésében a megüresedett segédtanító állásra: *Farga* János kékkuti tanítót választotta meg.

— **Ismerkedési estélyt** tartott a keszthelyi gazdasági tanintézet hallgatói s hó 17-én az „Amazon” vendéglő nagy termében. Az estélyen az intézet igazgatóján kívül az egész tanáritestület jelen volt. A kedélyes esemény rendezőség elnöke mondta az első felköszöntőt az első éves hallgatók nevében, ajánlv. társait a második és harmad éves növendékek barátságába; aztán éltette a távol volt igazgatót, *Dr. Csánády* tanár éltette az újoncokat és a régi gárdát, *Farkas* Elek III. éves gazdasz. tisztot mondott az első évesekre, s ugyan ezekért üritett poharat társai nevében *Horváth* Károly II. éves. Poharat emeltek még *Tóth* Károly III. éves *O' Egan* Lajos, *Sporczam* Pál tanár és *Kerperly* Kálmán segédintéző. A jó kedélyű estély a késő éjj óráiba behatolt, amikor az ifjuság a legnagyobb rendben távozott el a vendéglő helyiségéből.

— **Letört rózsabimbó.** *Bányai* Károly keszthelyi elemi iskolai igazgatót tanítót mély gyász érte 8 hetes kis leánykájának halála által. A letört kis rózsabimbó koporsóját, melyen a tantestület gyönyörű koszorúja volt elhelyezve, — *Scheller* gymnasiumi tanuló koszon szállította ki az örök nyugalom helyére ahol a kihült kis szívből új rózsák fog virítani a „feltámadás” idejéig! s midőn a tájadalomtól megtört szülők ismét keblükre ölhetik a most letört kis rózsabimbót.

— **A keszthelyi főgymnasium épület** e hó 19-én *Fesztetics* Tasziló gróf, ki Keszthely város emelkedése iránt oly meleg érdeklődéssel viseltetik *Reischl* V. városbíró, *Schadl* János gazdasági intézeti tanár és dr. *Buzáry* G. gymnasiumi igazgató kíséretében behatólag megtekintette. A nemes gróf, kinek az inposszának igényező épület igen tetszett, örömet nyilvánította a felett, hogy a főgymnasium Keszthelyt nem sokára a Balaton vidéki tudományok után szomjazó magyar ifjuság gyűlhelyének központjává fogja tenni.

— **A szüretet** zalaegerszegi és környékbeli hegyeken is befejezték már. Rég volt oly szomorú szüret, írja tudósítónk, — mint a jelenlegi; amit a jégverés meghagyott elpusztította a szőlőpenész, s ennek folyományá lett, hogy a termés ugy mennyiség mint minőségre nézve, a legsilányabbnak mondható.

— **Tűz** volt Nován e hó 16-án reggel, leégett egy pajta. A tűz keletkezésének oka ismeretlen ugyan, de valószínű, hogy szándékos gyújtogatásból eredt.

— **Véletlen szerencsétlenség.** A novai hegyen e hó 16-án egy 14 éves fiu egyik szőlőpásztor puskáját nézegetve oly szerencsétlenül süttötte el a serételt töltött fegyvert, hogy egy ottani lakos *Czigán* Juli nevű 17 éves leányt lőtt mellbe, ki most súlyosan megsebesítve fekszik szülőjénél; életben maradásához kevés a remény.

— **A szüretet** a pápai, gutorföldi és novai hegyeken a múlt héten kezdték meg. A termés ugy mennyiségre valamint minőségre általában silány.

— **A differitisz**, mint aggdóással értesülünk az ország több vidékén pusztít. Siklóson oly mérveket öltött a roacsoló toroklob, hogy a legmesszebb terjedő öv-intézkedésekre volt szükség. Az izraelita és református népiszkókat bezárták s a főtisztviselői hivatal s zigorú övrendszabályokat fogantatosított. Közhírré tették, hogy a szülők gyermekeiket otthon tartassák a betegség esetén azonnal orvosi segélyez folyamodjanak. Megtiltja a főtisztviselői rendelet, hogy a differitiszben elhaltak temetésére gyermekeket vigyenek, és hogy a vidéken szokásos halotti torokat megtartsák. Örvendünk a főtisztviselőknak ez intézkedése felett annyival is inkább mert épen lapunk volt az, mely először felszólalt, hogy a halotti torok tiltassanak be; vajha a közigazgatás minden hivatott öre követné a helyes példát!

— **A Narg-főle Katodont**, ez a kitűnő fogtiszító és údászajász, miután legmeglepőbb rövid idő alatt az Osztrák-Magyar birodalomban, Németországban és Franciaországban meghonosult, győzelmi utján az egész művelt világban elterjedt, s most Olaszországban és Angliában is használatba vétetett. Valóban öröm gerjesztő s nagyon megnyugtató a tudat hogy egy beiföldi találmány, oly rövid idő alatt nem csak a szak tekintélyek, hanem a nagy község elismerését is ki tudja vinni magának. Mar maga ez a körül-

CSARNOK

Széles e világon . . .

*Széles e világon nincsen annyi átok,
Mint a mennyit én rád naponta bocsátok;
Büntetés mit már rád Istenből nérektem . . .
Gyűlölet s bosszúból áll az egész étem.*

*Az az imádságom s lelkem összes vágya,
Hogy szakadjon rád a sors minden csapása.
És teljesedjen be mind-mind az az átok,
Amit éteemben ajkam rád bocsátott.*

*Legyen egész életem szenvedés és bánat,
És ne lelj soha egy vigasztaló társat;
És még e siron túl se legyen nyugalomad:
Amiért megcsaltál, s szívem széltiportad . . .*

Zalát Zsigmond.

A nefelejts regéje.

Ismerek egy szép égszínű kis virágot ott virít a csermely tövével, a sűrű cserjével környezett patak mellett. — elvonulva a világ zajától, boldog meglepődésben, csendesen . . . Csak néha-néha háborítja édes nyugalmát két szerelmes pár, kik ott a virágos övénnyel es-küldnek hűséget s koszoruba fonják az égszínű kis virágot, még pedig az élet koszorujába: a szívbe, hol ép ugy virul, mint a tarka pázsiton mint a csermely tövével, a cserjék közelében. — E boldog kis virágot, melynek nevét ezernyi ajak hangoztatja: „nefelejtsnek“ hívják . . .

Ott, hol a természet most ünnepet ül — ott a csermely violás partja mellett a viruló pázsiton egy kedves nő alak jelenik meg. Dúsan omlának szőke fürtjei rózsás kebelére, ringatva a langy hajnali szellőtől: kekselyem uszályával enyelegve játszanak a csermely ezüstsínű habjai; s mosolygó piros ajka olyan mint a tündéréké. Leült a partra s elragadó bájjal nézegette a lágyan zsongó csermelyt, a tarka virágsereget, mely vidáman siet üdvözlésére a várva várt vendégnek. És epedve vágytak ölébe borulhatni a kedves tündéréknek, ki névleg hívogató ők a hosszú-szenvedélyes csókkal árasztá el a boldog kis virágokat . . .

Ismerem e tündérszép lánykat is — és még sokan ismerik kivülem. Lángra gyul az érző szív, midőn nevét hangoztatja az ajak — mert a leányka neve: „Tavas“ . . . És villám gyorsan ott terem, egy délcég aranyfürtű sugártermetű ifju — a leányka szeretője. A virágok megnyitják kelyheiket, s balszamos illattal töltik meg a virágos övényt melyen küzedek. Az ifju, szívének egész hevével omlik kedvese keblére s tüzes csókokkal árasztá el a mosolyra nyíló ajkat.

Letelepédének egymás mellé a kispatak partjára és mennyi üdv honolt a két szerelmes tekintetén, midőn hallák a fodros habok csengését mint regélnék boldog, meglepődött szívekről; s a sötét fenyvesek dalnokát, a lombok néma suttogását, mit a szellő szárnyaira kap s bekalandozza vele a végtelen rónát a tengerreket.

Es kitűnő leírni a két szerelmes boldogságát? Boldogságot, mely csak rövid és mégis örök időig tart? . . . Mert az ifju kinek nevét el nem titkolhatom ő volt a szelid „napsugár“ — kiterjeszté szárnyait a halk suttogással, szerelmitassan sugá meg kedvesének e pár szót: „ne felejts“. . . s az ifju eltűnt, csak az enyhe alkonyi szellő hozott híveket az árván hagyott kedves tündéréknek, hol és merre jár a szeretett Napsugár!

A titkos éj lebecsátá fátyolát a földre. Éj lett, sűrű, koromsötét éj. Csak a holdvilág: a szende Luna, bujt elő néha a fellegek alól, s pazarul önté fagyos világot, szelid aranyugárait, a szendérgő tündérre, kinek árca most is a boldogság tengerében uszott, hisz eléggé kecsgetté a remény anyyala: a hirt hozó szellő, . . . hogy ők ismét találkoznak nemsokára, és ismételen boldogok fognak lenni . . . Örömkönyliket sirt a leányka, ebben tört ki boldogsága folyama. S a könyök harmattá váltak az enyhe természetben a gyöngyben (ür-rösztek meg s pássit díszes leplet . . . Midőn a hajnal is elmúlt, s a tündérlány megpillantá szeretőjét a kék hegyek ormai fölött . . . ekkor a kis virágok újra kitarák kelyheiket, s szeliden mosolygának a szerelmes párra.

Napsugár ismét megtalálta kedvesét, amax éltető, enyhe sugarával; az üdvével és tündéri mosolyával gazdagítá a pompába varázsolt természetet.

Karöltve jár a patak partján az ifju kedvesével. Minden évben ott találja őket az ezüstszínű hab, a viruló cserje; a fenyvesek dalnoka e suttogó falomb s a tarka virágok ezrei közt egy szép égszínű virág mely a szerelmes pár hűsége, vídamsága s boldogsága emlékére ott kedveskedik . . . éppen mellettük, kihallgatja szerelmeiket, s néha néha e szót sugja neki . . . halkán: „ne felejts“ . . .

— Ez a nefelejts regéje —

Szent Gáli Molnár M.

Hogy hagytam fel a versírással!

— Humoreszk. —

Most midőn hintáló székembe kényelmesen hátradőlve, illatos szivarok szivok, és kedves feleségemmel, ki mellettem üdögel, beszélgetek, nevelve gondolok vissza ifjuságomra, melyben oly sok badar tetteket végeztem, hogy nem használhatom el, miszerint egy érdekes esetet le ne írjak életemből.

Fiatal voltam, s így természetesen idealista is, mert az én időmbe elkerülhetlen szűkege volt egy fiatal embernek ideálja. Szóval fülleg szerelmes voltam hajdani ideálomba — jelenlegi kedves feleségembe, — mert a szerencse roppantul kedvezett nekem annyiban, hogy azt, kiért akkor sóvárogtam, és a kiről álmodoztam — most magamnak nevezhetem.

Diák voltam, a gymnasium VIII. osztályának első szerelemese és vers írója, mert majdnem minden időmet arra használtam fel, hogy verseket komponáljak, s azokat ő neki, szerelmem jellel átadjam. Soká tartott így a bizony, (mert így neveztem én azt, habár ideálomnak akkor még nem vallottam szerelmet,) midőn egyszer több bátorságot vettem magamnak, és egy hosszú szerelmes verset, melyben természetesen az ő neve vagy tisztes beoligaltatott, — egy szép virágcsokor kicséretében — átküldtem neki; hogy fogadja tőlem a csékelységet oly szívesen mint én őt mily örült szenvedélyiyei szeretem. Illatos rózsaszín papírral becsomagolva, minden virágot külön vagy huszor megcsókolva, mert szentül megvoltam győződve, hogy valamelyikhez tán csak hozzá nyul, és én boldog voltam azon tudatban, hogy azon virágokat, melyeket én csókjaimmal árasztottam el, ő azokat parányi hőhőhöz kezeivel érinti. Tehát elküldtem neki, az e célra külön megfogadott postásommal a -csomagot, és óriási izgatottságban vártam postásom visszaérkezését.

Soká tartott a várakoztatás, és hogy időm mulék leültem szobámban lévő egyetlen székemre és egészen az ábrándozásnak adtam át magam. Már előre elkepeztem, mint megfogt az ő szeretett ideálom a virágoknak: de mit fog szólni versemhez? Elolvassa-e? Vagy tán olvasatlanul szétépi? Nézzük mit fog válaszolni?

Kedves Látam? Köszönét a virágokért, de még jobban köszönöm a hozzám intézett verset, hidd meg kedves Látam, hogy ha te is oly igazán szerelsz, mint én téged, ugy mi a legboldogabbak leszünk e világon.

És már annyira beleélttem magam e képzelt levélolvasásba, hogy azt hittem, kedves szeretett ideálom az én karjaim között van, én pedig láza izgatottsággal szoritom őt keblemre, már forró lehelletét érzem; na most egy csók — és én azon veszem magam észre hogy tintas asztalmanul egyik sarkán nyugazik fejem és azt irgalmatlanul magamhoz szoritván, egy csokot nyomtam rá.

Önkénytelenül elpirultam magam előtt e badar tetten, és most már szobámba járkalva vártam, — a perceket olvasva — postásomat.

Egy negyed órai kínos várakozás után, betoppan hozzám küldőncöm, egy kis levélkét tartva kezében, melyet én mohó kíváncsisággal kaptam el tőle, kiküldtem azoból és magamra zártam az ajtot. Először összecsókoltam minden egyes részét, majd keblemre szoritva és az ő nevét emlegetve, vizsgáltam a boríték külsőjét, melyen csak annyi állott H. L. urnak, helyben. Végre rászántam magam a boríték felbontására, vizsgálva meztáram fel, és remegő kézzel veszek ki belőle egy kis cédulát, melyre a következők voltak írva.

mény eléggé igazolja, hogy a Sarg-féle Kalodont, melynek elterjedésével egyetlen más fogász sem dicsekedhatik, mindazon kívánatoknak megfelel, mely egy kitűnő fogászhoz köthetik. E szernek hosszas kísérlet után megállapított előnye a fogak és foghúsnak tisztasága és épsége tekintetében, annak hasonlíthatatlan olcsósága, a Sarg-Kalodent bevitte ugy a palotákba mint, mint az egyszerű polgári házakba. E szer — a még sajnos nem eléggé méltányolt jóhateményt is megszerezte. — hogy a folytonos használat által a fogak tisztán tartása általános lett s nagyban gyakorlatba lett véve, mert a hol e szer, egyszer a másoló asztalon vagy az utazó tárcában helyt talalt, onnét nem fog az többé hiányozni soha s nem fogja más ily féle készítménynek átengedni.

— Egy készítmény sem szoríthatja ki a híres dr. Rosa élelbalzsamát, mert hírneve a gyomorbetegségek minden eseteiben elért kitűnő hatáson alapul s ebben a tekintetben mindig felülmulhatlan marad. Dr. Rosa élelbalzsama Fragner R. gyógyszer-tárából Prágában. Minden gyógyszer-tárban kapható.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvtárus üzletében megrendelhetők.

— **Kitűntetett művésznő.** Prielle Kornéla, a nemzeti színház ez első rangú csillaga, ötvenéves művészi működése alkalmából a király az arany koronázás éremkeresztjével tüntette ki. Ő Felsege e lény ismét fényesen igazolja, hogy a valódi érdemet a társadalom minden rétegeben felkeresi a „legalkotmányosabb király“. A kitűntetett művésznőnek mi is szívvel kívánunk sok szerencsét a legmagasabb helyről jött elismeréshez.

— **Kedvenc művésznője** volt a nagykanizsaiaknak mindenkor *Barbi Alice*. E kedvenc művésznő művészetében fog ismét gyönyörködni városunk, amennyiben *Barbi* Magyar országon körutra indul, meglátogatja: Miskolc, Nyiregyháza, Kassa, Eperjes, Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár, Temesvár, Arad, Szeged, Pécs, Nagy-Kanizsa és Fiume városokat. A művésznő körutja november 25-től december 22-ig fog tartani.

— **Irodalmi esemény!** Hosszabb idő óta, minden feltűnést kerülve, egészen csöndben készült egy imponáns vállalat, melynek hatását meg fogja érezni közéletünk. Mint értesülünk, a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság másfél évvel ezelőtt elhatározta, hogy a tulajdonát képező tizenhat kötetes Magyar Lexikont gyökeresen átdofozgatja s a lexikalis irodalmunkban még eddig nem ismert körülbelül nyolcszáz ívre terjedő új szexen vállalatban közrebecsátja. Ez elhatározás végrehajtásához a nagy vállalathoz mért előkészülettel fogtak. Egy év óta folyik az anyaggyűjtés és rendezés szakaszerű munkája, mely arra törekszik, hogy az emberi ismeret minden ágára kiterjedj, a szakaszeret jóval meghaladó címszó alatt, betűrendben összeállított roppant anyag feldolgozásával és közrebecsátásával a magyar közönségre nézve feleslegessé tegye a külföldi, főként német lexikonokat. Ehez képest első sorban a magyar föld, a magyar nép, a magyar állam, a magyar történelem, a magyar közgazdaság s a magyar ipar és kereskedelem, a magyar tudomány művészet, irodalom és egyházi élet alkotásainak ismertetését tekintik a vállalat tengelyeinek. Kiváló hazai tudósok és írók, kiknek nevéit a lehetőleg még ez év végén közölteendő prospektus közölni fogja. E cél szolgálatában állottak mindama irodalmi kísérletek, melyek kisebb-nagyobb terjedelműben, több-kevesebb megbízhatósággal dolgozták fel az emberi ismeretek tárait. A Pallas lexikona a jövő 1892-dik év márciusában indul meg, s hetenkint három ives nagy oktav füzetben megjelenve, évenként 156, öt esztendő alatt, mintegy nyolcszáz ivesben, tizenhat nagy kötetben jut a közönség birtokába.

Tisztelt poéta ur!

A virágokat köszönöm, de azon bohókás tetteért, hogy rólam verset írt, büntetése az legyen, hogy két hétig fogom kerülni az alkalmat, nehogy önnel találkozzam.

Tisztelettel Hidassy Janka.

Le voltam forrázva, — Megalkoztam; azt a percet a melyben először verset írtam, és ünnepelesen megfogadtam, hogy soha többé verset írni nem fogok!

Holczer Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

183. Sz. G. M. Kolozsvárot. Vettük a levélben említettekre rá kell szolgálni előbb azután majd intézkedünk mi is. A lapot a jövő hótól fogjuk küldeni.

184. Nagys H. A. pápai tanácsos Zala-Apáti Legmélyebb köszönetünket a sziveségért, jövőben is kérjük.

185. D. I. Bpest. Kivánsága szerint történt. A kivánt példányt elküldtük. Humermanra csak akkor válaszolhatunk ha megkapjuk.

186. Herke Mihály urnak Szeged „Nyilatkozatát” lapunk zárta után vettük, azért csak a jövő számban fogjuk közölni.

Felelős szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyilttér.*)

A hamisított selyemszövetet felismerhetjük ha a szövetből egy kis darabkát elegetünk, mi által a hamisítás azonnal kitűnik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezugorodik, gyorsan elég s alig nagy maga után kevés hamut, melynek egészen világos barna színe van. A hamisított selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymással égnék) s egész után sötétbarna sok hamut hagy, mely azonban nem zugorodik össze, mint a valódi selyem, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisított nem. A Henneberg G. (cs. és k. gyáraktár Zürich-ben) kívánatra küld mindenkinek valódi selyem mintákat és szíllit selyem és más szövetet egész végében is vám- és postadíjmentesen. *Levelekre Svajczi 10 krajc helyeg fényképezésére.*

* Az a rovatban közlöttékért nem vállal magára felelőséget a szerk.

Haszonbérlet.

A somogy megyei zákányi hitbizományi uradalomhoz tartozó Örtilos és perencesnyi gazdaság a haszonbérlet lejárván újból haszonbérbe adatik, a vállalkozók ajánlataikkal

f. évi november végeig

dr. Hochreiter Kornél

uradalmi ügyvédhez, (lakik Somogy-Csurgón) a hol a bérleti feltételek megtekinthetők, forduljanak.

Kávé! Kávé! Kávé!

a legjobb minőségek vegyítése különként bérmentve használati utasítással

1 frt 35 kr.

1, 2, 3, 4 és 5 kilós postacsomagokban utánvétellel.

Kávészétküldési iroda:

BUDAPEST, X. Banyatór 7.

MINTAK INGYEN!

919 4-4

Istvánffy J. (városház utca 6. sz.)

fényképezési műtermében,

művészes kivitelű fényképek a legfinomabb és legizlésebb kivitelben eszközöltetnek a legolcsóbb árak mellett

Valamint életnagyságu arcképek olajban festve a legmagasabb kívánalmaknak megfelelően készíttetnek.

Feltételek borult időben is a legjobb sikerrel eszközöltetnek.

HIRDETÉSEK.

SARG-nak egészségügyi hatóságilag megvizsgált FOGTISZTÍTÓ szerep

KALODONT

Kapható: a gyógytárakban

955 és illatszerezésenként 1 drb. 35 krajc.

AZ „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság.

Vezető-kepléselőnök:

Budapest, Deák-tér 6. sz. (Anker-utca).

A társaság minden, az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, u. m.: a) túléjárásra és kiházasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások és az életbiztosításokra teljesített betétek ellenbiztosítása; c) járadék biztosítások.

Nyereményrészül fizetett a társaság az 1890. évben a) leszámítás alá kerülő életbiztosítások után, az utolsó 10 év lefolyta alatt átlag 30%-ot; b) haláleseti biztosítások után az évi díj 26%-át, c) az 1890. évben leszámított túléjárás csoportbiztosítások a teljesített betéteknek 6-7%-át eredményezték a kamatok kamataival.

Részvénnyel és biztosítéki alap 1890. december hó 31-én frt 40.443.351.37 Az utolsó üzletjelentés szerint a biztosítási állomány 1890. december hó 31-én volt frt 189.259.422.39 tüke és 57.227.43 járadék.

Kifizetések:

halálesetekért 1890. december 31-ig frt 18.657.611.64

leszámított életbiztosításokért

1871-1890. frt 48.162.420.62

Összesen frt 66.890.038.26

Utazó ügynőkök fix fizetése és provízió mellett keresetnek. (948 2-6)

Főigénynökség: Nagy Kanizsán
PREZLMAYER & DEUTSCHNÉL.

Budapesti Hírlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat a BUDAPESTI HIRLAP.

apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó, nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatós eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg: legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvvizetést, irrodatisztelt, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt ispánt, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak; a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek. birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet házeladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasszonyi és egyéb pályázat, lakáskiadás, és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életszükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ-HIRDETÉSEI

által élt lehet elérni

933 6-6

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, himen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnapi gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

a „Budapesti Hírlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajcárba kerül, vastagabb betűvel négy krajcár. Címvel ellátott hirdetéseknel még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban meg tudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdéses hirdetésnek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdéses hirdetés a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postai utalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hírlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 30 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hírlap Kalap-utca 16.”

Fischel Fülöp

könyv-, zenemű-, papir-, író- és rajzszerek-kereskedése, kölesönkönyvtára

könyvnyomdája és könyvkötészete

Nagy-Kanizsán: Városház-utca és Csáktornyán

„ZALA” kiadóhivatala

„MURAKÓZ” kiadóhivatala

„Somogyi Hírlap” kiadóhivatala.

TANKÖNYVEK,

ÍRÓ- és RAJZSZEREK, FÜZETEK,

CSINOS JEGYZŐKÖNYVEK,

csavaró-írók, csinos emlékkönyvek

== nagy választékban a legolcsóbb árak mellett ==

Bárhon megjelent vagy bárki által hirdetett könyvek — Mindenféle bel- és külföldön megjelenő **hírlapok, folyóiratok és divatlapok.**

Az irodalom legújabb termékei:

tankönyvek, szakmunkák, nyelvtanok, szótárak, valamint diszkótésű

IMAKÖNYVEK

bőrbe, bársonyba vagy elefántcsont kötésben.

Diszművek:

Ifjusági iratok, képeskönyvek.

REGÉNYEK és SZÍN-MŰVEK.

Köszöntő-, szavai-, levelezési és szakácskönyvek.

SZÉPIRÁSI és RAJZMINTÁK.

vasúti és iskolai térképek.

ZENEMŰVEK

zongora és hegedűiskolák, mint mindenféle hangszere.

Minden faju és nagyságu

LEVÉLPAPIROK

névvel és dívtos alakokkal.

Jó minőségű

író- és rajzpapírok.

Különbéféle szerkez. és zsebben hordozható

csavaróírók,

toltszárak, tintatartók, tinták, jegyző- és másolókönyvek,

vonalzott üzletikönyvek,

legjobb gyártmányu belföldi Kühn-fele és angolgyártmányu

acél író tollak, tollkések,

Fekete és színes írók. Festékek, valódi kínai tusok, tirlógumák, tintatiszítók,

RAJZESZKÖZÖK,

fénykép albumok és emlékkönyvek.

Írószerek-garnitúrák

== Legolcsóbb árakon. ==

Könyvnyomdai munkák:

Névjegyek, levélfejek és borítékok, pecsét márkák, eljegyzési jelentések, esketési meghívók, számlák és körlevelek, hivatalos táblázatok, ügyvédi-, iskolai-, közigazgatási-, hivatalos- és kereskedelmi nyomtatványok, s más mindenféle könyvnyomdai munkák izléses kivitele és gyors készítése.

Könyvkötészeti munkák

szilárdan, izlésesen és olcsón.

Lithografiai munkák felvétele.

Összes hazai nyomtatványok nagy raktára.

Könyvek postai elküldése csomagdíj díj számítással nélkül.

1892-ik évre szóló

NAPTÁRAK.

Előjegyzési-, zseb-, tárcza-, block-, és képes naptárak, u. m. ügyvédek-, orvosok-, hivatalok, körjegyzők, gazdák- erdészek- és irodák részére, valamint közhasználatra.

Fali naptárak szabott árakon.

== Megrendeléseket bérmentve gyorsan eszközölök. ==

A lovagrendek közt elterjedésre s jelentőségre nézve Magyarországon első helyen állott a johanniták rendje. E rendet, mely idővel kiváló szerepet játszott a szegényügy terén, II. Géza telepítette meg Magyarországon. Legtöbb rendházak alapítása II. Endre korában esik, aki 1217-iki kereszties hadjárata alkalmával ismerkedett meg a johanniták áldásos működésével. A XIII. század első felében Magyarországnak körülbelül 30 helyben van rendházak, így Budán, Győrött, Esztergombán, Csurgón, Szekestehérvárott, Tolmácsán Varasdon egyesítve volt a szegény s betegápoló, melynek gyakorlására legtöbb helyen állandó alap állott a magister hospitalis (előjáró) rendelkezésére. Később meglazult a rendben a fejelem. E kórházaknak Magyarországon már a mohácsi vész idejében nyomuk vezet.

Betegápolási feladatokat követtek a nálunk is letelepedett templariuskok s német lovagok, de később e működésüket háttérbe szorították lovagi teendők.

A kizárólag kórházak vezetésével foglalkozó rendek között legkorábban szent Lázár rendjével találkozunk. A krónika szerint már szent István király idejében létezett nálunk e rend esztergomi kórház, ebbe adta a király az augsburgi utközetből visszatért „gyámszmagyarák” utódait, a kik házi háza járva tengerték életüket, innen származik azután elnevezésük: szent Lázár szegényei.

A Lázár-rend tagjai nagyjából a belpokosok ápolásával foglalkoztak. E kor ragályos s azért a betegeket az egészségesektől elkülönítették. Ez szokatlan alkalmat az ugynevezett poklosházak alapítására.

A poklosoknak csak bizonyos időkön volt megengedve, hogy a városokba mehessenek. Mikor a vendégek jöttek, mindazt pontosan figyelembe kellett tartaniok, a mit elkülönítésük alkalmával meghagytak nekik: csörgővel jelezték közeledésüket, a vásárolandó tárgyakat messziről mutatva, ruháikról fel voltak ismerhetők. A vendéglősöknek szigorú büntetés terhe alatt meg volt tiltva őket befogadni. Ha valaki lakásuk felé közelgett, akkor is csörgőniök kellett, hogy az illetőt távol tartsák. Az alamizsnát, mit esetleg kaptak az utóélet álló eszébe lehetett tenni.

Poklosházról Magyarországon az eddig ismertek főleg szerint először 1370-ben van szó. Később különösen a XV. században, Magyarországon több városban találkozik poklosházakkal így Bártfán, Besztercebányán, Brassóban, Lőcsén, Kőszegvároton, Nagy-Szebenben.

Az ugynevezett „szent-tűz betegség” gyógyítására alakult szent Antal rend Magyarországra is kiterjesztette kórházi működését. Első kórházuk Dardócon volt a hol 1288-ban telepedtek meg; 1300-ban pozsonyi kórházukról van szó, a melyet 1428-ban a husziták feldúltak. 1366-ban a kassai Szentlélek-kórház birtokába akartak jutni, de törekvésüket meghajszítja a polgárok ellenszempölése. Ép ily sikertelenül iparkodtak a szépvárházi kórház megszerzésére, a melyet a polgárok ágostonrendi szerzetesekre bízták; 1487-ben a segesvári kórház birtokába jutnak. A szent Antal rendnek magyarországi anyaközpontja a daróczi volt, a mely ismét a bécsi rendház alatt állott. Az anyakórház segélyezésére minden kórház avankint bizonyos illetéket küldött Dardóra, Segesvár (3 márká) Posoxy 4 márkát küldött évi illeték fejében. A kórházak főjöveldémi forrását, egyéb kórházak példájára, rendszerint valamely hasznos hajtó ingatlan képezte. A jövedelmek megoszlottak az ápolók és ápolók között.

A szent Antal rend, mely különben egészen a francia forradalomig állott fent, Magyarországon a XVI. században indult hanyatlásnak.

A XII. század végén alakult az ugynevezett Szentlélek rendje, melynek kórházi s betegápolói működése a Rómában alapított Szentlélek-kórházról indult ki. Magyarországon legelőször Szebenben találkozik a rend tagjai által vezetett kórházzal Erdélyben még Földvárrott Marosvásárhelytől és Baisersdorftól voltak a rendnek kórházai. A budai bórház igazgatója tartományfőnöke volt a rend magyar s erdélyországi intézeteinek, ő maga pedig a bécsi prior-nak volt alárendelve.

A betegápolással foglalkozó apácák közül a beguinák szerepeltek e korban hazánkban. A beguinák társulatát Beguesz Lambert nevű belga pap alapította a XII. század végén. E társulat tagjai tanyákban, többé kevésbé gyéren épített házikókban tartózkodtak. E tanyák

közepén kórház állott. Nálunk a középkorban a Margitszigeten tartózkodtak a „zebrák”-nak nevezett apácák, azok közül még Budán, Szentfiván voltak ily beguiná-tanyák. végre Miskolcon hová Banffy Dorottya, Rozgonyi János özvegye telepítette őket.

A betegápoló rendek mellett a világi papság is gyakorolja a kórházi működés jótékonyosságát. A kalocsai érsek a XIII. század elején Bácsot alapított kórházat a szegények és betegek befogadására. Szentén oly régi eredetű az egri szent Jakab kórház. Pécsen szintén találkozunk szent Erzsébetről nevezett kórházzal. Egy zágrábi főorházról, melyet Pródán püspök alapított 1174-ben van szó. Nagy váradoson is a poklosok háza s a vakok teikén kívül négy bórház volt a középkorban. Szepes Varalján Henemann plébános alapít a XIV. század végén kórházat.

E.-B.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed beállott; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentúl is a lapot támogatni és ismerőseik körében terjeszteni és hogy a „ZALA” előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtánánk, mert a „ZALA” képes mellékletének szétküldése, a kiadóságnak most már kétszeres munkát ad.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy a hátralékos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „ZALA” előfizetési ára, dacára, az ingyenes szépirodalmi melléklet kiadásának, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

Égész évre	5	frt.
Fél évre	2	50 kr.
Negyed évre	1	25

A jegyző és tituló urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetik.

A „ZALA” kiadósága.

Helyi ujdonságok.

— **Bevonulás.** Zajos volt városunk minden utcája e hó elsőjén és másodikán. Az első napon az ez évben besorozott fiatalok vonult be, az úgy nevezett rekruták kocsikon, lefegyverezett fel szalagozott kalapokkal, dalolva vonult be a város „különböző utcáin, eketlen Ármávára töltve meg a léget, hogy aztán annál csendesebb legyen ott a laktanyában mikor elebe áll a kaplar ur rá törmelve a fiatal rekrutára hogy: „hajtók.” Másodikán a honvédek tartalékosainak ellenőrző szemléje volt a Hungáriában hol az „örögek”, jó kedvvel dalolgtatva néztek le kicsinylőleg az átelleni kaszárnyában szomorgó rekrutákra. Pedig hát nincs mit lenézni mert azok a fiatal fiúk is három esztendő múlva „örögek” lesznek ám tisztelt rezervista uraim!

— **Pihál Ferenc** városunk köztisztviselőben álló közjegyzőjét azon kitüntetés érte, hogy a pécsi kir. közjegyzői kamara legutóbb megtartott tisztújító gyűlésen egyhangulag *alánköké* választotta. A megtartott közgyűlésen, ez ügyrend módosítása tárgyában beadott indítvány tanulmányozására s ennek eredményéhez képest javaslatlétel előterjesztésére az indítványozó Blum Béia pécsi, továbbá Pihál Ferenc nagykanizsai és Ziegler Kálmán csáktornyai kir. közjegyzők küldettek ki.

— **Városunk rendőrségének figyelmét** felhívjuk azon körülményre, hogy a most beállott vasárnapi munkaszünet folytán, iparos segédek nem elegendő meg az egész napi szünettel, a vasárnap éjjel is hozzá véve, még hétlőn is oly zajosan mulatnak, hogy a város nyugalmas polgárainak éjjeli nyugalmas nappali csendjét zavarják. Főleg tapaszalható ez oly helyeken, hol teke pályák vannak, hol az iparos segédek a zárórán túl nem tekezhethetvén éktelen dalolást visznek véghez, mely kedvtelésük, benyulik a késő éjfélig sőt az egyik utcában, — melyet ez alkalommal még nem nevezünk meg, — van egy tekező hely, hol a múlt vasárnap még éjjel után 2

órákor is folyt a vígág s éktelen dalolás. Ez már csak nem ürhető. Kérjük a rendőrséget, őrszolgáit szigorúan utasítani az ily helyeknek megátalolására.

— **Általános megbotrándok elást kelt va-**rosszerte, az itteni iskolai növendékeknek vilákedése az utcákon. Ha az iskolai előadásoknak vége van, főleg a kisebb gyermekek kik az alsó osztályokba járnak, nem hogy tisztességesen kettesével hármasával mennének az utcán, hanem csoportokba verődve, ujonganak, kiabálnak, a járókelőket leszorítják a járdákról s nem egy két öreg, önmagával lehetetlen férfi és nő lesz e nebulók pajzanságának guattyára. Mi teljesen meg vagyunk győződve, hogy iskoláink vezető tanáraik s tanítóink, a legjobb lelkiismeretük szerint járnak el a növendékek körül nem csak azok oktatásában, hanem erkölcsi nevelésben is, de az ifjúság pajkossága megőri a legszigorubb felelősséget is, azért arra kérjük a tantestületet, miszerint a gyermekeknek az utcán miként való magatartásukat a legszigorubb kössék lelkükre nehogy a közönség legyen kénytelen s rakoncatlan növendékeket utca szegényére rendre utasítani. Jó akaratu figyelemzetésünk, kétségkívül a legjobb akaratú fog fogadtatni az illető köcékkel.

— **Zónatűz az új menetrend.** A 1861 vasút igazgatóságától a következő értesítést veltük, melyet az utazó közönség érdekeiben közölünk. E. évi október hó 1. a déli vasút vonalain a téli menetrend és ezzel egyidőleg a közép-európai idő fog életbe lépni, mely idő a vonalforgalomra Magyarországon eddig mérvadó volt budapesti időné 16 perccel későbbi, az osztrák területen közlekedő vonatok számára eddig érvényben volt prágai időnél pedig 2 perccel korábbi. A déli vasút vonalain közlekedő személyszállító vonatok menetrendjei a közép-európai idő érvényesítése következtében a magyar és horvát vonalakon az időkölönbségből eredő 16 perccel, — az osztrák területen pedig ugyanazon okból 2 perccel előlást szenvedtek. A személyszállító vonatok Nagy-Kanizsa állomásról az alatt említt időkben fognak indulni. Budapest felé a 202 sz. gyv. reggel 5:43, a 201 sz. szv. d. u. 2:03, a 208 sz. szv. éjjel 12:11 és a 216 sz. vv. reggel 7:15 indul. Bécs felé a 301 sz. szv. d. u. 2:10, a 303 sz. szv. éjjel 12:26 és a 305 sz. szv. reggel 6:15 indul. Zala Szt. Istvánra a személyszállítással közlekedő 327 sz. gyorsvonat d. u. 5:15 indul. Prágára felé a 201 sz. gyv. éjjel 12:20, a 203 sz. szv. d. u. 2:35 és a 207 sz. szv. reggel 5:02 indul. Bács felé a 905 sz. szv. d. u. 2:23, a 909 sz. szv. reggel 5:12 indul. A személyszállító vonatok érkezése Nagy-Kanizsára. Budapest felől a 201 sz. gyv. éjjel 12:10, a 203 sz. szv. d. u. 1:41, a 207 sz. szv. reggel 4:10 és a 215 sz. vv. este 10:25 érkezik. Bécs felől a 302 sz. szv. d. u. 1:31, a 304 sz. szv. reggel 4:03 és a 308 sz. szv. este 10:10 érkezik. Zala Szt. Istvánról a 356 sz. személyszállítótehervonat reggel 8:14 érkezik. Prágáról felől a 202 sz. gyv. reggel 5:38, a 204 sz. szv. d. u. 12:59 és a 208 sz. szv. éjjel 11:22 érkezik. Bács felől a 906 sz. szv. d. u. 1:26, a 910 sz. szv. éjjel 11:34 érkezik. A nagykanizsai barcsi vonal új menetrendjénél lényegesebb módosításkint jelemlendő, hogy Nagy Kanizsa, Pécs között a 909 sz. vonat, valamint az ahhoz csatlakozó vonat menetrendjének célszerű előlása és a vonat menetsebességének fokozása következtében annyiban lefeléértésre méltó változásban részesült, amelyben a vonat Pécsre d. e. 9:35 perckor érkezik meg. A déli vasút vonalain eddig fenn állott közvetlen össze köttetések sem mifele módosítást nem szenvedtek és a közvetlen kocsik forgalma valamennyi viszonylatban azon módosítással tartatik fenn, hogy a gyorsvonatoknál Budapest és Triest között forgalomban volt I. II. oszt. közvetlen kocsit az utazó közönség nagyobb kényelmére f. évi október hó 1-től kezdve a téli időny alatt ismét *Velencij* illetőleg ugyan onnan fog közlekedni. A menetrendre — valamint a közvetlen kocsik forgalmára vonatkozó közelebbi adatok a már közhírré tett menetrend talragaszából vehetők ki.

— **Derek polgár.** A belicai pusztító tüzeset alkalmával, melyről lapunk is részletesen megemlékezett, mint most utólag értesülünk *Olesits* nevű örségi kovács, egy égő házba, — melyben két gyermek bent szorult, — önlelete veszélyeztetésével berohant s a két már fudoklani kezdő gyermeket megmentette; alig hagyta el a derek gyermek mentő, a megmentett kicsinyekkel a szobát, a háztető beszakadt s a ház összedőlt.

Gyászír. Bar mindenki tudja, hogy városunk egyik közéletében álló polgára hosszú idő óta beteg, még is végre szerie nagy részvétet kellett a hirtelen elterjedt hír, hogy **Oszesly Anikó** meghalt. Szerette az egész város, tisztelte minden ember, s barátja volt mindenki, elcségye nem volt senki Áldás porára. A család a halásteréről következő gyászjelentést adott ki: **Oszesly Antalné, szül. Treter Károlin** a saját és kiskora gyermekei: **Ella, László, Viktor, Kálmán és Mártha**, az sógorja **Oszesly Donk** férjeseit **Kutrovácz Istvánné**, valamint özvegy rokonai nevében megírt szírvét jelentő forrón szerzett férje, **edős atyjok, illetve testvére Oszesly Antal Nagy-Kanizsa városi adó ellenőrnök** hosszú szenvedés és a halotti szentégek átjárás felvétele után 1891. évi szeptember 26-án délután 1 órakor életének 55-dik boldog házasságának 13-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűl. tetemei fölé az 28-án délután 4 órakor fogták a **Kisfaludy utcai** saját házában a r. kath. hitvallás szerinti szertartás szerint becsenteltetni a **Hód E. L.** a „**Részvételt**” önzett temekkezést vállalása által a helybeli róm. kath. szerkesztés örök nyugalomra helyeztetni.

Az engedélyezett miséi előző szentmise, az 28-án délután 9 órakor fog a helybeli szent Ferenc rendűek plehána templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Nagy-Kanizsa, 1891. évi szeptember 26-án Áldás és béke legyen a jó férj és feleségének drága atya hamvait felől!

Köszönés. A novai r. k. tanítók köre rendes közgyűlést szept. 24-én **Náda** tartotta meg, melyen a vendégekként együtt 11-en vettek részt. **Öreges Antal** helybeli tanító úr számlából, **Borányi Miklós** lenni tanító pedig a csillagászatból tartottak gyakorlati tanítást mely tanításokért a közgyűlés köszönetet fejt ki. Kinek eldöntését jelentésit, melyek tudomásul vétettek. Kik után **Farkas Károly** novai tanító szavalt, mely hálaemlék szavaltat, hálásan megfogadták. **Bosner Rezső** községi tanító pedig felolvasta a földrajzi kirándulásokról szóló értekezését. **Végül Bogyi Károly** pénztáros bemutatja számadását, és beszédi a tagsági díjakat. Jelentésükkel két új tag is, kit a közgyűlés éljenzással fogadott. A jövő tavaszi közgyűlés Lentiben lesz megtartva. A jelen volt **Harczós János** pápai plebánus úr a tagokat portorico sajnókkal lepte meg, melyért éljenzással fejezték ki köszönetüket.

Tíz. A múlt héten **Büden**cs gyulaival járó gyermekek egy közül szalmát gyújtottak fel, azonban szerencsére a veszedelmét ideje korán észrevették s így a tűzet sikerült eloltani mielőtt nagyobb baj okozhatott volna.

A primási kinevezéshez. Lapunk szerkesztője Szombathelyt járva, illetékes körökben iparkodott magának információt szerezni az iránt, mennyiben állap-e lapokban közölték azon kombináció, hogy **Hidassy Kornél** szombathelyi püspök van kizemelve a primási székre. A püspök úr titkárja dr. **Letóla Vilmos** úr, ki most lett kanonok s ki **Hidassy** püspöknek teljes bizalmat bírja, halározatlan kijelenté, hogy **Hidassy nem a koronázott nem a koronázott a primásra nézve minni feltételek nem kapott a csapaj és hogy Hidassy ki a neki még régebben telajánlott Nagyvárad püspökéget sem fogadta el, számdéka lévén szerény szombathelyi püspöki állásban maradni, nem főrekszik az esztergomi székre; az egész kombináció onnét eredt, hogy Hidassy püspököt a Felsőge Pécsere hivatta, s itt hosszabb ideig beszélgetett vele, de e beszélgetés csak is közérdeku ügyekre s nem a primacialis székre vonatkozott.**

A mi színészeink, kik a nyáron két hónapot töltöttek városunkban, **Vedres Gyula** vezetése alatt most Szombathelyen vannak s e hó 1. „**Hank**”-ban” tragédiával nyitottak meg az előadásokat. Az egész régi garda együtt van **Szekerés** és **Darócy Irma** kivételével; az új tagok közül sok reményt kötnék **Pála Zsófi** fiatal laghoz ki a fővárosi színész képeződnek volt növendéke csinos alak, szép arc s mint mondják jó színész. Eddigéig Debrecenben és Kolozsvárt működött.

Zalamegye közizgalmossága az évi szeptember havi üléseben behatárolt foglalkozott a megye nagy részét az idei „**rosa**” termés és jégverés által ért inség oroszlásával és élénk eszmecseré után, — melynek egyik figyelemre méltó események jellemző momentumát **Csertán Károly** alispán azon megjegyzése képezte, hogy a napokban egy, a jég által sújtott községben volt bucsus s ott azon tapaszkalatra jutott, hogy a korcsmában a nép egy üggy mulafott, mint máskor, midőn termését a jég nem verte el, — a következő határozat hozatott: Tekintve, hogy Zalamegyének

körülbelül 240—260 községe van, még pedig súlyosan, az idei jégverés által, tekintettel továbbá az idei rendkívüli „**rosa**” termésre, melynek szomorú következménye, hogy meggyünk jelentékeny részben a „**szep**” még valóban sem ismeren: a közigazgatási bizottság feltrálat megkeresi a m. kir. pénzügyminisztert, hogy azon községekben, melyekben a silány termés és a jégverés folytán az adófizetés lehetősége megcsúszott az adóbehajlás függvényessé fel; továbbá a főispán utasítatnak, hogy járásvánban községeknél személyesen gyűződjenek meg a lakosság helyzetéről az ahol részint a „**rosa**” termés, részint a jégverés folytán a segély mulhatatlanságukra, arról az októberi közgyűlés megülőzőleg teygenek az alispánhoz türeles jelentést, hogy az alispán a járási főispánokhoz áruok beérkezését ezen egyes jelentései alapján részletes javaslatot ezen ügyre vonatkozólag az októberi közgyűlésre megtegyenek.

Harca hivott illalom. A földművelési miniszter legközelebb kibocsátott egyik rendeletével **Zala, Somogy és Vas vármegyékből** továbbá a **Havath-Szilágy** tartományokból, a szárazság hájánk **Ausztriába** való kivitelét tiltotta.

Kilátás a pént. **Náda** múlt-hé 26-án megtartott 25-ik alkalomával egy embernek grón eszébe 149 lit. Az atyán maga sincs listában, vajon ezébe mellé tette-e, vagy **Időse** kezelt szék a el. **Hany** használt eset fordult már elő s még sem elég, hogy jobban orvosság vasarok alkalmával pénzüket **Heménylen** elég tanács egy szegény embernek, kinek ten ez volt egész vagyon?

Vadár elhalasztás. **Fjór** szék kir. városában ez a október 12-én 13-ára kitűzött országos vadár a kereskedelmi miniszteriumnak rendelete alapján, ez évi **október 12-én** 20-ik napján fog megtartott.

Sajtóperünk

Hogy lapunkban **Hirschler** úrón ur ellen megjelent s **Szenes Alfréd** úrral airt cikkeket, egy a „**Nyitásban**” **Herczeg Sándor** alispánossal ellátott közlemények alapján, a „**Zala**” szerkesztője és **Herczeg Sándor** ellen sajtóperre iránti feljelentés történt, álláiban tudja van, minőhöz azonban s közönség s sajtó per iránt tapknyava először, szükségesnek tartjuk a következők közlé tenni.

Herczeg Sándor úr nagy-kanizsai lakos, meg hiza szerkesztőnkét a **Szenes Alfréd** nev alatt megjelent cikkekt megírására saját felelősége mellett, és a „**Nyitásban**” megjelent közleményeknek közlé telerre. Mi meg is történt.

Hirschler úrón ur ragalmazza és becsületes tette láva a közleményekben, meglette a **Igva** helyesen, — a szerkesztő és **Herczeg Sándor** ellen a feljelentés.

A szombathelyi kerület esküdtsége vizsgáló-biroja, az inkriminált cikkekt szerkesztőnek megállapította végett a 22. sz. a végzésére a kihálalástat elrendeltek, annak megtartására szept. 27- napját határozta meg a lapunk szerkesztőjét mint **Herczeg Sándor** urat megadózt.

A kihálalás alkalmával, lapunk szerkesztője beismerte, hogy a fogalmazta a **Szenes Alfréd** féle cikkeket, **Herczeg Sándor** ur megbízására, megrendeléséből kinek fel is olvasta s általa a megírtat javítások után helyben hagyatva közlgette, a nyitári közleményekre nézve egyenesen **Herczeg Sándor** levén aláírva a felelőség a szerkesztő nem erinti ki-elentette szerkesztőnk azt is, hogy a törvény előtti felelőséget a „**Szenes Alfréd**”-féle cikkekkért el nem vállalja, nem lévén azoknak szerzője.

Herczeg Sándor ur megtagadta a szerkesztő, megtagadta hogy megrendelte volna vagy olvasta volna a cikkeket, — minnek folytán lapunk szerkesztője a tanuk kihálalástát kérte, — mit a vizsg. bíró el is fog rendelni.

Ezenyit közölhetünk a sajtó per jelenlegi állásáról, de kell egyet-mást még elmondanunk, a közönség tájékoztatása végett.

Lapunk szerkesztője készséggel ismeri hz azt, hogy kevés előgyászattal elt akkor, midőn a megrendelt, elkészített közlrat iránt magának a felelőségre vonatkozólag nem veti **Herczeg** úrtól írásbeli elismervényt; de nem tette azt, mert kétségbenem vonta, hogy az, ki eléghatár valamit tenni, elég hátor lesz tetternek esetleges bevalására is. Csaldótt. Emberi dolog; de az aztán már nem a szerkesztő családása, hogy egy a városban közlratteletben álló-egyén, — kit mint ő maga is tudja, — szerkesztőnek ez előtt soha sem ismert, s kinek lénykedése előtte ismeretlen volt sőt azon egyület, melynek elnöke a sértett, nem

is ismerte volna, — megharcoltak a lapban; és már a **Herczeg** ur dolog ki jól tudta ki az a **Hirschler** a kit ő támad, szerkesztőnké csak utólag nyert tudomást, utóbb nevezett urnak jelleméről, — valamint csak utólag gyűlölet meg **Herczeg** ur következtetéséről is akkor, mikor saját tényei a bíróság előtt leragadt.

Ezek kijelentése mellett a per tovább fejlődésnek stádiumáról annak leírásban olvasóinkat értesíteni szándék meggyerően kijelentjük részünkkel, hogy

Mig egy oldalról sajnáljuk, hogy lapunk szerkesztője félreértelmezés, tén adott új szövegek, mely egy közlratteletben álló s több létszámú állást előadó egyen ellen követeltet el, más oldalról kijelentjük, hogy sem a lapunk sem szerkesztőnknek sem oka sem oka nem volt **Hirschler** ur megírása s midőn az kijelentjük egyben a történetek feletti vizsgálásunk következtetésével a saját csak te mulasztás által elkövetett hibáinkat jóva tessük azaz hogy kijelentjük, miszerint **Hirschler** urat részünkről most, miután ismerjük a jelölme iránt több oldalra informálva lettünk oly egyenesen tartjuk ki a tartalmát becsületes megadózt s saját hibáink mielőtt bár elismerjük az általunk, telen megírásuk megírása és magunk részünkről az is tartalmát neki okosított szerkesztő sajnálva óvni, előtünk teljesen rehabilitáltat lájuk s a közönség is annak tekintet, s **Szenes Alfréd** úrral **Herczeg Sándor** ur által ellene indított sajtóper szemben.

Földes Gyula Alispán

„Zala”-kötet szerkesztője

Őszi gondolatok

Igva Október Művel.

Mily gyorsan telt el az év napja, a telexkő egyszemrevalóval. A nap arany sugarai nem látnak többé. Mily nehéz az emlékezés a nyár hosszú szép meleg napjai és az éjszák a csillagos szép éjszakai, melyek hajnal alkant közl ringatnak s melyek maguk egy egy kisáskított remény köpök a költészetnek!

Fajó szírvét hagyjak el a gazdagok — kik va gyónnal megadja a élvezet eddig a nyári — ültől helyeket, — mely fajó szírvét hagyjak el a szegényeknek, a haragos rúd lombu erdőket, de az elfúló tengerpartokat. Mily aggodta jussuk háza a beteges, ama gonfolt nyoma, hogy csöveg a hosszú téli mert legközelebb a telexkő évszázak szegényekre.

Mily boldok a szegények nyáron az, amek szükséges meg felismerés is kevesebb kell akkor most tudja van, hogy a ten, magasabb hőmérsék mellett sokkal kevesebb élelmet igényel az tartására. Mily megelégedett s teláman jászának a kislányok, — há mindjárt maritán az telámezletelen is — a szabolcsok s az útkökon mezei elhangok öröklakojuk.

Miel minden búvár, minden virággyűző minden levelet meggyászolunk, **gyert** alkant még szöktük egész nyáron az — **18-én** volt szép éjszák! **Ünájuk**, hogy ismét lecsúsztunk a szegények mint a gazdagok! **Itén** vesd! **Vajha** a tél nem lenne nagyon szűk s nem tartana sok!

A téli küzdelem a legközelebbi: **18-én** a jász-könyvnek gyakorlatára! A téli a gazdasági család, lehet-e valami köllemesebb, mint a eszközi hidigben, meg felöltötte burkolva végig jutni a korcsnyá pályán, s majd hazatérve kitépni a lenyárlan usz meleg, lenyárlással berendezett szobába, s majd este illatozó tea mellett a megcsokott csövegű vagy kártya mulatságot folytatni, vagy miy evad volna az a teno kívül, melyben az ünözök pompáját jobban belefűd mutagatni, ha a jász-könyvnek aldozva a jász-könyv célra rendezett hálokba meggyünk, lefűdve drága szövött, meg drágabb csipkekkel díszített ruháinkat, s drága követek — az eszkepeinket mutathatjuk a világunk.

Mint hogy pedig a jász-könyv — alonkivül hogy a jól teljesített emberi közelemig tudata által lelki örömet szerez meg, sok évet és gyönyört is nyújt, foglalkozzunk egy kisebb háttérben az eszkepeivel.

Alig közönségtől be az első ősi nap, alig elvöltött lejtők felett először a hideg éjszakai szél alig hullott le az első eszarkult levei: s már is feltűnik szemünk előtt egész meztelenségében az emberiség nyomora. Csak nem rég volt az első s erzenyien hideg napunk. A zord éjszaki szél végig súvított városunk utcáin, midőn este egy 7—8-évesnek látszó fű gyermeket pillantottam meg az egyik ház bejárásának kölépészletén, s